

ПОЛИТИКИН

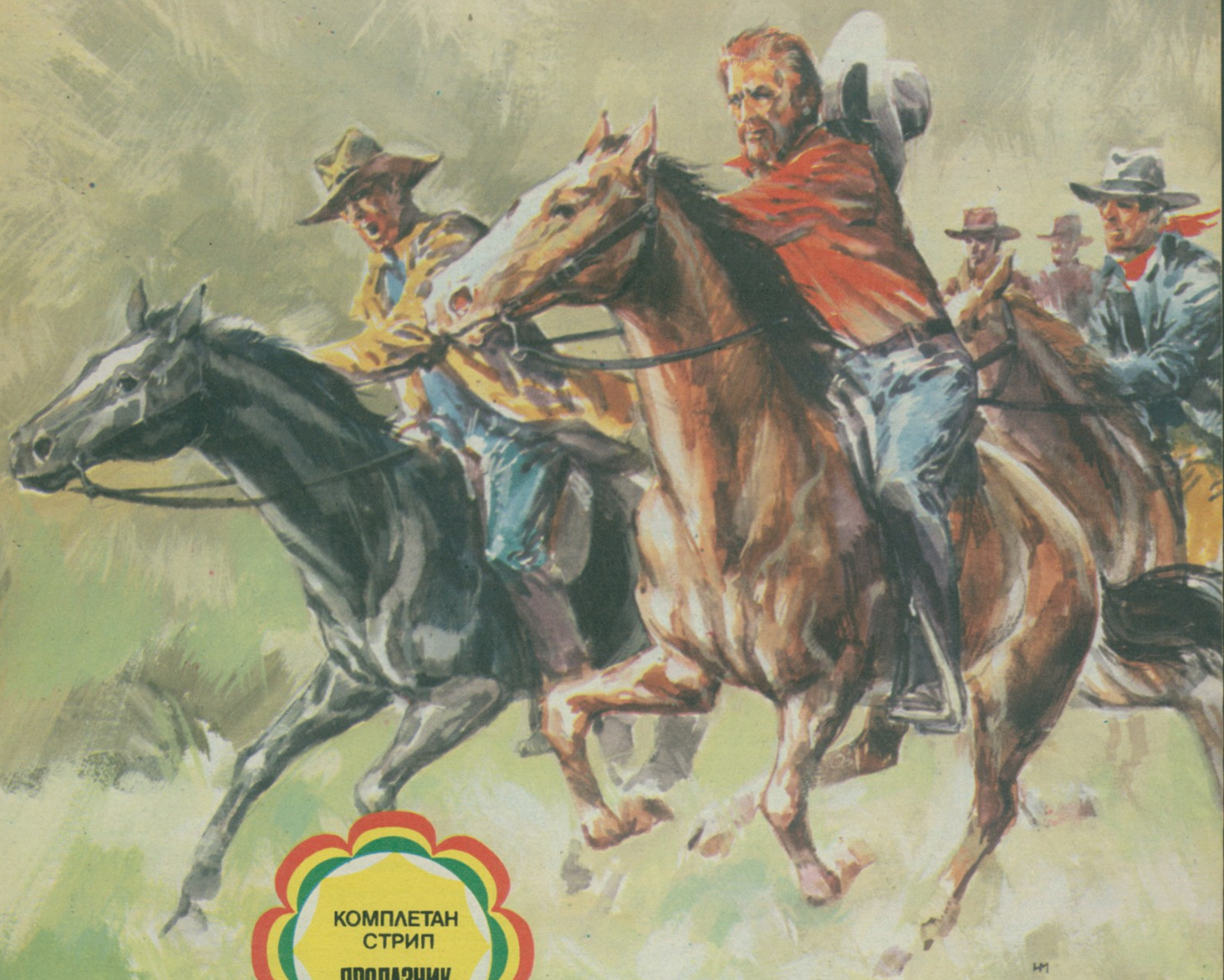
6
динара

БРОЈ
1339

ЗАБАВНИК

26.8.1977. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXVIII

КОМПЛЕТАН
СТРИП
ПРОЛАЗНИК

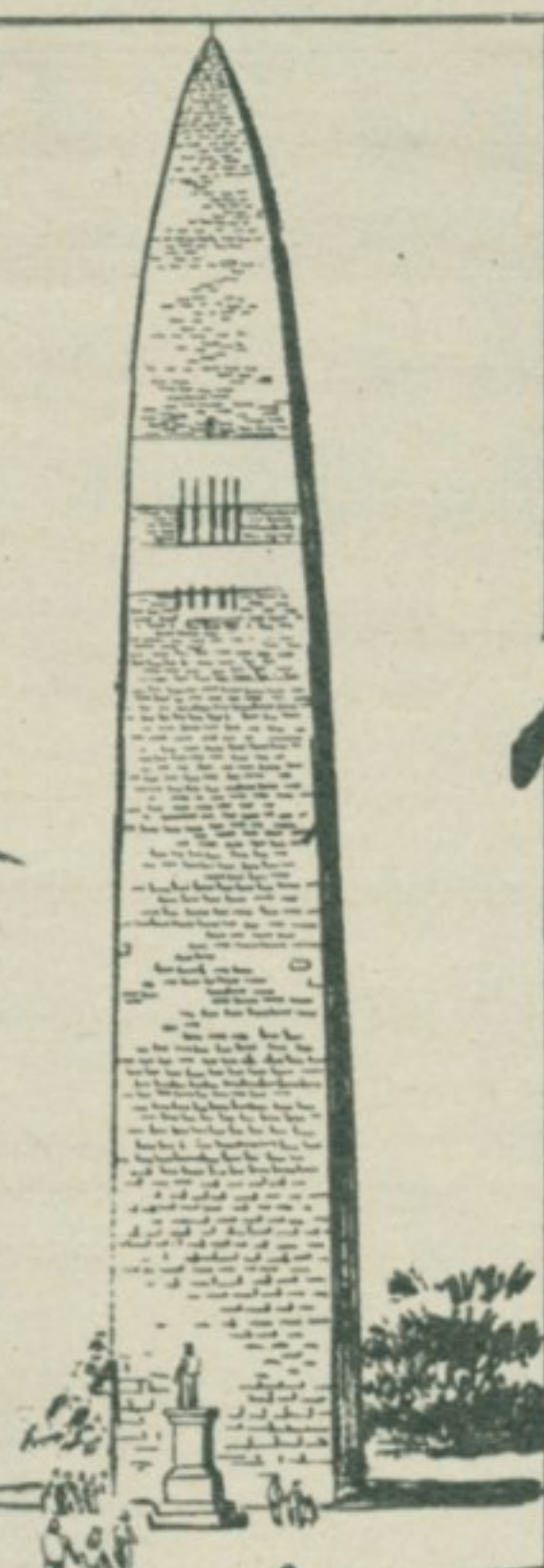
RIPLEY

Веровати или не!

Једна девојка

КОЈА СЕ У АМЕРИКОМ РАТУ СЕВЕРА И ЈУГА (1861-65) БОРИЛА НА СТРАНИ ЈУГА ПОД ИМЕНОМ АЛБЕРТ КАШИЏЕ, УСПЕЛА ЈЕ ДА САКРИЈЕ ДА ЈЕ ЖЕНА ИАКО ЈЕ ТРИ ПУТА БИЛА НА ЛЕКАРСКОМ ПРЕГЛЕДУ. ЊЕНА ТАЈНА ОТКРИВЕНА ЈЕ ТЕК 1911. ГОДИНЕ КАДА СУ ЈЕ ПОСЛЕ ЈЕДНЕ АУТОМОБИЛСКЕ НЕСРЕЋЕ ОДНЕЛИ У БОЛНИЦУ.

Највиши ратни споменик на свету

НАЛАЗИ СЕ У БЕНИНГ-ТОНУ И ПОДИГНУТ ЈЕ У ЗНАК СЕЃАЊА НА БИТКУ КОЈА ЈЕ ОВДЕ ВОЂЕНА 16. АВГУСТА 1777. ГОДИНЕ - ВИСОК ЈЕ 103 МЕТРА.

Домороци

ИЗ СЕВЕРНОГ ДЕЛА ДОЛИНЕ РИО ГРАНДЕ, У НОВОМ МЕКСИКУ, ВЕРОВАЛИ СУ ДА НЕКАД МОГУ ДА ИЗЛЕЧЕ ГЛАВОБОЛУ АКО НА ГЛАВУ ЗАЛЕПЕ ТАКСЕНУ МАРКУ.

Златник

У ВРЕДНОСТИ ОД 20 ДОЛАРА ИСКОВАН У САД 1907, БИО ЈЕ ПРОДАТ НА ЈЕДНОЈ АУКЦИЈИ У ЊУЈОРКУ 1974. ГОДИНЕ ЗА 200.000 ДОЛАРА.

Зелено чудовиште

У АТЛАНТИ (САД) ОБЛИКОВАЛА ЈЕ НЕКА ВРСТА БИЛЈКЕ ПУЗАВИЦЕ ПОКРИВШИ ПОТПУНО ЈЕДАН СТАРИ ХРАСТ.

6-12

© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

Перенска кола

СЛУЖБЕ ЗА БОРБУ ПРОТИВ ШУМСКИХ ПОЖАРА У ЕНГЛАНДУ, У ФРАНЦУСКОЈ, ИМАЈУ ВОЛАН И НАПРЕД И НАЗАД ДА БИ МОГЛА ДА ИЗБЕГНУ ОПАСНОСТ НА УСКИМ ПУТЕВИМА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● спикерима шведске телевизије забрањено је да носе браду и бркове. До ове забране дошло је прошле године, и то на захтев глувих телевизијских гледалаца којих, како се сма-

тра, у Шведској има око 700.000. У свом захтеву они су изнели да им брада и бркови онемогућавају да „читају са усана“ спикера. Дванаест брадатих и брка тих спикера морало је да се обрије.

● прве јавне библиотеке појавиле су се у Грчкој. Сматра се да је Пизистрат основао прву такву библиотеку у 6. веку пре наше ере.

● један аустралијски суд осудио је једну фирму да плати све бояничке трошкове неком службенику који је ишчашао вилицу зевајући — за време рада. Суд је стао на становиште да је зевање било проузроковано „прекомерно досадним амбијентом у коме је овај службеник радио“.

● џепне марамице појавиле су се први пут у Венецији у 16. веку. Сматране су за луксуз па су се у почетку употребљавале за брисање лица и терање мува.

● по савету ветеринара у Зоолошком врту у Токију дивље звери добиле су дан одмора. Тога дана животиње се одма-

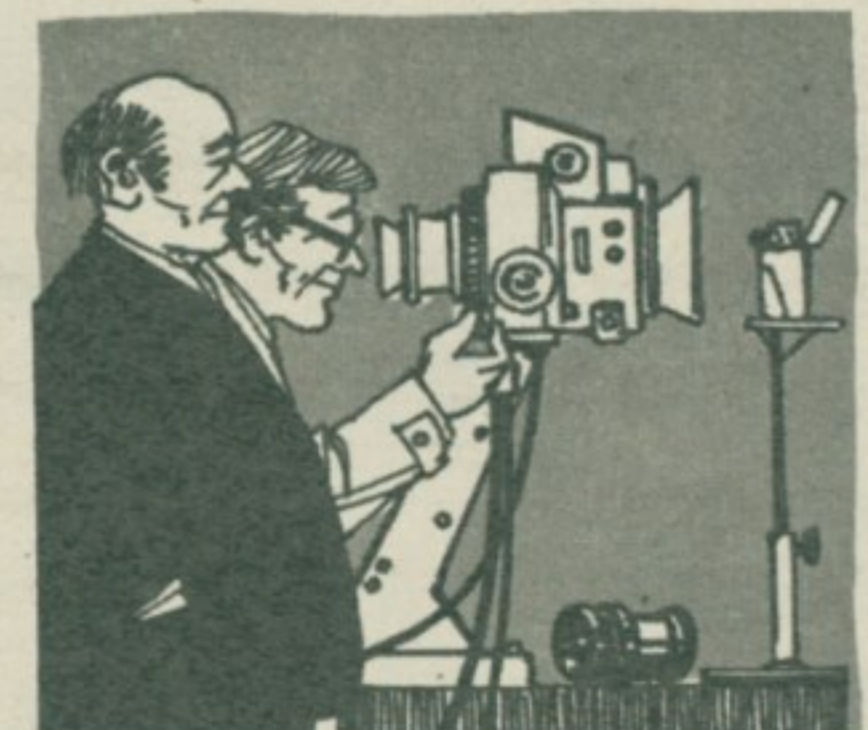
рају у затвореним кавезима. Ветеринари, наиме, тврде да се нерви животиња замарају од сталног присуства посматрача и дечије вике.

● за највећи топаз на свету сматра се примерак који се налази у Њујоршком природњачком музеју. Овај драги камен

жућкасте боје, нађен у Бразилу, тежак је 270,3 килограма. У Природњачком музеју у Будимпешти чува се други па величини топаз: тежак је 117 килограма и такође је нађен у Бразилу.

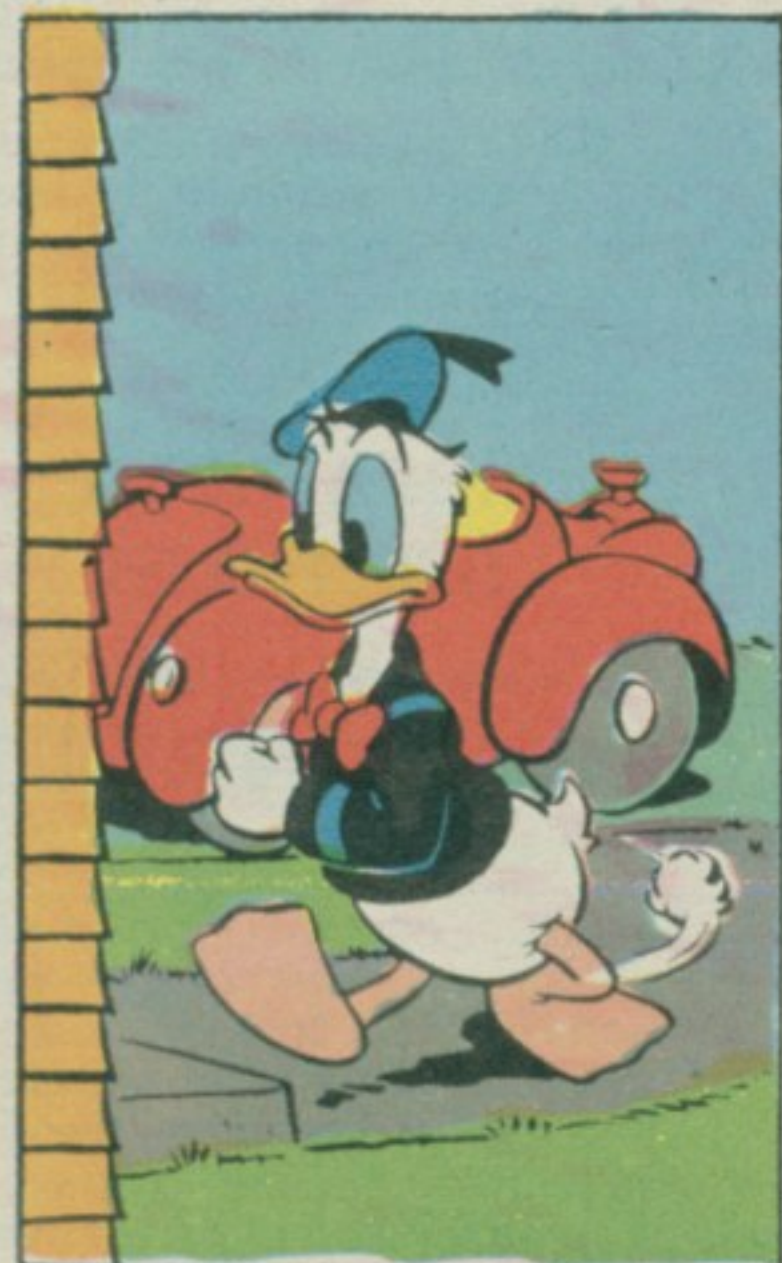
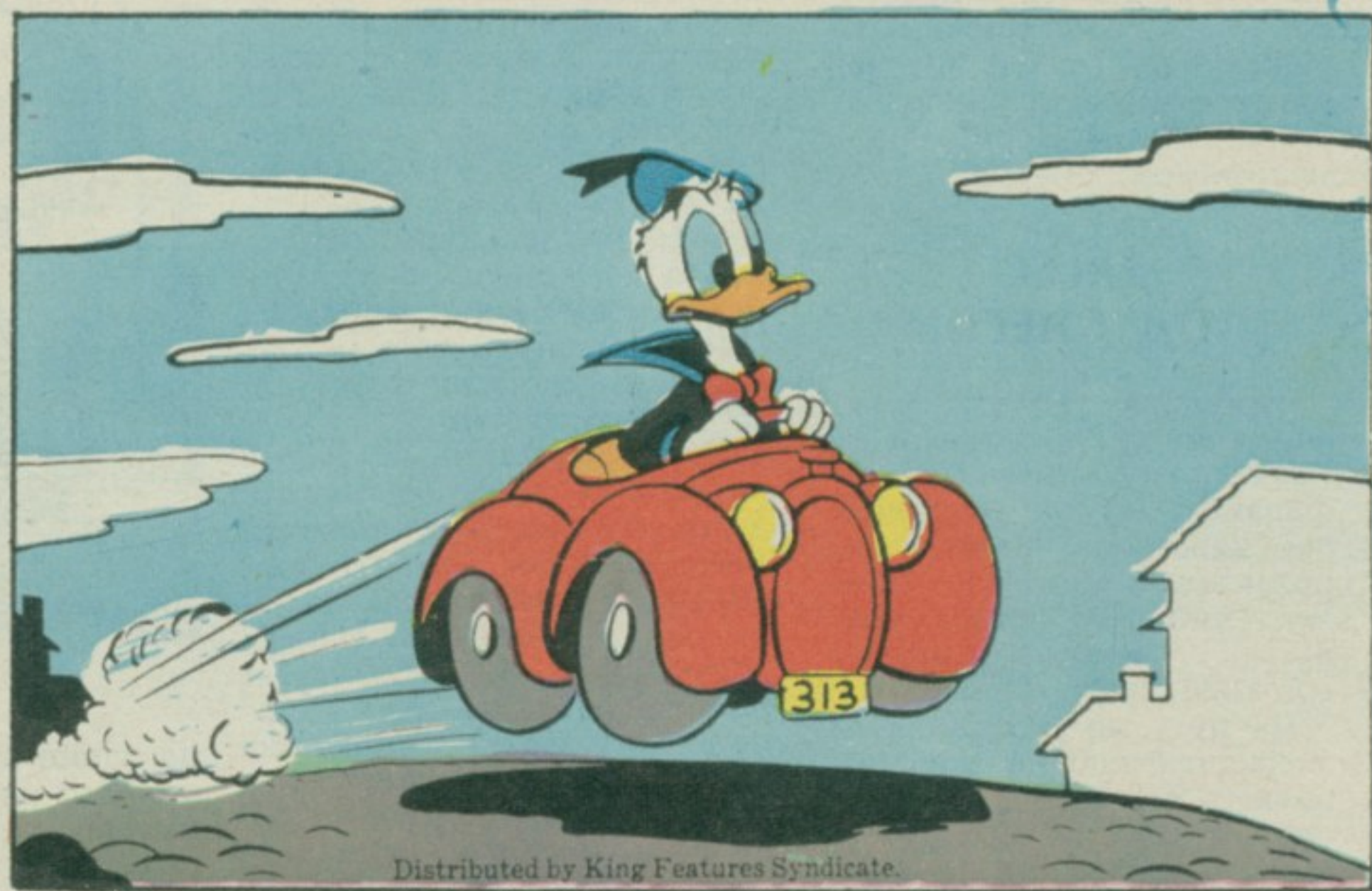

● мађарски стручњаци конструисали су стереоскопски рендген-апарат који омогућава да се посматрани предмет или део гела види у три димензије.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

РАТНИКОВО БУРЕ

Кад је почео рат Јоние Видић је ишао у трећи разред гимназије. У партизане је отишао децембра 1943, на да је имао 17 година. Сада је потпуковник у пензији и живи у Љубљани

Почетак последње немачке офанзиве затекао ме је у Жири, одакле се наша чета кретала ка обронцима Порезне и Црног врха над Новаком. Изнад села Давче гледао сам пун зебње дугу колону која је ишла ка врху Порезна. Нисам могао ни слутити какав ће ужасан крај доживети сви ти партизани.

Следећег дана загрмело је са свих страна. Стизале су страшне вести о великим губицима наших партизанских јединица. Кроз неколико дана, када је главна офанзива у околини Новака и Порезна већ прошла, добио сам преко курира XXXI дивизије наређење да одмах претражим Горњско војно подручје јер су неке наше јединице нестале са Порезна у непознатом смеру.

УЖАС ПОД СНЕГОМ

Одмах сам кренуо. Само они који су преживели ту последњу фашистичку офанзиву могу ме разумети ако кажем да је међу непријатељем кога је било као „лишћа и траве“, тражити неког значило тражити своју смрт.

На путу ме је прихватио Ловренц Рипшенков из Коритнега код Бледа. Те ноћи, априла 1945, на врху Блегоша одједном ми је било врло хладно око срца. Ловренц и ја слушали смо тутњање из даљине. Било нам је јасно да је то песма топова. Први пут сам на Блегошу осетио дах слободе. А фашистичка хорда се око нас шепурила као да је Хитлер на домаку победе, а не пред коначним поразом. На Црном врху, иза Блегоша, угледали смо жалосну слику. Пет-шест партизана лежало је онако како их је затекла смрт!

Нас је опасан пут водио према селу Жетина. Ускоро смо угледали колону белогардиста и Немаца који су се кретали ка Црном врху. Сакривши се иза грма, сачекали смо да замакну у шуму. У Жетини сам Ловренца послао на други крај села са задатком да ме, чим приметим нешто сумњиво,

обавести. Сам сам, међутим, из оближње куће почео дозивати девојку коју сам добро познавао јер сам често пролазио кроз ово село.

— Јоже — довикнула је кроз прозор — бегите, село је пуно домобрана и Немаца.

Стигао сам још да је упитам да ли зна где бих могао успоставити везу са неком партизанском јединицом, или с нашим теренцима.

— Сви теренци су погинули на Копривнику.

Уто се појавио и Ловренц, хитајући да ме обавести да је у једној кући угледао домобране где пију ракију. Вратили смо се натраг, према Мартињ-врху. У току дана смо се скривали у шуми, а увече се приближавали првој кући. Ту смо добили поражавајућу вест:

— Имате среће да сте покуцали баш овде, јер би вас у суседству дочекало око 200 Немаца који су по цео дан патролирали по околини!

Домаћини су већ имали спремну вечеру, кромпир у љусци. Радо су нам дали зделу са кромпиром и замолили нас да што пре одемо. Нисам желео да се удаљујем од села, па смо се зауставили у шуми, између села Мартињ-врха и пута који води на Блегош. Било је већ мрачно. Појели смо кромпир, покрили се одећом и тврдо заспали.

Ујутро сам се пробудио сав укочен. Чинило ми се да ми је покривач нешто тежи. Погледавши околу, видео сам свуда снег који је у току ноћи нападао. Онако смрзнути почели смо да поскакујемо не бисмо ли се мало загрејали.

У том поскакивању, случајно сам закачио нешто ногом. Личило је на човечји нос. Укочили смо се од ужаса кад смо видели да је то заиста човечија глава! Погледавши око себе, установили смо да смо ноћ провели са двадесетак погинулих партизана које још нико није сахранио. То су били борци Шкофјеловског одреда и неколико Италијана, припадника бригаде Гарибалди.

ПУТ НЕИЗВЕСНОСТИ

Потиштени, наставили смо пут према Јаворју у Пољанској долини. На путу који је био под снегом лежало је још неколико партизана и сви на леђима, широм отворених стакластих очигу, раширених руку и сви у једнаким размацима!

Није било тешко установити да их је непријатељ ту намерно оставио, као опомену другима.

— Хајдемо брзо одавде! — рекао ми је Ловренц.

Прокрстарили смо Селашку и Пољанску долину, али нигде нисмо могли да

ИЗНЕНАДА, У САМОМ ЦЕНТРУ БЛЕДА, ЧУО САМ КАКО НЕКО НАРЕЂУЈЕ МАРИЈИ ДА СТАНЕ. ИАКО НИШТА НИСАМ МОГАО ДА ВИДИМ, ЗНАО САМ ДА СЕ ДОГОДИЛО ОНО ЧЕГА САМ СЕ НАЈВИШЕ ПЛАШИО.

сазнамо где се задржало Горњско војно подручје. Кроз неколико дана, вративши се опет у Новаке, добили смо нови задатак: напред на Покљуку и Межаљку!

Пошли смо на пут, пун неизвесности, кроз заседе и поред бројних непријатељских патрола. Церкно, Новака, Фарји поток, Зали Лог, Јеловица. Дотле сам познавао пут, али поред Саве или железничке пруге према Покљуку нисам никада ишао јер сам све време у партизанима проводио на Приморском, у Селшкој и Пољанској долини. Ловренц је предложио да са Јелови-

теренци обавестили да је околина Бледа добро чувана и да је пролаз немогућ.

НА ЧЕЛУ МИ ПИШЕ!

Ловренц је код куће имао жену Марију, два сина и кћерку. Најстарији је био Бого и имао је 16 година. Послали смо га у Жировницу по моју сестру Миру Зупан која је тамо била уда та. Моји родитељи су се налазили у заробљеништву у Немачкој, два брата у партизанима и само је сестра Мира била код куће.

сао коју сам одмах прихватио. Стрпаће ме у буре за ђубре и следећег дана у подне провешти кроз Блед у Подхум одакле је слободан пут према Покљуку и Межаљки. Одмах смо се дали на посао. Стари Јанез Шпендов, отац Ловренцеве жене, одвезао је буре за ђубре на сеник, отковао обруче и онда лако скинуо дно.

Следећег дана живци су нам већ били готово отказали. Прво су се ујутро појавили домобрани а онда и немачка патрола. У подне, када сам већ стајао код врата да јурнем кроз двориште на сеник где се налазило бу-

це идемо преко Саве и зауставимо се у Коритнуму у његовој кући, а даље ћемо видети шта ћемо. Ловренц је био сељак из Коритнума па је имао своје шуме и на Јеловици, тако да је те путеве добро познавао.

Кад смо стигли на место одакле се видео Блед и села између Саве Бохињке и Саве Долинке, зауставили смо се да осматрамо кретање непријатеља и не упаднемо у заседу. Чим је пао мрак, спустили смо се до Саве Бохињке ухватили се за руке и прегазали је. Потпуно мокри стигли смо у Ловренцово село. Сеоски пси су нас осетили и бесно залајали.

Код Рипнишких смо пре спавао а ујутро планирали како да стигнемо на Покљуку. Лево је Сава Бохињка, десно Сава Долинка а пред нама Блед, јака гестаповска и полицијска команда. Још на Јеловици су нас наши

Бого се брзо вратио са Миром која је, после дужег размишљања нашла, решење:

— Пресвући ћеш се у цивилно одело (ја сам, на име, био у енглеској униформи са енглеском машинком и пиштољем) — рекла ми је. — Упрегнућемо коња, сести на кола и возити се кроз Блед као да лумпујемо. Набавићу негде и хармоникаша па ће уз песму изгледати убедљивије.

— Слушај, сестро — одговорио сам — мени на челу пише да сам партизан! Погледај моје лице и видећеш како сам преплануо од сунца. Домобрани и Немци који се ваљају по бункерима и касарнама бели су као сир.

Увидела је да имам право. Вратила се кући не би ли још нешто смислила.

После подне Ловренцу је изненада пала на памет ми-

ре, изненада је на мотору стигао командир немачке полиције на Бледу. Брзо сам се по повукао назад. Све је почело да ми бива сумњиво. Да ли смо издали? Или нас је неко видео?

Али, командир полиције је ускоро отишао и жена ми је рекла да је само питао имају ли прасиће за продају.

КОЛА ЋЕ СЕ ПРЕВРНУТИ!

На сенику сам брзо ушао у буре које је било довољно пространо чак и за мене, ду гајлију. Маријин отац је за тим наместио дно бурета, заковао обруче, па чак затворио и мали отвор кроз који се сипа ђубре. На кола су сели Ловренцова жена Марија и њихова десетогодишња кћерка Миленка. А испред кола, на бициклу

као извидник, возио се Бого.

— Можеш ли да дишеш?
— чуо сам глас са кола.

— Могу — одговорио сам.

Буре је било исушено па је у њега продирао довољно ваздуха.

На Бледу, испред гостионице „Унион“, стајала је група гестаповских официра.

— Стој — чуо се глас неког од њих на словеначком. Чуо сам команду, али нисам знао ни где смо ни шта се догађа. Обузела ме је зла слутња. Знао сам, такође, да ми ништа неће опростити, био сам већ другу годину у партизанима и то још заменик командира чете, родитељи у заробљеништву, два брата у партизанима. Зато сам се одлучио да у смрт не пођем сам. Наместио сам машинку, спремио пиштољ и чекао када ће ме открити.

На колима Марија се оду зела од страха. Онда нам је исти глас донео олакшање:

— Зар не видиш, жено, да ће ти спасти обруч са точка, кола ће се преврнути!

Марија је погледала задњи десни точак: гвоздени обруч само што није спао заједно са мном. Сигурно би приметили да у њему нешто има. Миленка је прихватила узде, док је Марија пожурила до ковача Јожета Капуса који је у близини имао радионицу.

Чекић је ударао по гвозденом обручу, а гестаповци су се шалили са Маријом. Ковач је најпре тражио да се точак скине и тако оправни, али је Марија била упорна: објашњавала је да кола и буре ионако сада вози на оправку у Подхум.

ПАО У НЕСВЕСТ

Када су кола после десетак минута кренула напред, тек тада сам схватио у каквој смо опасности били. Да сам само кинуо, то би била трагедија.

У Подхуму Марија је кола притерала уз сеник суседа Јанеза. Она и Миленка су се одмах, повевши са собом коња, вратиле кући. Ја сам остао на колима, у бурету, очекујући Јанеза да ме ослободи.

Јанез је ускоро дошао и почео с послом. Полако је ударао чекићем по обручима, мислећи да је у бурету нека роба за партизанима или укућане. Кад је скинуо дно суда, изненада је угледао моје ноге. Вероватно је од страха сео испред бурета, а када сам изишао пиљио је у мене с неверицом — док није пао у несвест!

Погледао сам кроз пукотине међу даскама низ пут који води поред сеника. Два немачка војника која су чувала железничку станицу шетала су се по селу.

Увече су у кућу дошли партизани и ја сам са њима отишао на Межаљку.

Јоже Видић

ТИТО У АНЕДОТАМА

НАЈВЕЋИ РЕЗУЛТАТ

Септембра 1970. године у Југославији је боравио председник САД, Ричард Никсон. Октобра 1971. председник Тито је званично боравио у Сједињеним Америчким Државама. После разговора са Никсоном салетели амерички новинари Тита па му постављају разна питања. Један га упита:

— Шта је највећи позитиван резултат прошлогодишње посете председника Никсона Југославији?

— То што сам ја дошао овдје, што сам данас у Америци.

(Из књиге Звонка Штаубрингера и Милоја Поповића „Тито у анедотама“)

ЧУДОТВОРНИ ЛЕПАК

НОВО
У
МЕДИЦИНИ

КАДА ЈЕ КАП ЖИТКЕ ПРОВИДНЕ СУПСТАНЦЕ ПАЛА НА ШАКУ НЕОПРЕЗНОМ ЛАБОРАНТУ, А ОН ПОКУШАО ДРУГОМ ДА ЈЕ УКЛОНИ, РУКЕ СУ МУ СЕ ЧВРСТО ЗАЛЕПИЛЕ.

После завршене операције хирурзи више неће морати да употребљавају иглу и конач да би зашили рез на кожи, спојили прекинуте нерве или делове унутрашњих органа. Уместо ових већ класичних средстава која се деценијама употребљавају у медицини, послужиле се — лепком. Истина, та лепљива супстанца, чији се хемијски састав љубоморно чува у америчким лабораторијама, још се проучава, али су сви изгледи да ће ускоро бити пуштен на тржиште, па ће моћи да га употребљавају и лекари опште праксе. Резултати који су са чудотворним лепком до сада добијени после опита на животињама показују да ће у блиској будућности овај изум савремене хирургије потиснути досадашњи начин зашивања рана.

Ово је недавно изјавио познати амерички хирург др Рајнер Готлоб. Користећи синтетички полимер, пластични производ, који има велику могућност приањања за разне делове живог организма, као и пропустљивост одређених хемијских супстанци које прелазе из једне ћелије у другу, до сада је успешно обавио низ сложених операција на телу животиња, а добијени резултати су више него задовољавајући.

ЗАЛЕПЉЕНЕ РУКЕ

Као и сви велики проналасци, откриће суперлепка је чиста случајност. У лабораторијама америчког оптичког центра „Кодак“ вршени су експерименти за добијање масе сличне стаклу, али која много боље прелама и пропушта светлост, као и

искористи и у хирургији. Опити на животињама показали су да помоћу њега могу да се саставе периферни живци, оштећења на моданој кори, пукотине на плућима после саобраћајних несрећа, повреде једнака, црева, жучи, бубрега... као и разне ране на кожи, без обзира на њихову величину. После извесног времена лепак апсорбује околно ткиво, он се „истопи“, тако да ћелије неометано налазе једна на другу и између њих се врши нормална размена материја и енергије. Једина мана овог лепка је што не може да приања и за кост.

БРИШЕ БОРЕ

Многи козметичари заинтересовали су се за овај производ, надајући

се да ће помоћу њега моћи да помогну својим пацијентима: уместо резова испод браде, косе и иза ушију, приликом затезања лица и уклањања бора, у будуће ће на те делове главе стављати мало ове супстанце, а затим ће преко ње налепљивати „вишак“ коже. Овај поступак мора знатно да се усаврши, верују научници али ће тако бити избегнуте разне инфекције, као и ружни црвени ожиљци.

Кардиохирурзи претпостављају да ће помоћу новог лепка моћи да спајају и разне вене и артерије, као и да замењују оштећене делове на срцу и сићушне запушене капиларе на овом виталном органу, који најчешће доводе до инфаркта.

Б. Ј.

Чувени аутомобилски дизајнер Италијан Пининфарина предложио је овакву каросерију са деловима од пластике који се лако и брзо могу заменити у случају оштећења

ВЕЋ У БЛИСКОЈ БУДУЋНОСТИ СВИ АУТОМОБИЛИ, БЕЗ РАЗЛИКЕ, ИМАЋЕ УГРАЂЕН МАЛИ КОМПЈУТЕР ЧИЈА ЋЕ ГЛАВНА УЛОГА БИТИ — ДА ШТЕДИ ГОРИВО.

1. Задња седишта на обарање са уграђеним наслонима за главу и сигурносним појасевима учвршћеним у четири тачке
2. Аутоматски регулатор температуре у унутрашњости возила
3. Оквир од лаког метала
4. Серво уређај на мењачу
5. Аутоматски електронски мењач
6. Дизел мотор с предњом вучом
7. Браници који обавијају целу каросерију
8. Јодни фарови заштићени капцима

9. Радијалне гуме
10. Компјутер који регулише карбурацију, мењач и кочнице
11. Инструментална табла са светлосним и звучним сигнаlima за упозоравање на опасност
12. Врата која се отварају преко електронских команди са табле испред возача
13. Резервоар за гориво од незапаљиве, савитљиве пластике, отпорне на удар
14. Сигурносна стакла зрнасте структуре са уграђеним загревањем
15. Задња врата

Просечан европски аутомобил у наредној деценији изгледаће, отприлике, овако. Имаће 3 или 5 врата, предњу вучу, као гориво ће углавном користити дизел. Запремина његовог мотора износиће 1500—2000 cm, биће дуг 3,8 — 4,5 m, широк 1,5 — 1,6 m. У њему ће бити места за 5 особа, а највећа брзина неће прелазити 140 km/h. Уз најмањи број обртаја овакав аутомобил трошиће око 8 литара горива на 100 km.

Ауто је мртав, живео ауто!... Тако би се, најкраће, могло изразити оно о чему последњих година расправљају произвођачи моторних возила нарочито у развијеним земљама, а откако је постало јасно да мајка Земља — нема неисцрпне резерве црног злата.

Па ако се нафта сликовито назива црним златом, онда би се за бензин могло рећи да је, рецимо, течна платина, толико је постао драгоцен и скуп.

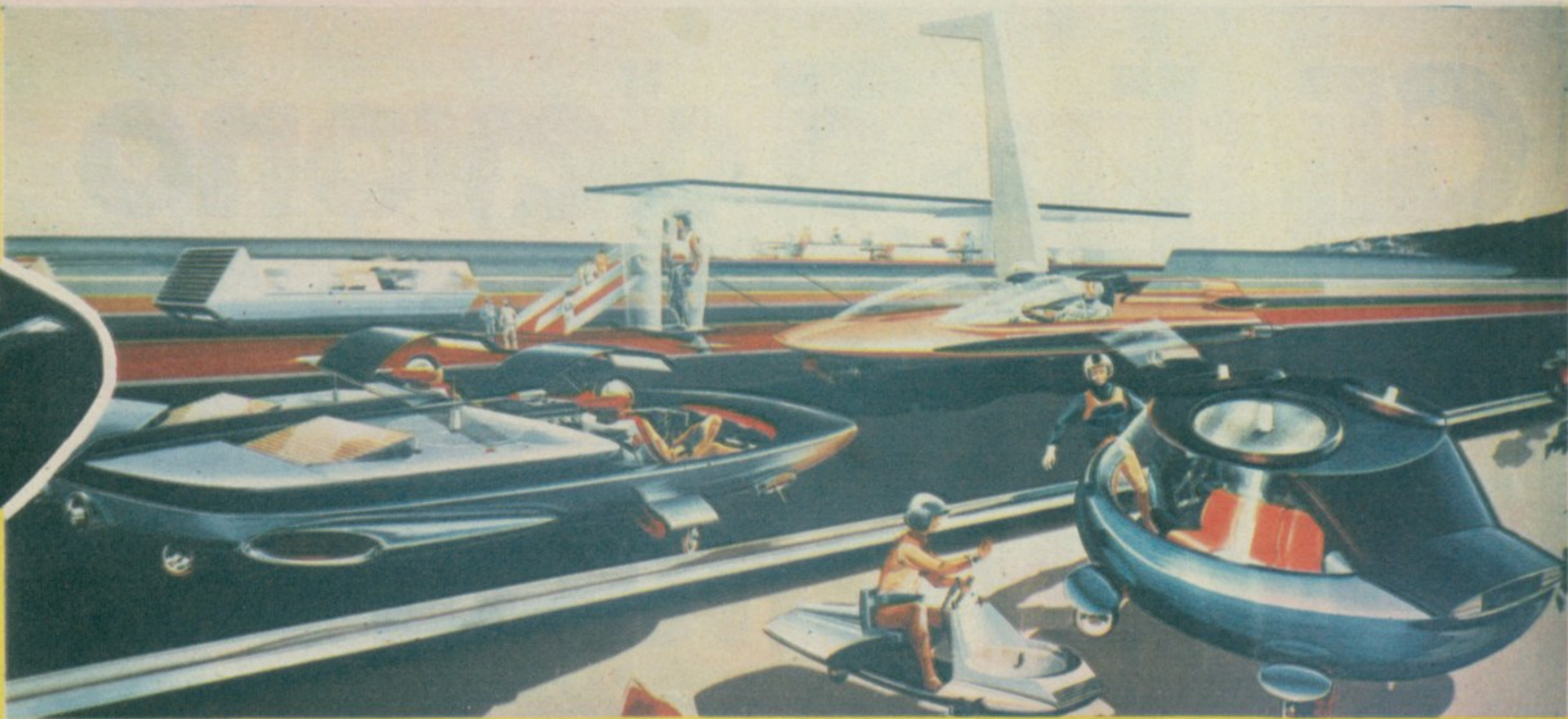
ШТА ЈЕ ЕЛЕКТРОНСКА САВЕСТ?

Тешко је, заправо, рећи ко је измислио кепеца на четири точка, пошто данас већ све велике фа-

брике аутомобила имају готове пројекте па чак и прототипове возила каква ћемо, уверавају нас, користити већ за седам-осам година. То су четвртасте, пластичне „кутије“ живих боја, на бензин, нафту или електричну струју, обавезно снабдеване електронским „суво-зачем“. То је, у ствари, возачева савест: када притисне папучицу за гас (у том тренутку, разуме се, потрошња горива постаје већа) у жељи да брже иде, то неће значити да ће га аутомобили послушати, уколико такав маневар није оправдан! Јер, о томе одлучује — мини-компјутер.

Ово је, уједно, најзначајнија новина кад је реч о возилима будућности. Компјутер ће бити обавезан део сваког аутомобила, а његова улога нарочито ће доћи до изражаја кад нешто са возилом није у реду, било да нестаје горива или уља, било да

КЕПЕЦ НА ЧЕТИРИ ТОЧКА

ОВО НИЈЕ САМО МАШТАЊЕ, НЕГО СКИЦА АУТО-СТРАДЕ ИЗ 2000. ГОДИНЕ, КАКО ЈЕ ЗАМИШЉАЈУ СТРУЧЊАЦИ „ФИАТОВОГ“ ИСТРАЖИВАЧКОГ ЦЕНТРА (ГОРЕ).

ДА БИ СЕ СМАЊИЛЕ ГУЖВЕ НА ГРАДСКИМ УЛИЦАМА, ПОСТОЈАЋЕ ОВАКВИ АУТОБУСИ ЗА ПРЕВОЗ МИНИ-АУТОМОБИЛА СУТРАШЊИЦЕ! ОНИ ЋЕ, УЈЕДНО, ДОПРИНОСИТИ ШТЕДЊИ ГОРИВА И МАЊЕМ ЗАГАЂИВАЊУ ВАЗДУХА (ДЕСНО).

је возач начинио неку грешку. Сијалица или сирена опоменуће га на опасност. А аутомобил снабдевен електронским мозгом, како су израчунали конструктори, троши око 20% мање горива него обичан!

Пошто све, кад је реч о потрошњи горива, игра улогу, почев од снаге и запремине мотора до тежине самог возила, аутомобили будућности биће не само мајушни, него израђени и од што лакших материјала.

Њихове каросерије биће углавном пластичне или од фибергласа — ово је практично и због тога што је лакше, брже и јевтиније заменити цео део у случају да буде оштећен — а украси од алуминијума, док се за седишта већ поодавно не користи кожа него скај и синтетичке тканине.

Американци, познати иначе по друмским колосима који немилице тро-

ше бензин, израчунали су да ће, ако се остваре све предвиђене мере штедње, њихови аутомобили у 1985. години у просеку користити 11,7 литара бензина на сто километара — упола мање него данас! Рат за економичну потрошњу већ је у јеку преко Океана.

ПРЕДСЕДНИЧКИ „ЛИНКОЛН“ — РАСТАВЉЕН!

Како се он води? Пре свега — свођењем возила на „људске“ размере: док се донедавно разни „линколни“, „крајслери“ и „кадилаци“ нису могли ни замислити са мотором мањим од 7 до 8.000 кубика (и 8 цилиндара, разуме се), у наредној деценији и Американци ће морати да се навикну на возила величине и запремине једног „опела“ или „бемвејца“ — која су иронично називали „кутијом за сар-

дине“. Међутим, друге нема. Управо фабрика „Крајслер“, заједно са својим „доцевима“ и „плимутима“, почела је да продаје мале јапанске „мецубишије“. А други амерички горостас „Форд“ од јула ове године својим земљацима нуди малу, европску „фиесту“.

Статистике кажу да ће до 1985. године просечан амерички аутомобил по тежини и потрошњи бити готово половина данашњег! Већ су прошла времена луксузних друмских цинова са безброј непотребних украса и додатака, тешких по две тоне. Јали, шта на то кажу Американци? Да ли су спремни да се преко ноћи одрекну симбола свог благостања.

Само 24 часа после свог, већ чувеног говора од 19. априла ове године, у којем је најавио политику драстичне штедње горива, амерички председник Џими Картер одлу-

чио је да пружи лични пример. До 1979. године, изјавио је, биће растављен његов црни „линколн“ дуг 7 метара, а он ће користити аутомобил — блиндиран додуше — чак мањи од данашњег „мерцедеса“ и слабији од „фиата 130“ какав вози Ђани Ањели, председник ове италијанске фабрике!

ДА ВОЗИ ДОК НЕ ЦРКНЕ...

Али, социолози нису могли да се не запитају, хоће ли се и пребогати фармери из Охаја или тексашки магнати одрећи својих покретних колоса попут председника САД? Пре би се могло рећи да је Американце у кризи горива захватило расипничко лудило: циновски кабриолети који се од прошле године више не производе, постали су мета богатих колекционара, о њих се просто отимају! А да ни Европљани ни-

су баш сасвим далеко од суседа с оне стране Океана, показао је случај британског часописа за мотористику „Мотор“. У њему је недавно био објављен напис о аутомобилима будућности — и то блиске — који ће сви бити налик један на други. Чак ће и избор боја бити мањи: користиће се само јарке: наранџаста, жута, цинобер и фосфоресцентне. Ово зато што се тако обојени мали аутомобили боље виде у даљини, а поготово у магли и сумраку.

Одмах по излажењу тог броја, редакција је добила писмо једног четрдесет трогодишњег љубитеља аутомобила из Лондона, који је, уплашен и ужаснут, написао:

„Уместо да купим ту кутију за сапун на точковима коју називате аутомобилом сутрашњице, уложићу свој новац у три идентична „емпија“ која ћу возити док не цркнем...“

М. К.

ВЕЛИКЕ КАТАСТРОФЕ

СА СЕВЕРА ШКОТ-
СКЕ ОЛУЈА СЕ СПУСТИЛА НА ЈУГ,
ПУСТОШЕЋИ ИСТОЧНУ ОБАЛУ ВЕЛИКЕ БРИ-
ТАНИЈЕ. НАЛЕТИ ВЕТРА ЧИЈА ЈЕ БРЗИНА ПРЕЛАЗИ-
ЛА 300 КИЛОМЕТАРА НА ЧАС СТВАРАЛИ СУ ОГ-
РОМНЕ ТАЛАСЕ, ПРОБИЈАЛИ БРАНЕ, ПЛАВИЛИ ГРА-
ДОВЕ И СЕЛА.

НАПУСТИТЕ БРОД!

Велика Британија рет-
ко је жртва природ-
них непогода. По не-
ки пут земља се незнатно
затресе проузрокујући ма-
ње штете и само тренутну
узнемиреност, олује и буре
ретко достижу критичну ја-
чину, па ипак, сурова и нео-
бична комбинација природ-
них елемената каткада у
овој земљи ствара времен-
ске услове карактеристичне
само за тропске крајеве.

Тако је било и крајем пос-
ледње недеље у јануару
1953. године.

ПРВЕ ЖРТВЕ

Тог дана трајект „Прин-
цеца Викторија“, са 172 пут-
ника и члана посаде, кре-
нуо је на своје уобичајено
путовање од шкотског гра-
да Стрениер до Ларна у Ал-
стеру. Ово путовање преко
северног дела Ирског мора
изложеног opakим ђудима
атлантске климе често је би-
вало бурно, али је 2,5 тоне
тежак брод до тада увек
сигурно упловљавао у одре-
дишну луку.

Овога пута, само што се
удаљио од обале, трајект је
улетео у олују какву чла-
нови његове посаде нису до-
живели. Пуних седам сати
борили су се са огромним та-
ласима у којима је на ма-
хове брод сасвим нестајао.
Престрављени путници гр-
чевито су се држали један
за другог на палуби која се
страховито њихала, док су
бродски стјуарди, тетурју-
ћи се, разносили ћебад и по-
јасеве за спасавање.

А онда, на само 10 миља
од луке, изненадан и заглу-
шујући звук проломио се

из потпалубља и читав
брод се опасно накривио на
десну страну. Таласи су раз-
нели врата кроз која су про-
лазила возила и покуљали
у његову унутрашњост, о-
пасно се поигравајући
не малим теретом. Сада ви-
ше није било спаса за
„Принцецу Викторију“ и
њен заповедник капетан
Џејмс Фергусон наредио је
да сви путници и чланови
посаде напусте брод који је
тонуо.

Први чамац који је спуш-
тен размрскао се о страну
брода, бацајући жене и
децу у подивљало море.
Преостала два чамаца и спла-
вови крцати избезумљеним
људима, успешно спуште-
ни, удаљавали су се од тра-
јекта и његовог капетана.
Салутирајући, Џејмс Фер-
гусон је потонуо са сво-
јим бродом. Њих 128 изгу-
било је животе у овој тра-
гедији, али је то био само
почетак који је посејао
ужас.

НОЋ КОЈА СЕ ПАМТИ

Олуја се са севера Шкот-
ске спустила на југ, пусто-
шећи источну обалу Велике
Британије. Од Шкотске до
ушћа Темзе налети ветра
чија је брзина била већа од
320 километара на час ства-
рали су таласе преко два и
по метра високе, пробијају-
ћи бране и плавећи градове
и села. Двеста осамдесет љу-
ди изгубило је живот у овој
страшној олуји, док је
35.000 морало да напусти
своје уништене домове. Ма-
теријална штета износила
је неколико милиона фун-
ти стерлинга.

Али природа је тек имала
да покаже шта може. Олуја
која се те исте ноћи спу-
стила на Холандију пробила
је насипе на 65 места и 12
метара дубока вода препла-
вила је огромна простран-
ства холандске равнице, од
носећи 1269 људских живо-
та.

Двеста педесет хиљада
јутара земље на источној
обали Енглеске освануло је
под водом. У Норфолку во-
да је продрла чак 8,5 кило-
метара у унутрашњост ра-
зарајући села која су јој се
нашла на путу. Трагичан
биланс људских жртава ов-
де се повећао за још шез-
десет. Поплаве су Фелик-
стоу претвориле у огромно
језеро, а још двадесет људи
је погинуло.

Једно од најтеже погође-
них подручја било је острво
Кенви, на ушћу Темзе, где
се 158 људи удавило у току
ноћи, док је на стотине њих
нестало. Највећи део овог
острва лежи испод нивоа
мора, а заштитни зидови
нису успели да одоле нале-
тима огромних таласа.

Тако су се следећег јутра
могле видети непрегледне
колоне преживелих како у-
морно напуштају своје во-
дом уништене домове,
крећући се ка копну. Од
13.000 Острвљана, њих
10.000 је евакуисано и пре-
бачено у привремене ло-
горе.

Спасилачке екипе неумор-
но су претраживале пре-
плављено подручје. Наила-
зили су на људе који су по-
тражили уточиште на врху
неког дрвета, на лешеве
који су плутали по блатња-
вој води. Са страхом су
провиривали у куће, бојећи
се призора на које су могли
да наиђу. Свуда су наила-

зили на пустош и трагове
разарања. Натписи изнад
некадашњих ресторана и
бистроа сада су звучали ци-
нично: „Уђите и попијте
добру шољу чаја“, говорио
је један од њих.

Једна оближња гостиони-
ца постала је ратни штаб
војника који су упркос ки-
ши која је непрекидно лила
и леденом ветру сатима за-
тварали пукотине на заш-
титном зиду.

Иако се временске непо-
годе које су погодиле Вели-
ку Британију не могу поре-
дити са оним у тропским
подручјима, оне су ипак то-
ком векова однеле велики
број људских живота и на-
неле знатне материјалне гу-
битке. Ова земља није у
својој историји била поште-
ђена ни најгоре од свих е-
лементарних непогода —
земљотреса.

М. И.

МИНИ-КВИЗ

1. Право име познате француске филмске глумице Мишел Морган је ...?
2. Шта је тринитротолуол?
3. Наша првакиња у мачевању Вера Јефти-мијаде одликована је 1970. године ...?
4. Реч „маријатерезијански“ значи ...?
5. Шта је тундра?

ОДГОВОРИ:

1. Симон Русел. 2. Врло јак експлозивни минерални експлозив, употребљаван се за пуњење граната, мина, морских мина итд. 3. За своје спортске успехе, Орденом заслуга за народ са сребр-
ним везицом. 4. Све што се односи на доба и систем
маријатерезе, француске књижевнице, која је живела
у 17. веку. 5. Елементарна непогода, карактеристична
за северне крајеве, настала услед ниског температура-
ног опсега, велике влажности ваздуха и слабог ветра.

DIK
BROWNE

ХОТАР

СТРАШНИ

цуско-пруског рата, други пут за време Комуна.

Када је 1879. године Опера коначно отворена, млада певачица Кристина Дае је киднапована, а један од ње њих обожаваца нађен је мртав у подрумима зграде. Брат тога несрећника, прави гроф Раул де Шањи, мистериозно је ишчезао.

Узбуђен дотадашњим резултатима своје истраге, писац је потражио судију коме је 30 година раније био поверен случај несрећне браће и који му је испричао да је смрт једног од њих највероватније несрећан случај. Једино што је могао да му каже о Раулу, било је да је напустио Париз и истога дана када и Кристина Дае.

Када му је Леро поменуо фантома, судија се само на смејао, али је признао да је и он нешто начуо о том натприродном бићу које се скрива негде у подрумима Опере.

ПИСМО СТАРОГ ГЕНЕРАЛА

— Као судија задужен за овај случај, никада у тим причама нисам видео ништа вредно пажње. Највише што сам могао да учиним било је да саслушам једног сведока који се добровољно пријавио, тврдећи да је неколико пута видео фантома.

Неуморни писац потра-

ловина, између осталог, он постаје и политички убица и миљеник иранског шаха. А онда доспева у Париз где му поверавају изградњу темеља за париску Оперу. Ту себи гради тајне одаје у које смешта и оргуље (јер Ерик је и талентовани музичар) и једнога дана одлази да остатак живота проведе у свом складишту.

ЧИЈИ ЈЕ ПРСТЕН?

Заљубљује се у Кристину и после оне несреће са свећњаком, једнога дана је уграби и односи у свој подземни дом. Уз заглашујуће звуке свог ремек-дела „Дон Жуановог тријумфа“, он ће је запросити, претећи да ће, уколико она на то не пристане, убити њеног вереника Раула.

Очајна, Кристина пристаје да се уда за чудовиште чијег се лица ужасава. После неколико невероватних обрта, она ипак успева да му побегне.

Прича се завршава фантомовом смрћу. Сахрањује га Кристина која га је једина довољно упознала да би могла да га жали. Раул и она затим одлазе на крајњи север Скандинавије одакле се више никад неће вратити.

Тридесет година касније неки радници проналазе Ериков костур. На руци му

ФАНТОМ ИЗ ОПЕРЕ

Огромно здање Париске опере, са њених седамнаест спратова, 1606 врата и 334 гардеробе, послужило је као идеално место догађаја језиве приче. По њој вршља маскирани дух кога се сви запослени ужасавају. Сви сем младе певачице Кристине Дае, за коју страшни фантом постаје „анђео музике“. Не само да га се не плаши, већ је он чак и подучава у певању, дајући њеном гласу све заноснији звук.

Њен напредак је очигледан и млада сопранисткиња тада добија водећу ролу у Гуноовој опери „Фауст“. Одушевљена публика занесено је слуша како без икаквог напора савлађује и највише стихове. Једини незадовољник је Кристинин вереник, гроф Раул де Шањи, који у њеном певању види нешто натприродно.

— Ниједно људско биће не може да пева онако како си ти синоћ певала, а да му у том није помогла нека виша сила — салеће је сутрадан. — Ниједан учитељ певања на свету не може те научити онаквим тоновима.

Кристина тада овечано обелодањује постојање мистериозног татора, који је кроз зидове гардеробе, подучава.

— Кад год отворим врата да бих га видела, не налазим никога — правда се Кристина.

Раул и особље Опере, од њеног управника до скромне чистачице, очигледно верујући у Кристину причу, са страхом ишчекују следећи потез фантома. Сви streпе да ће се нека несрећа догодити. Ускоро ће се њихова страховања обистинити и фантом ће показати да је исто толико неурачунљив колико и неухватљив.

Када је примадона опере, Ла Карлото, требало поново да преузме главну улогу у „Фаусту“, фантом јој је послао претеће писмо:

„Уколико одлучите да нећас наступите, морате се помирити са великом несрећом која ће се догодити оног тренутка када за певате.“

Док је певала последње акорде чувене „Песме драгуља“, примадона је из ненада почела да крекеће као жаба.

Из позадине управничке ложе зачуо се „фантомов“ глас:

— Њена песма ће срушити свећњак!

ГРОФ ЈЕ НЕСТАО

Само тренутак касније огромни лустер сручио се у публику, ранивши неколико људи. Једна жена остала је да лежи смрскана под његовом тежином. Тако је фантом добио своју прву жртву...

Ово је део садржаја најновије књиге „Фантом из

опере“ познатог француског писца криминалистичких романа Гастона Лероа. Кад се појавила 1911. године Парижани су је дочекали с узбуђењем. Неки су чак поверовали у постојање фантома. Лероова књига и њен јунак још једном су узбуркали људско сујеверје које их је прихватило као стварне.

У предговору романа, који је написао сам Леро, стајало је:

„Фантом из опере је стварно постојао. Он није плод маште, сујеверја управника или плачљивих умова младих балерина и њихових мајки. Био је то човек од крви и меса, иако је, кад год се појављивао, узимао облик авети.“

Многи, наравно, нису поверовали у све ово. Примили су ауторов предлог као његову жељу да књигу што боље прода. Међутим, Леро није попуштао. И даље је тврдио да је све што је написао истина и да се догодило пре тридесет година.

На основу онога што је сам изјавио, први пут је чуо за фантома прегледајући архиву француске Музичке академије, у којој су сачувани сви подаци о том невероватном здању које лежи на преко 1200 квадратних метара земљишта. Зидане је започело 1861. године, а завршено тек 18 година касније. Радови су два пута прекинути — први пут од 1870. до 1871. године, за време фран-

ПАРИЖАНИ СУ С УЗБУЂЕЊЕМ ДОЧЕКАЛИ НАЈНОВИЈЕ ДЕЛО ПОЗНАТОГ ПИСЦА КРИМИНАЛИСТИЧКИХ РОМАНА ГАСТОНА ЛЕРОА. ВАН СВИХ ОЧЕКИВАЊА, АУТОР ЈЕ ОВОГ ПУТА ИМАО ЈОШ ЈЕДНО ИЗНАЂЕЊЕ: СВЕ ОНО О ЧЕМУ ПИШЕ ЗАИСТА СЕ ДОГОДИЛО.

жио је тог сведока и овај ће му, у свом стану у Улици Риволи, испричати све што је о духу из Опере знао. Пет месеци касније, пошто је претходно Лероу оставио „сигурне“ доказе о постојању фантома, укључујући и нека чудна писма Кристине Дае, сведок је умро.

„Одлично се сећам како се недељама пре нестанка те велике певачице Кристине Дае по фоајеима Опере много причало о постојању „духа“. Ако се ова трагедија тиме може објаснити, онда вас ја молим да нам кажете све што сте о њему сазнали. Ма како невероватна та прича била, она је прихватљивија од оне коју шире злонамерни људи и по којој су два брата, која су се читавог живота дубоко поштовала, супарници.“

Тако је Леро измислио причу чији је главни јунак Ерик одговоран за ове трагичне догађаје. Као наказу, и познатог као „живи леш“, њега показују на вашарима широм Европе. После неколико невероватних пусто-

се налази једноставан златан прстен који је Кристина натакла на његов прст.

„А сада, шта намеравају да ураде са овим костуром?“, пита се писац. „Неће га ваљда покопати у обичан гроб! Његово је место у архиви Музичке академије. То није обичан костур!“

Гастон Леро умро је 1927. године, до краја тврдећи да је његов бестселер заснован на истинитим догађајима и да је дух из Опере исто толико стварна личност колико и он сам. Још има људи који му верују, али је много већи број оних који у читавом случају виде само промућурност славе жељног писца.

М. И.

ОКТОПОД на златним путама

ИСПОД СЛОЈА ПЕСКА ЏОРџ ХАМИЛТОН ЈЕ НАПИПАО МАЛУ, ТВРДУ ПОВРШИНУ И РАДОСТАН ПОЖУРИО ДА ОБАВЕСТИ ДРУГОВЕ. АЛИ, КАДА ЈЕ ПОНОВО ЗАРОНИО, ОСЕТИО ЈЕ ПО ТЕЛУ СНАЖНЕ, ДУГАЧКЕ ПИПКЕ.

Црква у приморском граду Пискоу, у Перуу, крила је непроцењиво благо: златне полуге, разне украсе од злата и накита са прекрасним драгуљима. Рачунало се да су само полуге тешке око 14 тона. Све је то опљачкано од Инка, древног народа Јужне Америке чију су земљу освојили шпански конкистадори почетком 16. века, и тако се после неколико векова богатство нашло иза челичних решетки у дубоким подрумима ове цркве.

Свештеници из Пискоа добро су чували своје благо и тајну о њему. Није дан лопов, ма како вешт био, није га могао украсти, али таква опасност није ни постојала јер нико сем свештеника није ни знао шта се крије у цркви.

КАРИКА ЈЕ ПУКЛА

Међутим, један од њих, отац Матеј, отиснуо се негде 1849. године, ко зна зашто, на море. Није издржао да и даље ћути и годинама чувану тајну открио је пробисвету Дијегу Алварезу. Тако је пукла прва карика у безбедности блага.

Превејани Алварез није оклевао — нашао је још три човека, Брауна, Барнета и Килореина, и ускоро се запутио у Писко да провери причу коју је чуо. Вешто се претварајући да су свештеници, успели су да убеди све у цркви да је отац Матеј на челу велике банде која намерава да што пре опљачка благо. Није било довољно времена да се позову војници и Алварез им је лукаво предложио да уз помоћ његових при-

јатеља пренесу злато у перуанску престоницу. Уплашени за своје драгоцености, а и не желећи да се прича о њима шири ма каква опасност претила, свештеници су веома лако насели на ову подвалу.

Алварезова прича била је веома убедљива и није им падало на памет да је проверавају. Утоварили су благо брже-боље и отиснули се на море. Чим се брод удаљио неколико миља од обале, свештеници су схватили да су преварени, али касно. Лопови су их лако савладали и побацали у море.

Тако су на украденом броду „Бродски каплар“ четири ортака остала сама са благом вредним око три милиона фунти. Било је немогуће да са таквим товаром, и украденим бродом, пристану у било коју луку, па су одлучили да крену преко Пацифика. Уз пут ће закопати благо на неком острву, наставити пловидбу а затим се као бродоломници искрцати негде у Аустралији. Пут је далек, напоран и неизвесан, али исплати се. Касније ће изнајмити неки брод и вратити се по закопано благо.

ДВАДЕСЕТ ГОДИНА РОБИЈЕ

У почетку се све одвијало по плану. Искрцали су се на погодном месту и закопали драгоцени товар, а на карти острва, брижно направљеној, обележили су место где су га оставили и кренули даље, до далеке Аустралије.

Само што су стигли, уплели су се у неку жестоку свађу са непознатим морнарима која је завршила тучом. Алварез,

Браун и Барнет су убијени и Килореин је остао сам. Добио је, међутим, двадесет година робије. Време је пролазило мучно и споро, али ипак је преживео.

Напустио је затворске зидине и када га је, после много година, као стару и онемоћалу скитницу прихватио и нахранио извесни Едвард Хоув, Килореин му је на смрти испричао дуго чувану тајну и предао карту острва коју је љубоморно чувао толико година. Одавно се распала, али још су се разазнавали обриси далеких предела.

Без много двоумљења, Хоув је 1905. године отпловио на архипелаг Туамоту где се налазило то мало, узано острвце, са коралним гребеном на источној страни. Острво које је одговарало опису пронашао је лако. Усидрио се и почео да претражује. Провео је ту 17 година и једино што је открио након толико времена било је — да су корална острва међусобно веома слична.

Прешао је на суседно острво и после мучног

вако сам, није могао ништа да учини. Дуго је размишљао али право решење није могао да нађе. Ако пријави своје откриће, француске власти све ће да заплене, јер архипелаг је био француска колонија. Не, то неће учинити.

Закопао је сандук са драгуљима, отишао у Аустралију и покушао да пронађе људе који ће се вратити с њим на острво. Али, мало ко је веровао у његову причу и да би убедио пријатеље, Хоув је морао да им покаже и карту коју је донео. Била је то несрећна околност, пошто је Хоув пред сам полазак мистериозно нестао заједно са картом и више се никада ништа о њему није чуло.

Још сумњајући, пријатељи су почели да проверавају Хоуву причу. Сазнали су да је он заиста годинама копао по острвцима Туамотуа, да је отпловио у Аустралију. Тако су одлучили да и без карте, по сећању, крену у потрагу за благом.

Од француске владе добили су дозволу да почну са истраживањем. У Лон-

Само на једном месту слој је био знатно тањи а испод њега — мала тврда површина.

У ЗАГРЉАЈУ ЧУДОВИШТА

Људи су се узбудили. Били су убеђени да су напипали златне полуге и Хамилтон је заронио по њих. Одједном је осетио да га нешто стеже око чланка десне ноге, а онда се зачас нашао у загрљају огромног октопода. По читавом телу осећао је његове дугачке пипке. Успео је некако да извуче нож и неколико пута убоде чудовиште које се брзо повукло. Језеро је постало тамно од мастиљаве течности коју је октопод испустио и Хамилтонова дружина помислила је да се он неће вратити.

Жив и неповређен, он је на тренутак изронио победнички махнувши ножем а онда се поново изгубио. После октопода дочекала га је — велика зубата моруна коју је такође савладао. Тако су уклоњени ови чудовишни чувари блага.

Експедиција се, међутим, суочила са другим проблемом. Требало је разгрнути песак испод којег је лежало злато. Одлучили су да направе рам од дрвета и спусте га на дно око блага. Хамилтон би рукама избацивао песак из рама и тако ослободио полуге.

Када се искусни ронилац латио посла, одмах је увидео да су то наивно замислили. Песак је био толико жив да се рам непрекидно одоздо пунио и он је врло брзо одустао.

Требала је много боља опрема да би дошли до закопаног блага које и данас, лежи на дну језера једног од отока архипелага Туамоту. Неки од ових људи и данас су живи. До сада се није нашао нико ко би финансирао овај подухват који би се, тврде они, и те како исплатио. Ако их неко није већ претекао.

НОВА ЕКСПЕДИЦИЈА

На острву је заиста постојало овакво језерце и Хоув је чежњиво зурio у његову мрачну дубину. О-

дону су основали и једно акционарско друштво које је требало да финансира њихову експедицију. Придружио им се и један професионални ронилац, млади авантуриста Џорџ Хамилтон. Његов задатак је био да са дна језера изрони златне полуге, наравно, ако их открију.

Након дуге пловидбе стигли су до архипелага и пронашли острво са крушколиким језером. Налазило се близу обале и са морем је било повезано испод површине. Брзо су установили да се на његовом дну налази слој песка дебело око два метра.

**СУРОВИ
ВЛАДАР
КАЛИГУЛА**

ИМПЕРАТОР

Опет Калигула нешто смишља — у страху су говорили људи и скривали се по засењеним баштама и иза ограда римских кућа. Већ неколико дана њихов цар није трпео никога у својој близини. Тражећи самоћу, наредио је да нико не излази из куће док се он шета. Без икакве пратње излазио је на мрачне римске улице, полако ходао, повремено застајао испред неког храма и молио се, да би већ следећег тренутка у бесу почео да удара по хладном мермеру и себи да чупа косу.

Тако је тужовао Калигула, јер два дана раније умрла је његова сестра Друсила. Зато је наредио да у целој држави буде национална жалост: ако би током своје шетње зачуо да се неко смеје или угледао дете како се занесено у игру радује, сам би га на месту убијао или би позивао војнике да то учине.

— Што римски народ нема само једну главу, па да је једним ударцем и одру-

ПОШТО ЈЕ ПОСТАО ЦАР, ГАЈ ЦЕЗАР ЈЕ ОБЈАВИО ДА ЈЕ ВРХУНСКИ БОГ И НАРЕДИО ДА СЕ НА СВЕ КИПОВЕ БОЖАНСТАВА СТАВИ ЊЕГОВА ГЛАВА НАПРАВЉЕНА ОД — ЧИСТОГ ЗЛАТА!

бим. Нико не схвата шта значи туга — говорио је бесно једног дана и шутирао камење испред себе.

А затим је ушао у један храм. Застао је испред кипова богова поређаних уз зид, који су сви личили један на другог. Стао је испред првог и почео да се моли за своју сестру Друсилу, док су га из таме, двадесет пари укочених очију, потпуно налик на његове, посматрале: сви кипови у храму имали су главе које су биле, заправо, Калигулина поспрса! Јер, неколико месеци пошто је постао римски цар, Калигула је објавио народу да је — врхунски бог и наредио да се на све кипове божанстава стави њего-

ва глава направљена од — чистог злата!

НАРОД ЋЕ МЕ ЗАВОЛЕТИ

Још као дечак Гај Цезар је окусио сву суровост војничког живота и сласт победа. Његов отац Германик, славни војсковођа који је успео да освоји многе земље у Малој Азији, као и Европи, водио га је свуда са собом и одгајио у војничком духу. Чак је дао да се израде и мале ципеле, тачно према његовој ноzi (на латинском су се звале — caligae: по којима су стари војници прозвали дечака Калигула).

Међутим, после завере у

ЗА СВОЈУ ДУШУ

којој је убијен његов отац, Калигула је морао да се врати у Рим, а ускоро је позван на Капри, у летњи дворца тадашњег цара Тиберија. Иако је имао само 19 година, одмах је схватио да му будућност и успех зависе од покорности: слепо је слушао каприциозног цара који се на све начине трудио да понизи оштроумног и енергичног младића и на њему искаљивао свој гнев. Калигула је без роптања испуњавао сва његова наређења, а једино се својој сестри поверавао:

— Осветићу се Тиберију чим ме народ заволи!

ТО ЈЕ ЗА ПОЧЕТАК!

Идеја да једног дана завалада Римским Царством потпуно га је опсела. Наравно, то није хтео да покаже старом Тиберију, већ се и даље трудио да му угоди. С друге стране, увек

је био за правичност, ни када није био груб, нити је изговарао оштре речи, а из цареве касе узимао је новац и даровао га храмовима и сиромасима.

Када је 37. године пре нове ере стари Тиберије умро, мада се касније причало да га је једне ноћи Калигула угушио јастуком, народ је једногласно изабрао за новог владара Гаја Цезара коме је тада било само 25 година.

— Опет ће се гладијатори борити у аренама — повикао је Калигула са терасе свог дворца окупљеном народу. — Нема више тврдице Тиберија, крв ће потећи у аренама, а сваки човек који буде приступио војсци добиће 250 денера. То је само за почетак.

Од тога дана Рим је поново почео да живи на начин на који је навикао. Сјајне гозбе које су биле синоним луксуза, престижа и богатства Римске Имперije опет су се свакодневно приређивале, а у

амфитеатрима се организују свечаности пред посматрачима жељним суровости и крви: ту се боре гладијатори са разним дивљим животињама или између себе. Тако је у лето 37. године, према подацима које је записао Тацит, у главном римском амфитеатру, убијено 400 медведа за само два дана, на општу радост гледалаца.

ПРОРОЧИЦА СЕ ПРЕВАРИЛА

— Ноћас сам сањала необичан сан — једног дана рекла је Друсиле свом брату. — Као, ти си успео да освојиш Енглеска острва.

На те речи Калигула се тргнуо, мораће одмах да оде до пророчице и провери да ли ће се сан остварити.

— Има толико наде да постанеш освајач тих острва, колико је вероватноћа да се преко Напуљског залива сагради мост — рекла

је стара пророчица и испитивачки погледала владара.

Те ноћи Калигула није могао ока да склопи: смишљао је како ће саградити мост преко огромног залива. А тада му је пала на памет генијална идеја.

Већ сутрадан издао је наређење свим легијама да до Напуљског залива допреме бродове из његове флоте. После десетак дана у Тиренско море упловило је 500 галија: тада је Калигула наредио да се поређају један до другог и — преграде Напуљски залив.

За један дан био је готов мост дугачак — 5 километара, а преко њега су постављене даске. Обучен у најсвечанију одору, са круном на глави и помпезном пратњом иза себе, на мост од бродова ступио је Калигула. Три дана је њиме јахао горе-доле, делио златан новац окупљеном народу, свима се благонаклоно смешкао и обраћао... Потом је наредио да

му доведу стару пророчицу.

— Да ли ћу успети да освојим Енглеска острва? — запитао је гордо гледајући с висине.

— Успећеш! — рекла је жена и пала му пред ноге.

Уместо да се обрадује после њених речи и дарује је поклонима, Калигула се разбеснео. Наредио је војницима да све људе који су се налазили на том мосту — побацају у море, а они који покушају да се спасу, сместа убију.

Тако се у крви завршило још једно Калигулино славље.

Калигула никада није успео да освоји Енглеска острва. После 3 године, 10 месеци и једног дана од када је дошао на власт, убијен је у једној завери. Међутим, иако је тако кратко време владао, римски народ га је дуго памтио — као једног од најсрочивијих владара.

Б. Ј.

DC-3 »ДАКОТА« — АВИОН ЗА СВА ВРЕМЕНА

НЕБЕСКИ ВОЗ

Међутим, без обзира на име, DC-3, је један од ретких авиона који је испуњавао, а и данас испуњава, све могуће задатке авионских предузећа која га поседују.

Прва „дакота“ полетела је 1935. године, као побољшани модел типова DC-1 и DC-2 који су конструисани 1932. године. Пре него што се престало са производњом, конструисана су 803 авиона у трговачке и транспортне сврхе и 10123 за војне потребе! Не зна се тачно колико их данас лети, али се претпоставља да трговачка предузећа широм света користе неколико хиљада оваквих летилица.

У почетку је DC-3 био предвиђен као луксузни путнички авион, јер DC-2 није пружао довољно комфора, али су конструктори утврдили да може користити и у друге сврхе. Већ по сле неколико пробних летова у Америку су почеле да стижу бројне наруџбине и фирма „Даглас“ је освојила светско тржиште, јер DC-3 је у то доба стварно био најбољи авион. Био је пространiji и удобнији од осталих летилица те врсте, било га је лако одржавати, а истовремено је испуњавао све сигурносне стандарде који су били предвиђени. Растојање од источне до за

падне америчке обале прелазило је за 15 часова летећи брзином од 270—300 km на сат.

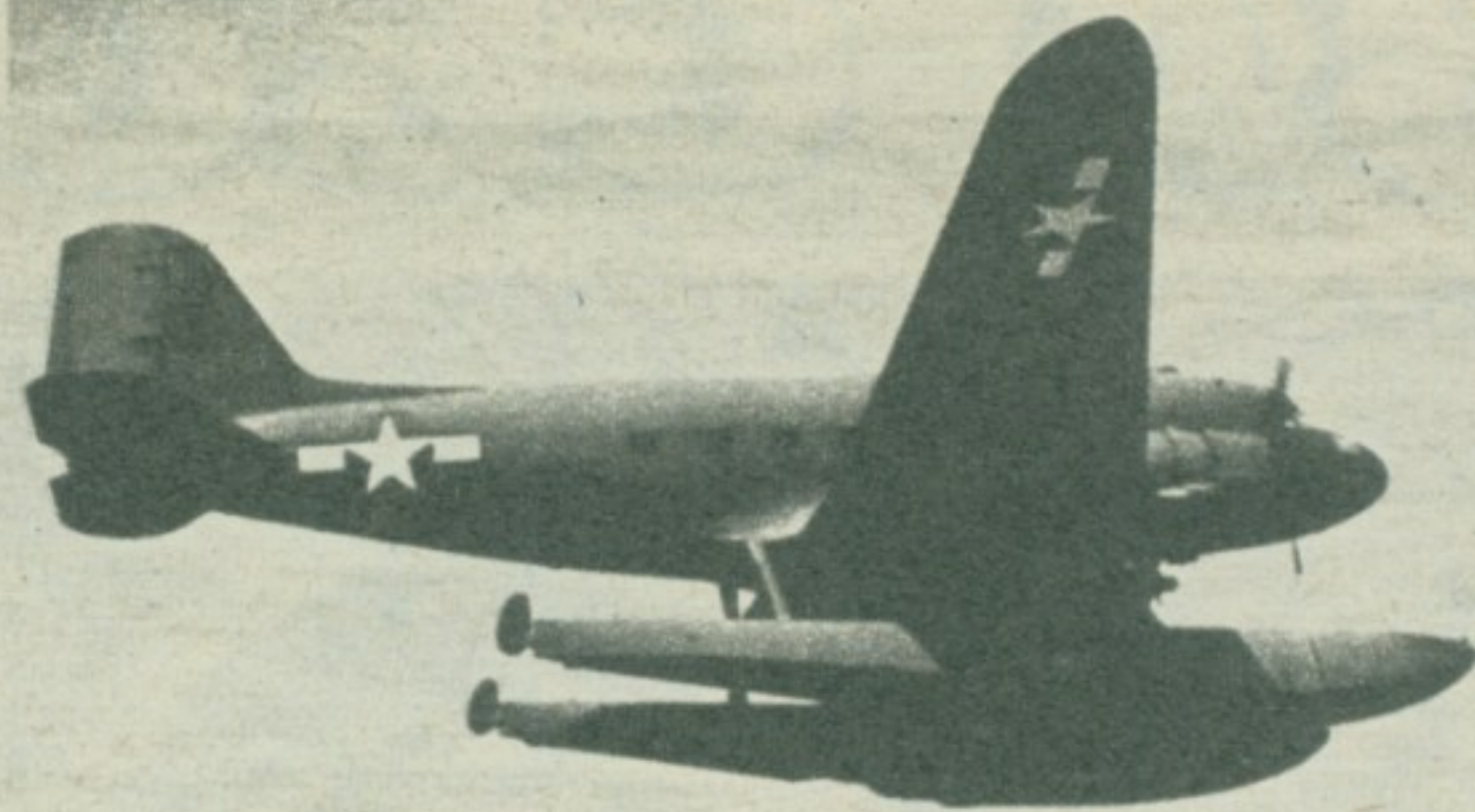
Приче о DC-3 и његовој сигурности почеле су да прерастају у легенде.

Један овакав авион је приликом ударца у планински гребен изгубио готово четири метра левог крила, али је ипак, без проблема, успео да се спусти на аеродром у Аризони!

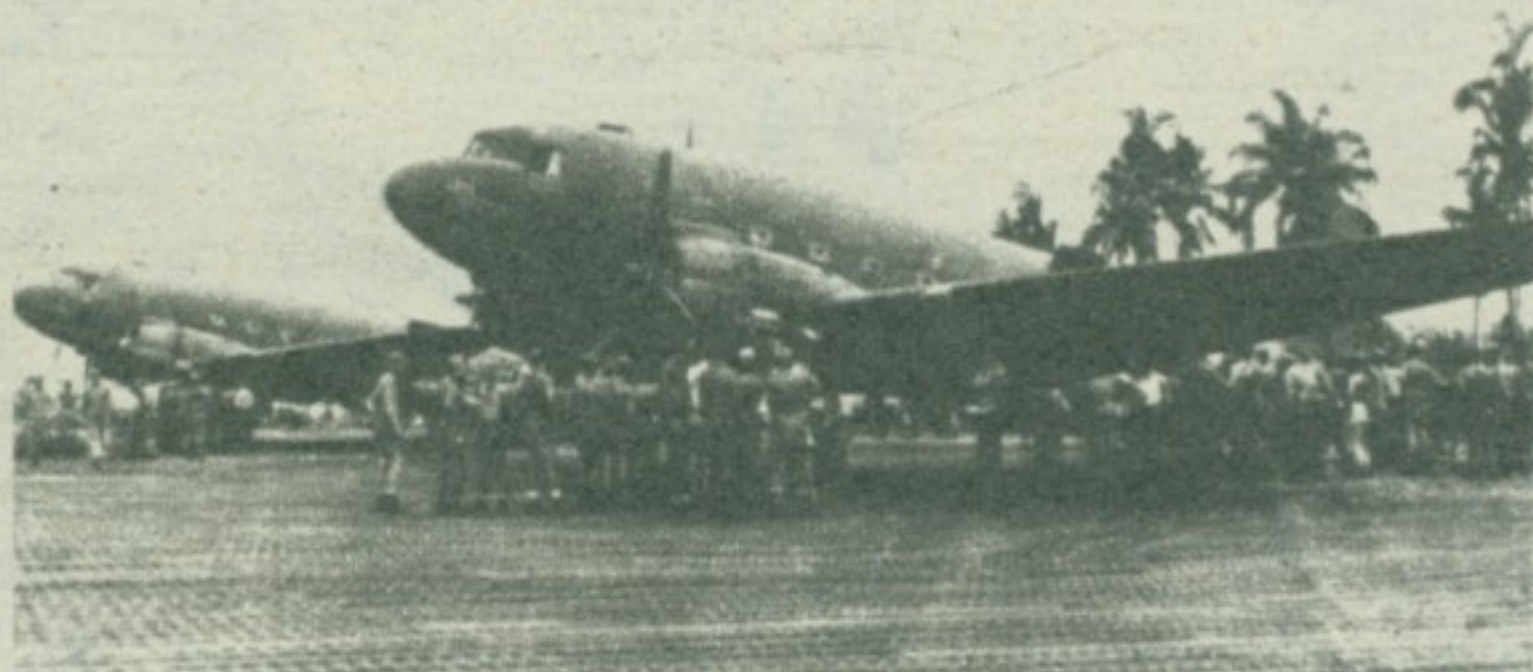
DC-3 познат као, вероватно, једини транспортни а-

вион који је успео да обори непријатељски ловачки авион. Ово се догодило у Бурми за време другог светског рата. Јапански ловац „зеро“ улетео је у реп „дагласа“ и једноставно му одсекао готово пола метра кормила. „Зеро“ се затим срушио, а „даглас“ се безбедно вратио у базу и после оправке поново је могао да лети!

DC-3 је познат као авион који изванредно добро подноси терет, па чак и вели-

„ДАКОТА“ СЕ МОЖЕ ПРИЛАГОДИТИ СВАКОЈ ВРСТИ ТЕРЕНА ЗА СЛЕТАЊЕ. КАДА СЕ ДОДАЈУ ДВА ПОНТОНА, ПОСТАЈЕ ХИДРОАВИОН.

ПОЗНАТЕ ПО ВЕЛИКОЈ НОСИВОСТИ, ЗА ВРЕМЕ ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА У БУРМИ „ДАКОТЕ“ СУ НОСИЛЕ И ПО 74 ВОЈНИКА, ИАКО СУ БИЛЕ ПРЕДВИЂЕНЕ ЗА ДВАДЕСЕТ ЈЕДНОГ

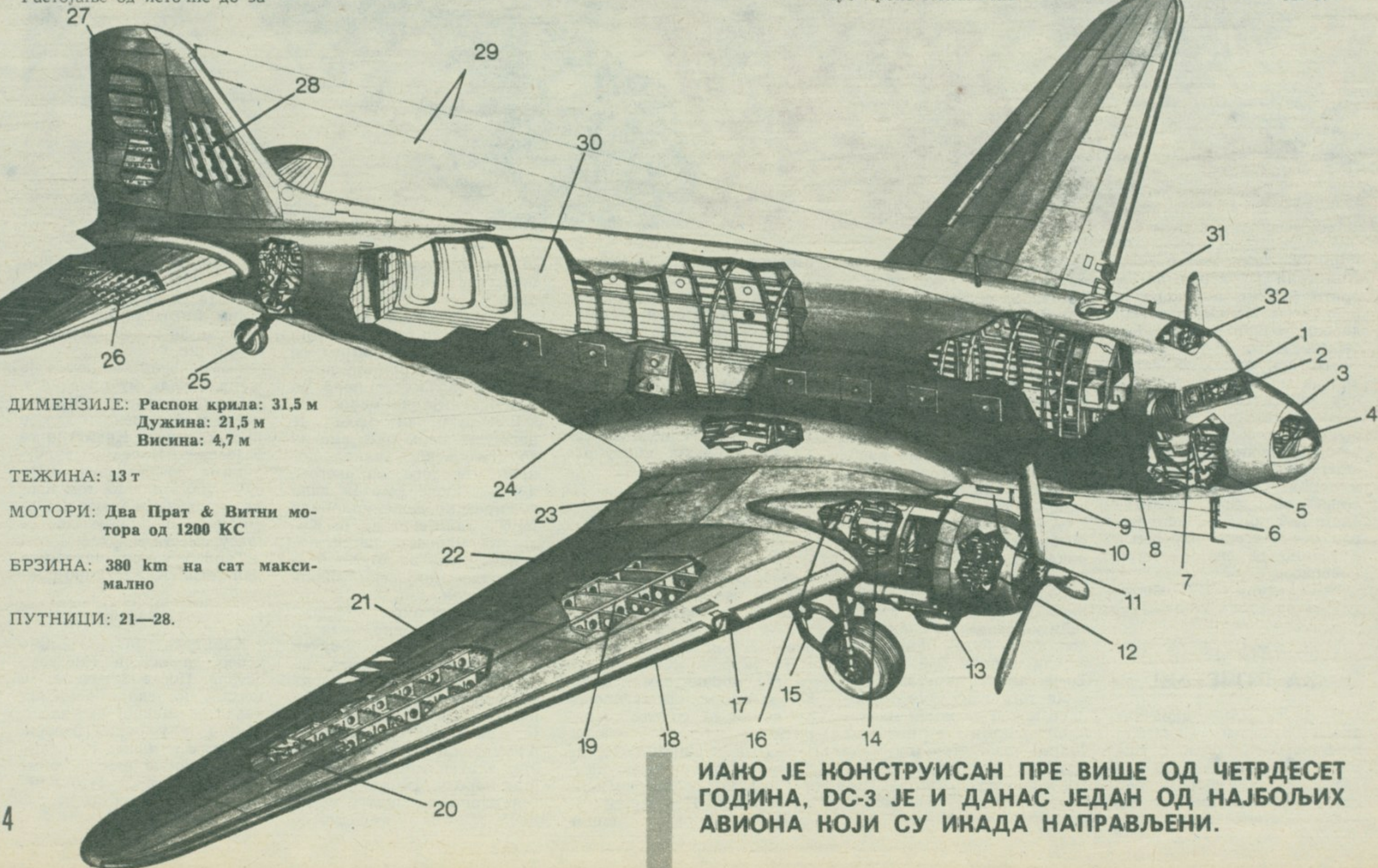
ко оптерећење товаром. Док је користио у цивилне сврхе, Американци су предвидели максималну носивост од 12 тона али већ за време рата ови исти авиони носили су терет од 15 тона, без икаквих проблема. Године 1942, из Бразила је полетео DC-3 натоварен са преко 18 тона терета и кренуо преко Атлантика!

Данас сигурно још нема бољег авиона од DC-3, нарочито када су у питању слетања на травнате аеродроме, или у областима где аеродрома уопште нема!

„Дакоте“ и данас лете и тешко се повлаче из употребе јер је овако добром авиону заиста тешко наћи достојног заменика.

М. Ј.

1. Пилотско седиште 2. Магнетски компас 3. Поклопац носа авиона 4. Аутоматски пилот 5. Одељење за копилота 6. Справа за контролу брзине 7. Седиште копилота 8. Радио-уређаји 9. Одређивач правца кретања 10. Пропелер 11. Улаз за хладан ваздух 12. Мотор са 14 цилиндара и снагом од 1200 КС 13. Расхлађивач уља 14. Резервоар за гориво од 24,2 галона 15. Ножице за увлачење точка 16. Место за увлачење точка 17. Фар који светли приликом слетања 18. Пнеуматска ивица крила 19. Метална конструкција крила 20. Метални покривач за скелет крила 21. Крилца пресвучена тканином 22. Платнени део крила, одвојен од крилца за балансирање 23. Главни резервоар за гориво 24. Излаз за сваки случај 25. Репни точак 26. Репно крило покривено метлом 27. Кормило пресвучено платном 28. Реп 29. Радио-антене 30. Врата за падобранце 31. Отвор и купола за оријентисање према звездама 32. Светло за пилотску кабину.

ДИМЕНЗИЈЕ: Распон крила: 31,5 м
Дужина: 21,5 м
Висина: 4,7 м

ТЕЖИНА: 13 т

МОТОРИ: Два Прат & Витни мотора од 1200 КС

БРЗИНА: 380 km на сат максимално

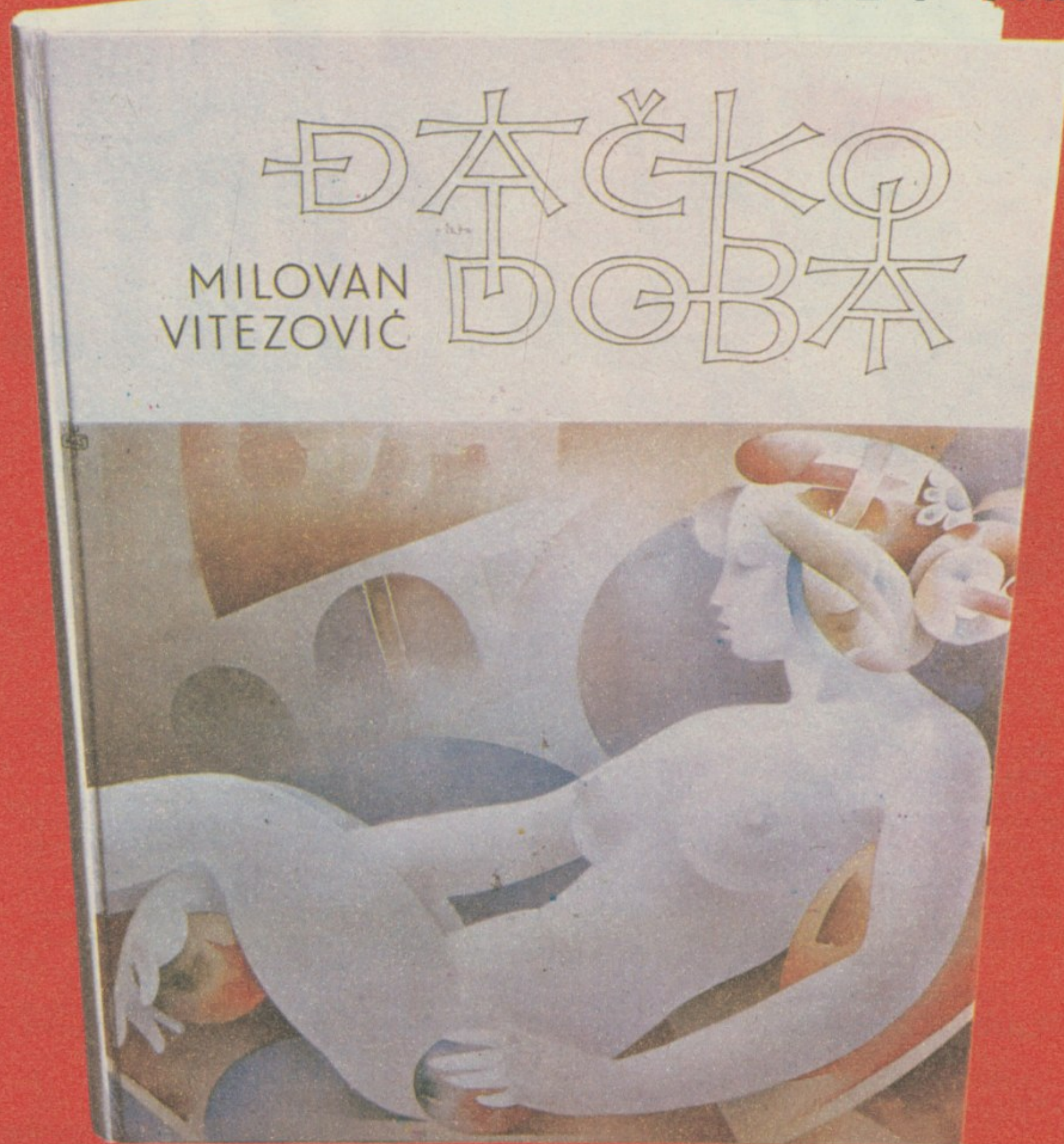
ПУТНИЦИ: 21—28.

ИАКО ЈЕ КОНСТРУИСАН ПРЕ ВИШЕ ОД ЧЕТРДЕСЕТ ГОДИНА, DC-3 ЈЕ И ДАНАС ЈЕДАН ОД НАЈБОЉИХ АВИОНА КОЈИ СУ ИКАДА НАПРАВЉЕНИ.

НОВА КЊИГА МИЛОВАНА ВИТЕЗОВИЋА

ЂАЧКО ДОБА

ЉУБАВ У ФАРМЕРКАМА

Поетика ђачког доба почела је са Бранком Радичевићем, песником „Ђачког расстанка“. Сто година после њега, песник Милован Витезовић „удара у ситне ђачке жице“, ведро и осетљиво. Витезовић је књигу песама „Ђачко доба“ посветио: Бранку Радичевићу, с опоменом.

У књизи „Ђачко доба“ има свега више него што се очекује: четири поеме, стотинак песама и седамдесетак најљубавнијих афоризама.

ПЕСНИК ЈЕ ИШАО ОД ИСТОРИЈСКЕ ИСТИНЕ КОЈУ ЈЕ САМ НАПИСАО: „ЗАЉУБЉЕНИМА ЈЕ СВАКА КАПИЈА ТРИЈУМФАЛНА“.

СЛИКАР РАДОМИР СТЕВИЋ РАС ИШАО ЈЕ КОРАК ДАЉЕ, ПРОШАО ЈЕ КРОЗ КАПИЈУ, РАС ЈЕ КЊИЗИ „ЂАЧКО ДОБА“ ПРИРЕДИО ПРАВУ ИЗЛОЖБУ СЛИКА — АКТОВА НАЈЛЕПШИХ СНОВИДЉИВИХ ДЕВОЈАКА.

У песмама „Ђачко доба“, као и у животу, влада мода фармерки.

Они који су већ имали између четрнаест и двадесет година, повероваће да су баш они били такви и да су опевани.

Они који имају између четрнаест и двадесет година, неће моћи да се не пронађу у овим песмама, опевани или допевани.

Онима који улазе у четрнаесту годину, ова књига биће лепша са сваким рођенданом.

„ЂАЧКО ДОБА“ СЕ НЕЋЕ ЧИТАТИ ПРЕД СПАВАЊЕ, ВЕЋ ПРЕД ОДЛАЗАК У ГРАД.

ПЕСМЕ ЋЕ СЕ УЧИТИ НАПАМЕТ ИЗ ПОТРЕБЕ.

МЛАДИЋИ ЋЕ У „ЂАЧКОМ ДОБУ“ НАЛАЗИТИ ШТА СВЕ НЕОДОЉИВО МОГУ РЕЋИ ДЕВОЈКАМА.

ДЕВОЈКЕ КОЈЕ СУ ВЕЋ ПРОЧИТАЛЕ КЊИГУ МОЋИ ЋЕ ДА ОДГОВОРЕ МЛАДИЋИМА ДА СУ ВЕЋ ПРОЧИТАНИ.

СА „ЂАЧКИМ ДОБОМ“ СЕ МОЖЕ ПОПУНИТИ БАР СТО СПОМЕНАРА.

Овој књизи још пре изласка из штампе нису могли да одоле Арсен Дедић, Тамара Павловић, Сенка Велетанлић, Борис Бизетић, Влада и Бајка, Зоран Лековић, Мира и Спира, „Сунцокрети“, „С времена на време“, који певају поједине странице „Ђачког доба“.

Књига је штампана латиницом на 128 страна, формата 20,5 X 26,5 см, богато технички опремљена, у тврдом повезу, са 26 илустрација у боји.

ЦЕНА КЊИГЕ је 180.— динара

Издавачко предузеће „Вук Караџић“, Београд,
Краљева Марка 9

НАРУЧБЕНИЦА

Овим неопозиво купујем књигу „ЂАЧКО ДОБА“ по цени од 180.— динара: ЗА ГОТОВО-ПОУЗЕЋЕМ (плаћање поштару приликом пријема књиге), а по одбитку попушта од 5%.

НА ОТПЛАТУ — по цени од 180.— динара, који ћу износ исплатити у две редовне месечне рате по 90.— динара, почев од 1977. године.

Рате ћу уплатити редовно по пријему књиге, рачуна и уплатница.

(Непотребно прецртати)

_____ (име и презиме)

_____ (поштански број и место)

_____ (адреса стана)

_____ (назив и адреса радне организације)

Овера запослења за купце на отплату

_____ Купац

_____ (печат и потпис овлашћеног лица)

_____ (број л. к. и где је издата)

Наручбеница се оверава само при куповини на отплату.

Пензионери уместо овере прилажу одрезак претпоследњег чека од пензије.

ВЕЧЕ ЈЕ БИЛО
СВЕЧАНО:
СВИРАЛА ЈЕ ВОЈНА
МУЗИКА И
МНОШТВО
ОКУПЉЕНОГ СВЕТА
КЛИЦАЊЕМ ЈЕ
ПОЗДРАВЉАЛО
ЦРНОГОРСКОГ
ВЛАДАРА. АЛИ,
НИКО НИЈЕ
ОБРАТИО ПАЖЊУ
НА ВИСОКОГ
ЧОВЕКА ЛИЦА
ПРЕКРИВЕНОГ
ОЖИЉЦИМА.

Књаз Данило I Петровић

Тачно у девет часова 13. октобра 1860. године отворила су се тешка врата которске тамнице и чувари су извели високог, снажног човека. Кад је угледао постројене две пешадијске чете у парадним униформама, његово лице прекривено ситним ожилцима развукло се у необичан осмех:

— Браћо, треба се справљати!

Баш по тим ожилцима, остацима прележаних богиња, окупљени Которани су препознали тридесетогодишњег Тодора Кадића, оптуженог да је у которској луци 1. августа те исте године убио црногорског књаз Данила I Петровића.

Оптужени се обратио истражном судији и државном тужиоцу и замолио за чашу вина и дозволу да попуши цигарету. Док је пио вино, у потпуној тишини, одјекнула је команда и војска је кренула ка оближњим вешалима. Између две чете усправно је корачао Кадић.

Кроз окупљену масу прострујао је шапат чуђења: зар може да се смеши човек кога воде на вешала и коме су кораци од хелије до стратишта последњи у животу? Да умире за част и слободу Црне Горе и свог народа, његов понос био би разумљив и поздрављен клицањем. Овако...

У многим од присутних родила се сумња, иако су из дна душе мрзели тог човека у одећу племена Брајиха и с безброј богињавих ожилака на лицу. Можда он ипак није убио књаз?

Машући руком окупљеном народу и вичући да је невин, Тодор Кадић је дошао под вешала. Ни ту, непосредно пред смрт, није пустио сузу нити молио за опроштај. Мирно је допустио да му нарочит целат, који је три дана раније бродом стигао у Котор, на макне омчу око врата.

Казаљке на часовницима показивале су тачно 9 сати и 29 минута кад се дугачко тело Тодора Кадића зањихало у ваздуху.

Изгледало је да је тако најзад решена тајна убиства књаз Данила и да је заслужена и праведна казна стигла правог кривца. Али, као да је и за историју тек тад почело да се запетљава и мрси клупко испредено око овог догађаја.

НАСЛЕДНИК ВЕЛИКОГ ЊЕГОША

Слутећи скору смрт, најомиљенији црногорски владица, Раде, у ствари славни песник Петар II Петровић Његош, одредио је тестаментом да га на престолу наследи његов син-новац Данило, син Станка Стијепова. И кад је велики Његош 1851. године умро, наследио га је двадесетпетогодишњи Данило. Следеће године Сенат је младог Петровића протласио владарем Црне Горе.

Чим је сео на владарску столицу, Данило је увидео да му одговорни положај и власт не доносе онолико благодети као што је мислио. Земља је била у тешком стању: племена доста разједињена, неопходног новца мало и нередовно, а опасност од Турске и зависност од других земаља свакодневна. Међутим, као да је и њему и целом црногорском народу било теже нешто друго: млади Данило је наследио највећег и најомиљенијег владара Црне Његоша, а он није био ни издалека способан да својом личношћу и деловањем попуни тако велику празнину и тако тежак губитак.

Иако су му многи тврдили да у свему надмашује владика Рада, и он и они који су говорили знали су да је сасвим другачије. А

од свих је једино створен и искрен био љуботињски поп Ђуро Кусовац који је без увијања књазу Данилу рекао:

— Господару, Црногорци ће говорити о ономе који дође после тебе да је много бољи од тебе, а никад неће бити бољег господара Црној Гори од владике Рада!

Неискуство у вођењу унутрашње политике убрзо је навукло бес неких племена и многих појединаца на новог књаз. Противника је било све више, били су све гласнији, и Данило није бирао средства да их ућутка, умири, протера или једноставно побије. Све то је довело и до завере и мисли о освети на коју је дошао Тодор Кадић.

ИЗ СПЛЕТКЕ У СПЛЕТКУ

Према тврђењу неких историчара, а и по исказу самог Кадића и његовог браниоца, он је једне ноћи 1857. године позван на Цетиње где је сазнао да књаз од њега тражи, под претњом смрти, да гласно оптужи педесет књажевих противника јер, како му је речено, спремају заверу. Међу њима је био и муж Кадићеве сестре свештеник Павићевић. Свима је смртна казна већ била одлучена.

Кадић је, наводно, био запрепашћен. Остало му је да бира: или сопствену смрт или погубљење зета и још педесетак, како се тврдило, невиних људи.

Крадом се извукао са Цетиња и о свему обавестио сестриног мужа. Не чекајући ни часа, одмах су побегли у Турску. Наравно,

ПУЦАЊ У КОТОРУ

ТАЈНА УБИСТВА
КЊАЗА ДАНИЛА

тај тајни бег одјекнуо је на Цетињу као издаја.

Тако је почело вишегодишње лутање које је, како се каже у неким документима из тог времена, и навело Кадића да смисли атентат на књаз Данила.

Иако јој је муж још био жив, Кадићева сестра је натерана да се опет уда, што се одувек у Црној Гори сматрало за велику срамоту. То је само повећало бес у Тодору Кадићу. Обраћајући се двојницима у Турској, Аустрији и Албанији и уплићући се све више у разне сплетке и тајне политичке игре, Кадић је на крају постао и непожељан код свих, од Цетиња до Цариграда. У отаџбини је оставио жену и двоје гладне и незбринуте деце, а све ове земље забраниле су му боравак на

својој територији. А за све недаће он је кривио књаз Данила.

Најзад, не обавештавајући никога, после неколико година лутања и послова који нису били ни чисти ни поштени, Кадић се тајно обрео у Котору, 1. августа 1860. године.

Исти дан скренуће историју Црне Горе другим и другачијим током.

УБИТИ ПО СВАКУ ЦЕНУ

Двадесет и осми је дан како књаз Данило, као и сваког лета, борави у Боки.

Свуда где наилази народ га поздравља клицањем и радошћу, као свог владара и господара. Нарочито је свечано недељно вече првог дана августа; Данило је

напуштао Котор и требало је да лађом отплови у Прчањ.

Док се књаз са пратњом, у којој су се поред кнегиње Даринке увек налазили и аустријски официри, шетао ривом, лука је одјекивала од свечане војне музике. Сунце је зашло за висока брда и сад се блага светлост сутона просипала целим Бококоторским заливом.

Неки из пратње, међу њима и сама кнегиња Даринка, опомињали су књаза да је време за полазак и да мора бити опрезан. Међутим, насмејани Данило је на све то само одмахивао руком. Иако је одмах приступању на престо за своју личну стражу одредио четири кршна и одана Црногорца, није волео да га прате, тврдећи да би то неповољно одјекнуло у народу. Ту врсту пратње најодлучније је одбио у самом Котору јер би, како је говорио, Црногорци рекли да је ту књаз угрожен. За њим је крадом ипак пошао само Шкрњо Грујичин Кусовац.

Тачно у 20 часова и 10 минута Данило се опростио са широм пратњом и упутио се према барци капетана Славнића која га је чекала спремна. Прва је на лађу ступила кнегиња, а за њом и књаз. Тада је громогласно одјекнуо један пуцањ.

ПОГИБОХ!

Иако је многим био познат, нико тог свечаног предвечерја није у гужви приметио Тодора Кадића. Он је у Котор кришом ушао поподне, преобучен да

га не би открили, јер је овај град тада био под аустријском влашћу, а њему забрањен улазак на територију која је припадала Бечу.

Кубуру, напуњену комадима олова и железа, сакрио је под одећу. О томе како је убио књаза Данила Кадић је касније на суђењу рекао:

„Кад сам дознао да је књаз на моју главу поста- вио варварску уцену од 500 форинти, реших да наплатим свој живот за цену много вишу, да га убијем где год се затекао. У ту сврху прибавио сам кубуру великог калибра, напунио сам је до врха цеви свако- вршним зрнима и упутио се у Котор где сам стигао оне судбоносне вечери кад је књаз шетао обалом. Умешао сам се у гомилу народа у часу кад се укрцавао у барку. Тражио сам очима где је он. У оном грозном часу, умало вечерњи сумрак не учини да убијем невиног човека уместо њега. Са једне стране књажеве стајаше неки сенатор у једнакој долами као он. Мислећи да је то онај кога треба да убијем, извукох кубуру уперивши је на сенатора, али у том часу књаз се окрену да припали цигарету од неког присутног па га при светлости пламичка познадох.

Кад је запалио цигарету и заузео пријашњи став, циљајући на њега, опалих из пушке...”

У првом запрепашћењу и узбуни чуло се како је књаз гласно узвикнуо:

— Ах, погибох!

За то време убица је већ бежао преко пољане. Од јакот пуцања кубура му је испала из руке на месту злочина и она ће касније бити главни доказ против њега. Први је за њим потрчао књажев пратилац Шкрњо, а за њим и полиција. Успели су да га стигну и савладају. Код Кадића је нађена муниција за кубуру из које је убијен књаз.

Одмах је затворен у ко- торску тамницу. Најзад, 16. септембра осуђен је на смрт.

Иако је био смртно рањен, књаз Данило је умро тек сутрадан увече у грозним мукама. Вест о убиству муњевито се пронела целом Црном Гором. Тело је затим пренесено на Цетиње где је сахрањено сутрадан. Књаза су сад сви жалили.

Истог дана када је сахрањен Данило, кнегиња Даринка је за новог црногорског књаза прогласила Николу Миркова.

— Живео наш књаз и господар Никола! — повикали су сви присутни.

Али, смрт књаза Данила није заборављена ни брзо ни лако. Да ли је Тодор Кадић убио књаза из личне освете или је био плаћени убица неке од страних сила није потпуно објашњено ни до данас, 117 година после овог атентата.

И. Лончар

Кристина Гуд и њен веренин Грахам Тисон свакодневно се сусрећу са опасношћу

Људи жељни разоноде већ су се заситили циркуса. То је дах прошлости, говоре, па све мање посетилаца, чак и деце, долази под шарене циркуске шатре да се диве спретности артиста и издрсираних животиња.

Управо због трога млади Грахам Тисон из Манчестера, у Енглеској, дошао је на оригиналну идеју: основаће летећи циркус, до сада једини у свету, у којем ће се изводити само једна тачка. За то му неће бити потребна шарена шатра, скупа опрема, бројни помоћници и разни уређаји за освету, већ само троје људи, широка бела даска, неколико балона, авион и... храброст.

Са својом вереницом, библиотекарком Кристином Гуд, увежбао је спектакл који већ годину дана, готово свакодневно, изводи по градовима широм Велике Британије. Овај посао донео им је доста новца, али богатство не може да надокнади неизвесност и страх због опасности којој се излажу. Ипак, како кажу, наставиће да изводе ову тачку све док се не венчају, а онда — видеће.

ЖИВА МЕТА

Пре две године млади Грахам је опрезно саопштио необичну замисао својој вереници.

— Можемо лако да се обогатимо! — рекао је. — Само је потребно да будеш храбра.

Затим јој је потанко изнео своју идеју: заједно са спортским пилотом Вери Темпестом купиће са отпада стари авион двосед, марке „тајгер мот“, поправиће га, а затим увежбати тачку која ће привући многобројне посетиоце. Главна личност представе — жива мета — биће Кристина: она треба непомично да стоји на једној дасци, док ће Грахам, из авиона, гађати балоне који се налазе причвршћени за њене руке и ноге. Иако се плашио да ће Кристина одбити, она је климнула главом.

— Пристајем — једноставно је рекла.

Од тог дана с првим зрацима сунца њих троје су почели да увежбавају

ЛЕТЕЋИ ЦИРКУС

НАДНИЦА ЗА ЉУБАВ

— ЧИМ УГЛЕДАМ ОСМЕХ НА КРИСТИНИНОМ ЛИЦУ, ЗНАМ ДА МОГУ У ЊУ ДА ПУЦАМ — КАЖЕ МЛАДИ АРТИСТА ГРАХАМ ТИСОН.

Једину тачку у летећем циркусу, најпре на пољанама ван Манчестера, а потом на спортском аеродрому. А када су је после десет месеци потпуно усавршили, затражили су дозволу од градских власти да је изводе и пред гледаоцима. И — добили су је.

Већ на прву представу дошло је неколико стоти-

на висини од десетак метара, нанишанио је „колтом 38“ у своју вереницу. Пуцањ се није чуо од загушујуће буке летелице, али је балон испод њене леве мишке експлодирао. А после другог налета распукнуо се и онај испод њене десне руке. И тако редом...

— До сада ми рука никада није задрхтала —

на радозналаца. Без имало стрепње која би могла да се види у покретима или на лицу, на писту је изашла Кристина, неколико пута махнула гледаоцима, а затим се попела на приколицу камиона на којој је била постављена бела широка даска. Спретним покретима брзо је окачила пет балона о руке и ноге... А потом је остала да стоји приљубљена уз ту даску, с осмехом на лицу.

АКО РУКА ЗАДРХТИ

За то време, десетак метара даље, мали двокрилац рулао је пистом. Винуо се у ваздух, а потом почео да прави кругове око камионске приколице на којој се налазила храбра девојка. Тада се Грахам испео на крило авиона, и у тренутку када се нашао испред Кристине.

каже Грахам после представе која траје око пола часа. — То би било кобно. Чим угледам осмех на Кристинојм лици, знам да се сконцентрисала и да је све у реду. У овом послу обоје морамо да имамо јаке нерве.

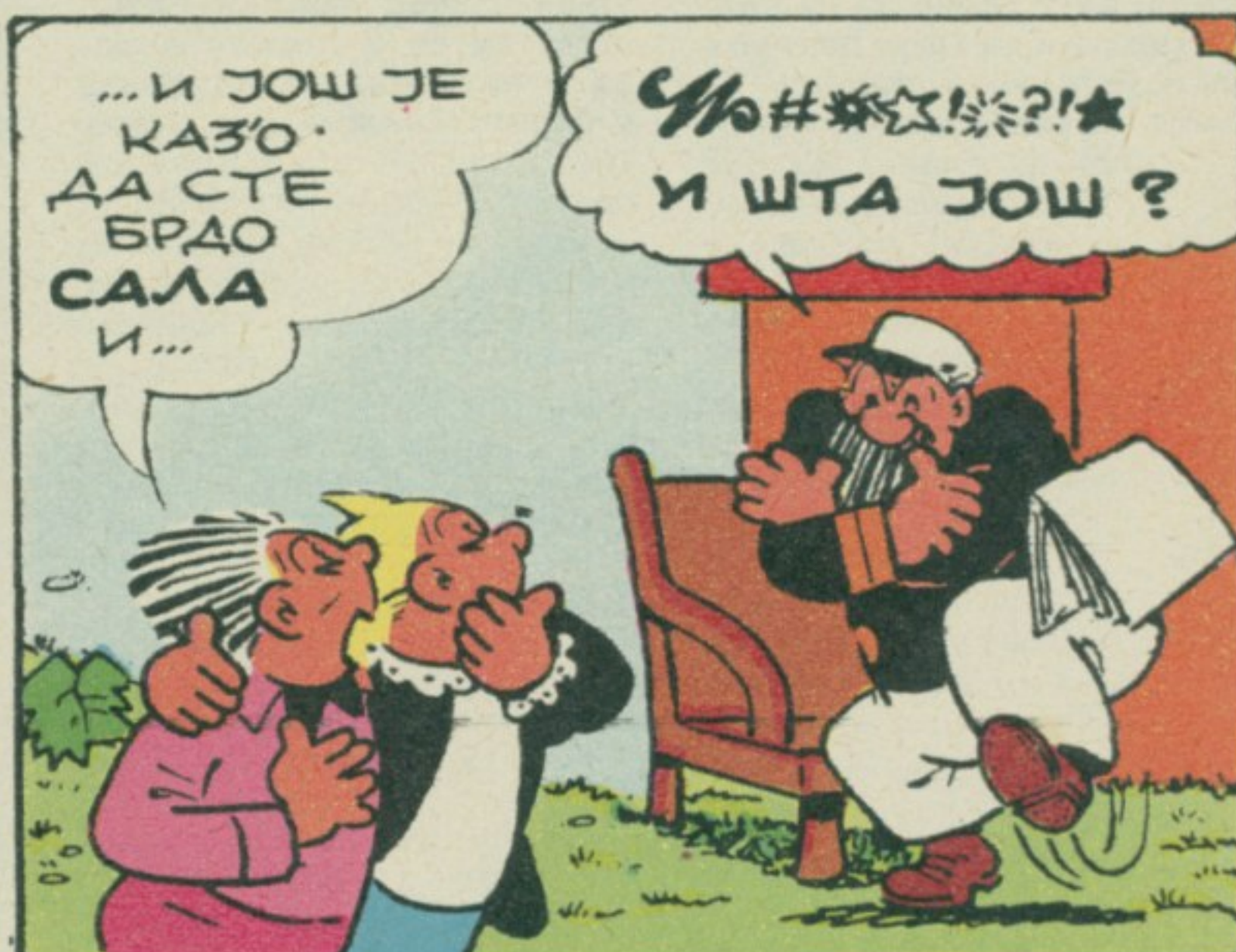
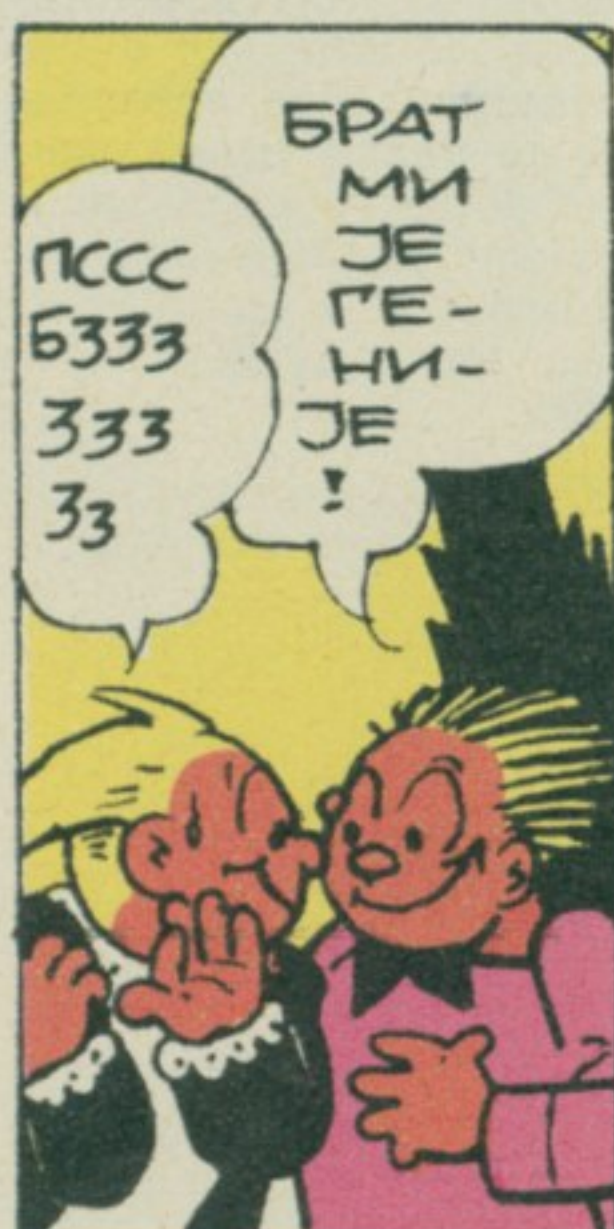
— Верујем Грахаму — каже Кристина. — И ниједном нисам осетила страх, па чак ни када дува јак ветар или пада киша. Непогодни временски услови привлаче посетиоце, надају се да ће Грахам тада промаштити. Публика воли узбуђења, а наш задатак је да им то пружимо. Наравно, за новац.

Питање је да ли ће тако мислити и када се венчају и заснују породицу. Јер, и најмањи дрхтај Грахамове руке може да буде кобан.

Б. Ј. 17

БИМ И БУМ

JOE MUSIAL

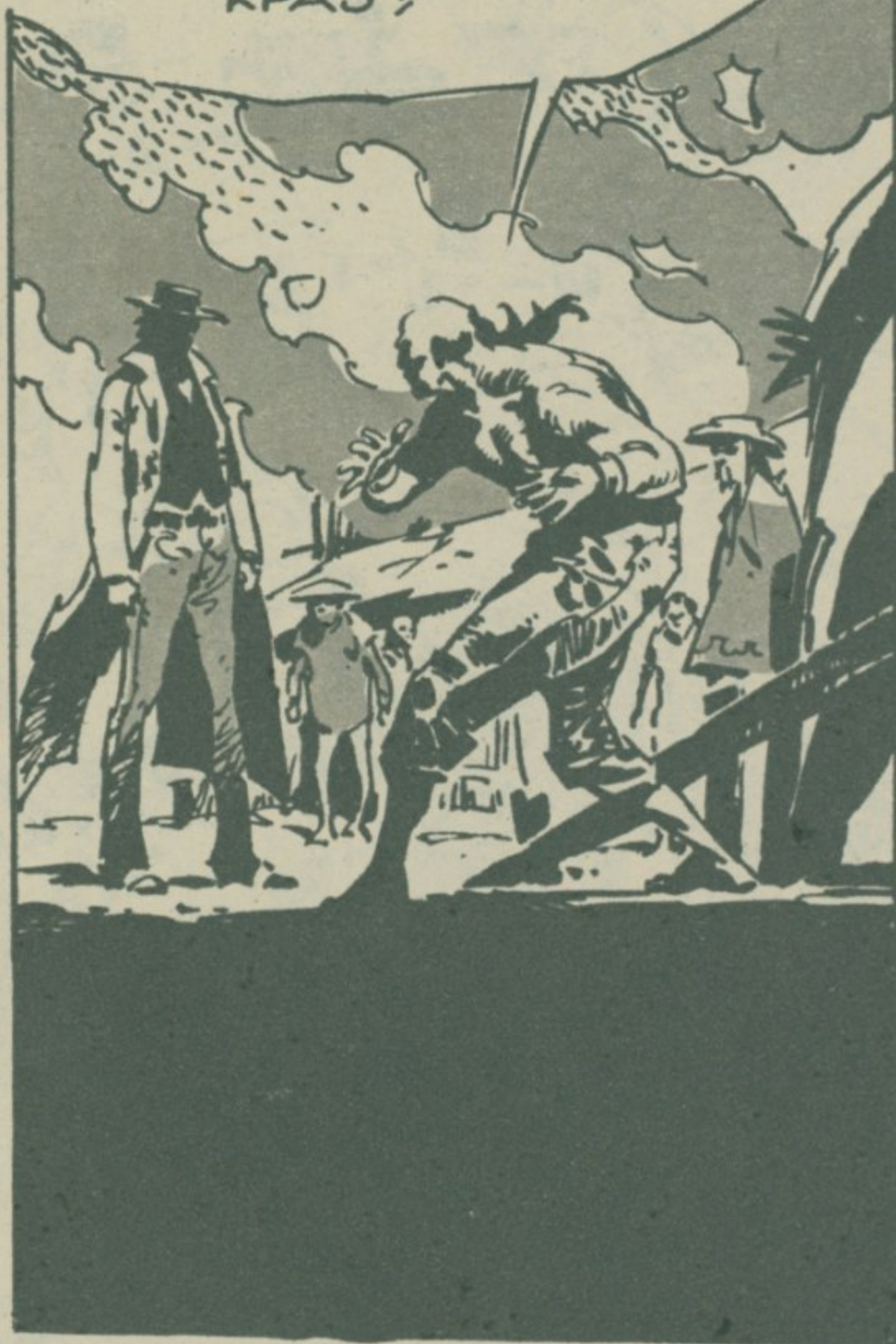
У ЈЕДНОЈ СИРОМАШНОЈ КИ-
НЕСКОЈ ЦЕТВРТИ У АМЕРИЦИ
НАШАО СЕ ЏЕФ БЛЕЈК. ДОЧЕКА-
ЛИ СУ ГА ХЛАДНИ И НЕПРИЈА-
ТЕЉСКИ ПОГЛЕДИ...

ИЗНЕНАЂЕН
САМ, СТРАНЦЕ! НИ-
САМ ОЧЕКИВАО ДА
СИ ТАКО ЖИЛАН!

СА МНОМ
НЕКЕШ ТАКО ЛА-
КО ИЗИЋИ НА
КРАЈ!

ЗАШТО ЛИ СУ ГА НА-
ПАЛИ? ПА ОН ЈЕ БИО
САМО СТРАНАЦ У ПРО-
ЛАЗУ...

АААААА

X !!

ДА ?
НЕКОЛИКО
ГОДИНА ?
ТАМО САМ
И НАУЧИО
ДА СЕ
БОРИМ ? ДА
ЛИ МИ ВЕ-
РУЈЕШ ?

ДА...

ПО ЗНАКУ
УТИСНУТОМ
НА ТВОЈИМ
ШАКАМА
ВИДИМ ДА
ГОВОРИШ
ИСТИНУ ?

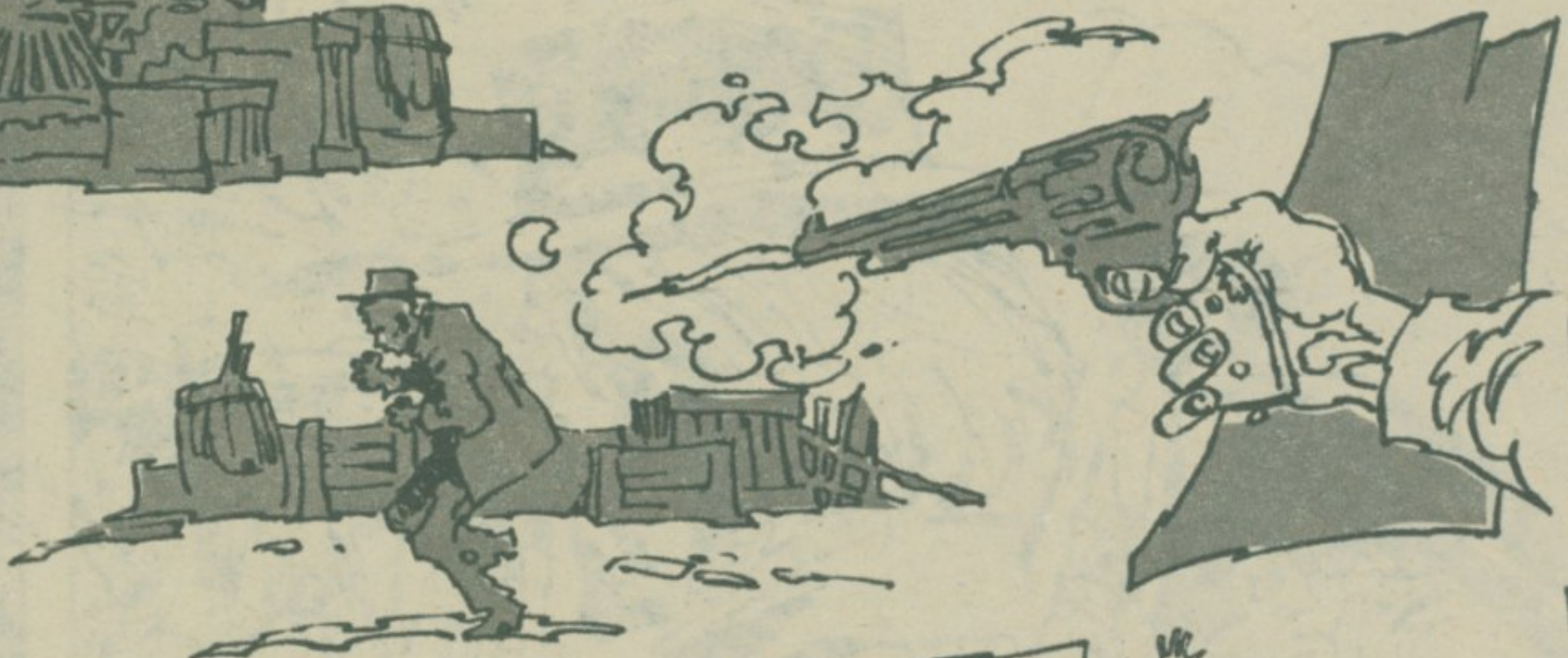
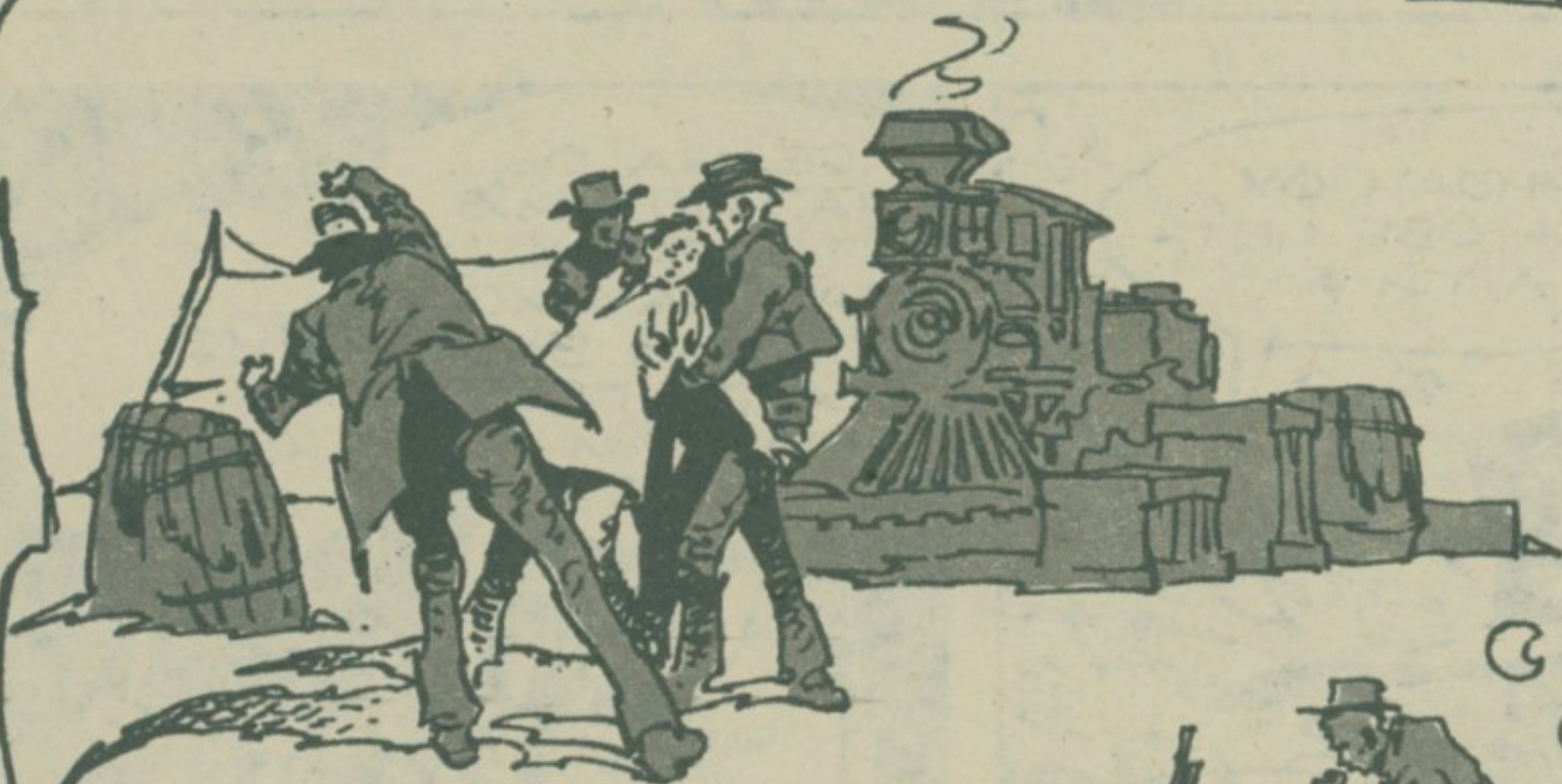

ОНДА СИ ТИ
ЈЕДАН ОД НАШИХ ?
РАЗУМЕЋЕШ НЕПРАВДУ
КОЈУ СУ НАМ НАЧЕЛИ
ПРОШЛЕ НЕ -
ДЕЉЕ...

"... НАДЗОРНИК ТЕЈ-
ЛОР ЈЕ ПРЕТУКАО МОГ
СИНА..."

"СЛЕДЕЋЕ НОЋИ
ТЕЈЛОР ЈЕ УБИЈЕН..."

"...И СУМЊА ЈЕ
ПАЛА НА МОГ СИ-
НА ? НЕМА ДОКАЗА,
АЛИ ОН ЈЕ ОСУ-
ЂЕН НА
СМРТ ?"

ИЗНЕНАДА БЛЕЈКА
ЈЕ ТРГАО НЕКИ ШУМ...

НЕКОМЕ СЕ, ИЗ-
ГЛЕДА, НЕ СВИЂА
ШТО САМ СЕ
УМЕШАО У
ОВАЈ СЛУЧАЈ!

КУДА ЈЕ,
ДО ЂАВОЛА
НЕСТАО?

ПА, ПРЕ
НЕКОЛИ-
КО СЕ-
КУНДИ ЈЕ
БИО НА
ТОМ
КОЊУ?

ПРИРЕ-
ДИО САМ
ИМ ИЗНЕНА-
ЂЕЊЕ!

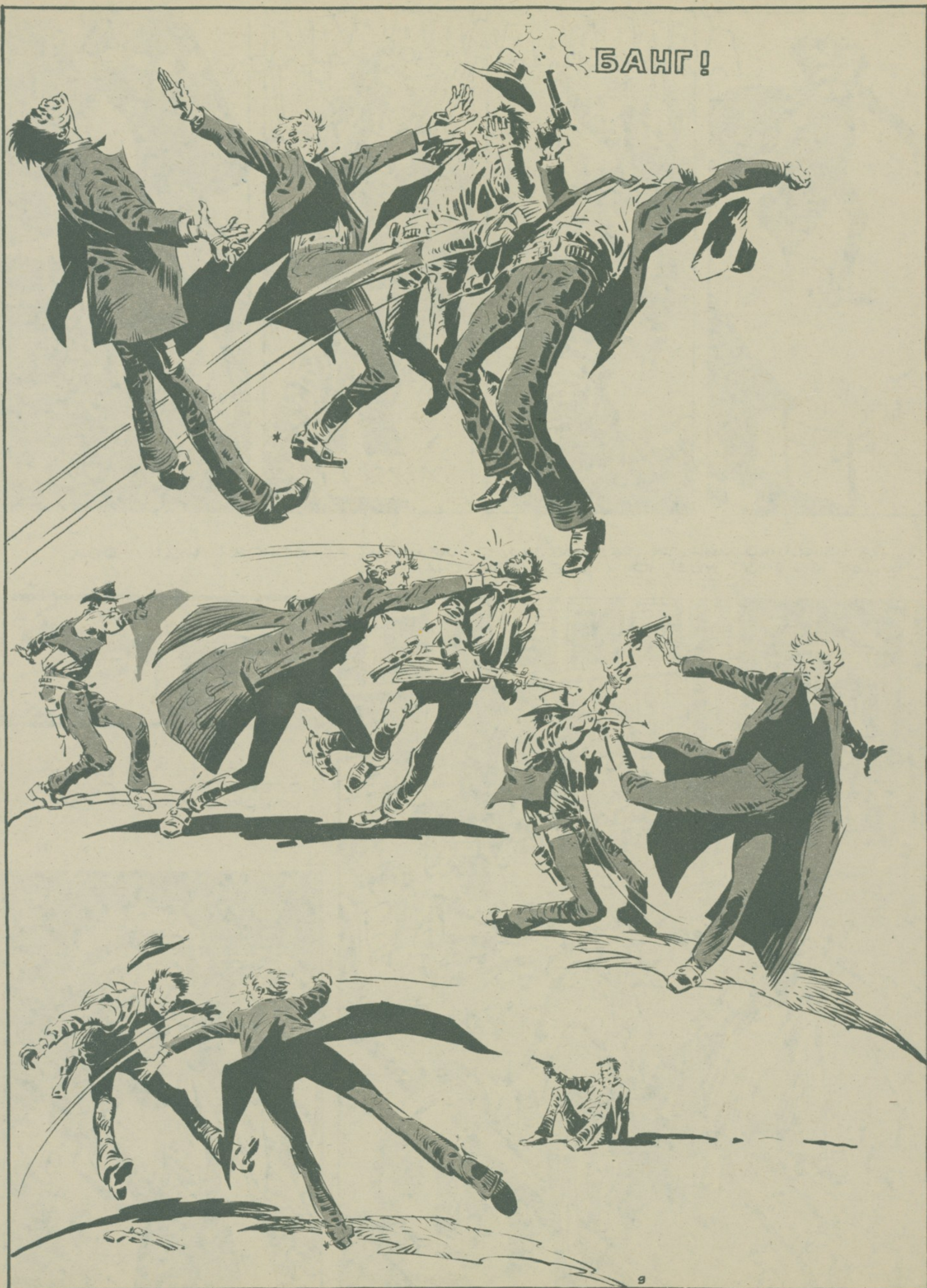

МЕНЕ ТРАЖИТЕ?

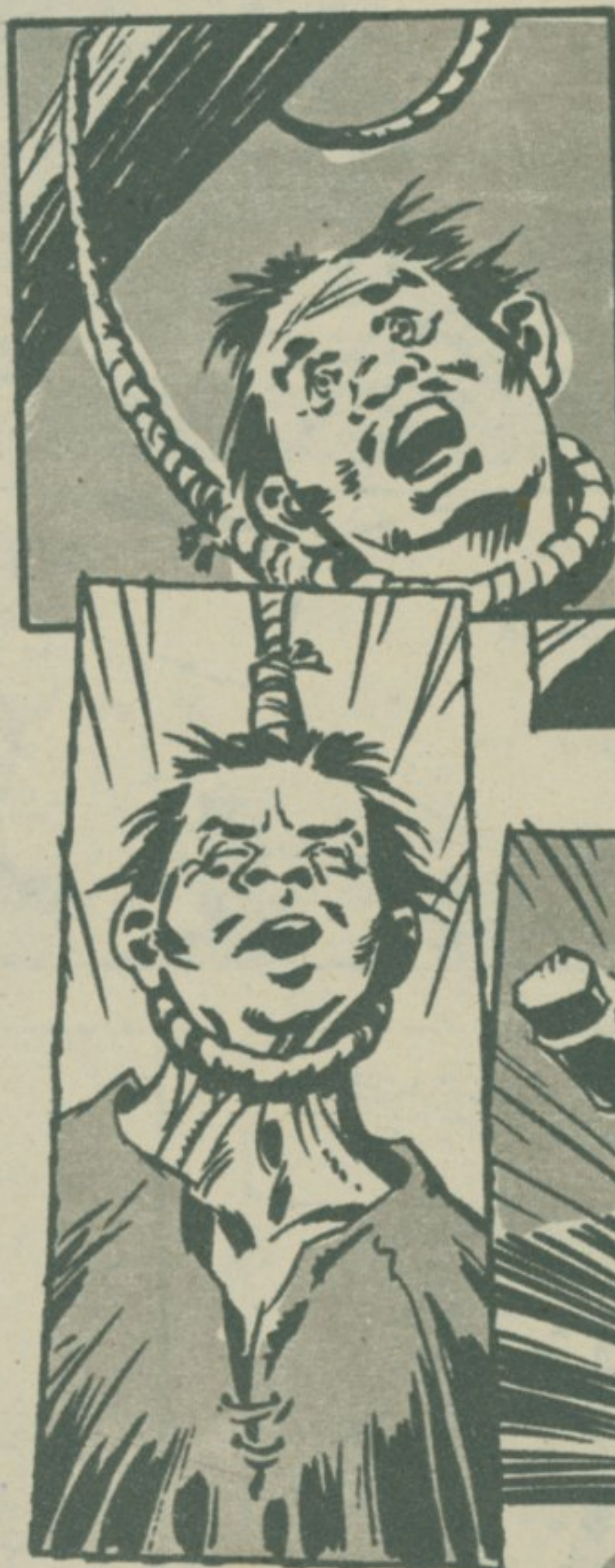

БАНГ!

ДЕВОЈЧИЦА ФАКИР

ПРЕКРИЖУ ДАСКУ С ЕКСЕРИМА НА КОЈОЈ
СПАВАМ ДА ЈЕ ДРУГАРИЦЕ НЕ ВИДЕ? БРЗО
ЈУ СЕ НАВИКЛИ НА МАДРАЦ И ДУШЕК?

ПАЊИ, ДЕВОЈЧИЦА
ИЗ ИНДИЈЕ КОЈА СЕ ШКО-
ЛУЈЕ У ЕНГЛЕСКОЈ, НЕ
ЖЕЛИ ДА ЊЕНЕ ДРУГА-
РИЦЕ САЗНАЈУ ДА ЈЕ
ЊЕН ДЕДА ФАКИР И
ДА ЈЕ ЧАК И ЊУ НА-
УЧИО НЕКИМ ВЕШТИ-
НАМА ...

ХЕЈ, ЈЕСИ ЛИ ЗА-
ИСТА ФАКИР?

ОХ, ПАЊИ, ЖАО МИ ЈЕ? ДОЗ-
ВОЛИЛА СИ МИ ДА ТВОЈУ ТАЈНУ
ОТКРИЈЕМ САМО АНИТИ, АЛИ СУ
И ОСТАЛЕ ЧУЛЕ НАШ РАЗГОВОР?

ХАЈДЕ, ПОКА-
ЖИ НАМ НЕКИ
ТРИК?

ОСТАВИТЕ ПАЊИ
НА МИРУ И ИЗ-
ЛАЗИТЕ ИЗ НАШЕ
СОБЕ?

НЕ ДОДИРУЈ МЕ?
ТАКО ЈЕ,
ПАЊИ?

ААЈ, СЕЛА
САМ НА НЕШТО
ОШТРО?

ОХ, ОТКРИ-
ЛА ЈЕ МОЈ ЛЕЖАЈ
ОД ЕКСЕРА?

ПОЗВАКЕМО НАДЗОРНИЦУ?
НЕК' ОНА ВИДИ
ШТА СЕ ОВДЕ
ДОГАЂА?

ОХ, САД ЈУ ОСТАТИ
БЕЗ СВОГ КРЕВЕТА?

НЕ ГУБИМО ВРЕ-
МЕ? ЈА ЈУ ОВО ДА СА-
КРИЈЕМ, А ТИ ПРОНАЈИ
ЧЕТКЕ ЗА КОСУ?

КАДА
ЈЕ СТИГ-
ЛА НАД-
ЗОРНИ-
ЦА...

МЕНИ ОВО НЕ
ЛИЧИ НА
КРЕВЕТ ОД
ЕКСЕРА?

ИЗВИНИТЕ, ЈА
САМ ОВО СТАВИЛА
У ПАЊИНИ КРЕВЕТ
ДА СЕ НАША-
ЛИМ С ЊОМ?

ВОДИМ ТЕ
КОД ТВОЈЕ
РАЗРЕДНЕ?

ЈА ДНА ЧЕНИ?
ЗА СВЕ САМ ЈА КРИ-
ВА? ДАНАС ЈУ ДА БА-
ЊИМ ДАСКУ С ЕКСЕ-
РИМА И ВРАТИМ ДЕ-
ДИ ОНУ ЗМИЈУ КО-
ЈУ МИ ЈЕ ПОКЛО-
НИО?

ПОСЛЕ ЧАСОВА ...

МОГУ ЛИ ДА ОДЕМ
У ПОШТУ?

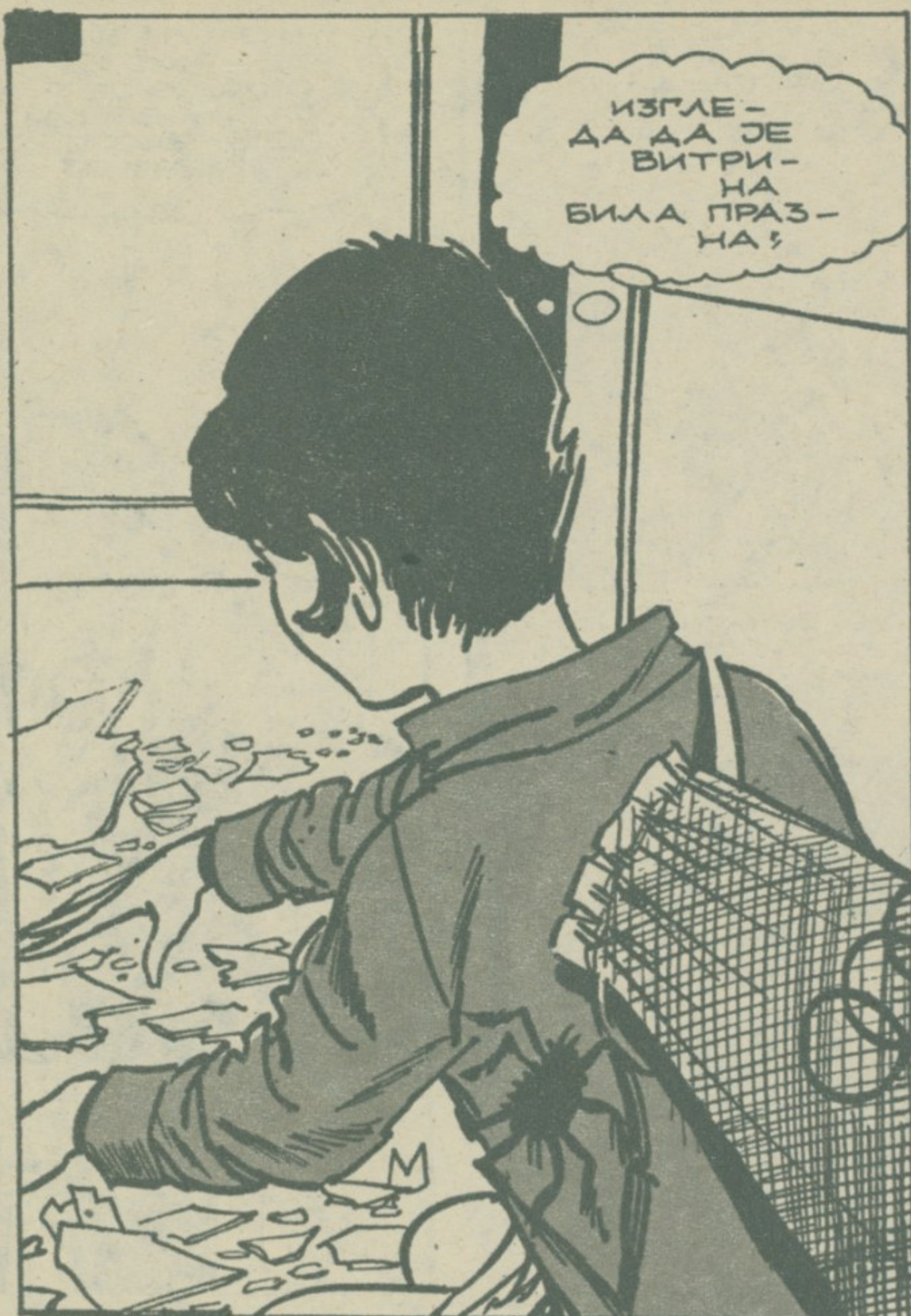
СВАКАКО, СИ-
ГУРНО ЖЕЛИШ ДА
ПОШАЉЕШ ПИС-
МО СВОЗИМ РО-
ДИТЕЉИМА?

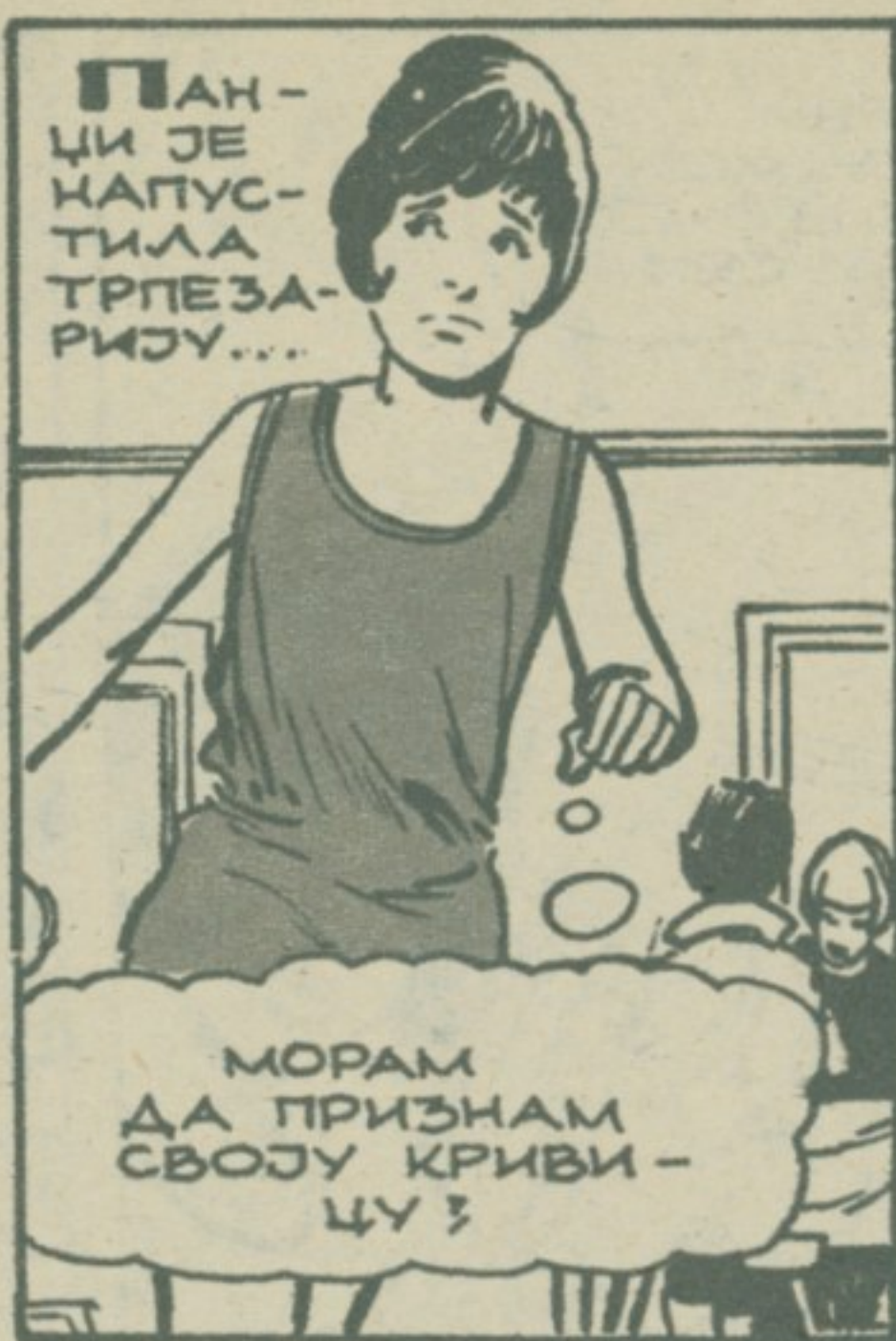

СВИМА НАМ
МНОГО НЕДО-
СТАЈЕШ,
НАРОЧИТО
ДЕДИ КОЈИ
САМО КУТИ
ОТКАКО СИ
ОТИШЛА.

ПАН-
ЦИ ЈЕ
НАПУС-
ТИЛА
ТРЕЗА-
РИЈУ...

МОРАМ
ДА ПРИЗНАМ
СВОЈУ КРИВИ-
ЦУ?

УХАПСИЊЕ
МЕ АКО ПРИЗ-
НАМ ДА
САМ ОНО ЈА
УЧИНИЛА?

"НАДАМО
СЕ ДА СИ
ДОБРА И ДА
УЧИШ?"

ЈАДНИ МОЈИ
РОДИТЕЉИ КАД
САЗНАЈУ ШТА САМ
УЧИНИЛА?

ЖЕЛИМО ДА УХВАТИМО
ПРОВАЛНИКА? ПОШТО ЈЕ
ПАУК ПРОНАЂЕН КОД ВАС,
ОДАВАДЕ ЋЕМО ПОЧЕТИ
ИСТРАГУ?

ПОД ОВИМ КРОВОВ
СИГУРНО ГА НЕ-
ЋЕТЕ НАћи НА-
РЕДНИЦЕ?

ПОЛИЦИЈА?

СУТРАДАН...

ШТА ТИ ЈЕ,
ПАНЦИ? ИЗГЛЕДАШ
ТАКО ЗАБРИНУТА?

ПА...И ЈЕСАМ? НАДАМ
СЕ ДА ЋУ УСКОРО ЧУ-
ТИ ДОБРЕ ВЕСТИ?

ЕВО ПАНЦИ?
ШТО ДАЉЕ ОД
ЊЕ? КО ЗНА КАК-
ВЕ СВЕ МОЖИ ОНА
ЈОШ ПОСЕДУЈЕ
СЕМ ПРОРИЦАЊА
СУДБИНЕ?

ИЗГЛЕДА
ДА ТЕ СЕ СВИ
ПЛАШЕ, ПАН-
ЦИ?

ПРОВАЛНИК ЈЕ ОЧИ-
ГЛЕДНО УПАО КОД ВАС ИСТЕ
НОКИ КАД ЈЕ ПРОВАЛИО И
КОД ПРОФЕСОРА? ПАУК МУ
ЈЕ БИО НА ОДЕКИ А ОН ТО
НИЈЕ НИ ПРИМЕТНО?

НА СРЕЋУ,
НАМА НИШТА НИЈЕ
НЕСТАЛО?

ДОБРО ЈЕ?
ПОЛИЦАЈАЦ ЈЕ
ОТИШАО И НИ-
СУ МЕ УХВА-
ТИЛИ?

ПОШТО СЕ ОСЛОБОДИ-
ЛА ЗМИЈЕ, ПАНЦИ ЈЕ ЖИ-
ВОТ У КОЛЕЋУ ПОСТАО
ЗАНИМАЉИВ...

ВИДЕЛА САМ
ДА ОДЛИЧНО ИГРАШ
ТЕНИС, ПАНЦИ? ХО-
ЋЕШ ЛИ ДА СЕ ТАК-
МИЧИШ ЗА НА-
ШУ ШКОЛУ?

СВАКАКО? ПА
ТО ЈЕ ДИВНО?

НЕМОГУЋИХ
1600 КИЛОМЕТРА У СЕДЛУ

Негде у пролеће 1893. године уредник једног мало познатог листа у Чалдрну, савезна америчка држава Небраска, хвалио је, не штедећи комплименте, коње америчког запада. Да би стотинак својих читалаца уверио у све то, предложио је да се организује каубојска трка најбољих коња Америке. Његов чланак побудио је неочекивано занимање и лист је просто разграбљен, а предлог су сви подржали. Из најудаљенијих места у Чалдрну су почела да стижу писма пуна хвала и пријаве за не свакидашњу трку. Из Чикага је, на пример, стигао телеграм пуковника Кодига, легендарног Буфала Била:

„Одушевљен сам вашим предлогом. Нека се трка одржи у оквиру Америчке изложбе. Наградном фонду прилажем 500 долара“.

ДЕВЕТ ИЗАБРАНИХ

Уредник листа, до јуче готово непознат, постао је одједном, судећи према броју писама, најпопуларније човек свога краја. А посла је било напретек. Организациони одбор сакупио је нешто преко 1000 долара за награде, позна-

та фабрика револвера „Колт“ приложила је један специјалан примерак са дршком од слонове кости, стизала су изванредно урађена седла и низ пригодних поклона. Припреме су текле веома брзо и без већих потешкоћа.

Стаза одређена за трку пролазила је кроз једанаест америчких градова, а сваки такмичар могао је, према пропозицијама, да на стази користи само два коња. Од бројних пријава одбор је одабрао девет кандидата, од којих су неки били већ добро познати по својим способностима.

Фаворитом су сматрали Док Мидлтона, чувеног јачаха из Чалдрна. Био је међу њима и Џо Гилеспи, додуше са малим изгледима да победи јер је имао 83 килограма, затим Џон Бери, возач дилижанси. Пријавио се и извесни Дејви Даглас коме није било ни двадесет година, па Џејмс Стивенс за кога се причало да у седлу и спава, Џо Кемпбел са чувеним коњима из Колорада, па неки Смит и Олбрајт и Ретлснејк. Деветорица такмичара су се окупили у Чалдрну.

У мало место похрлили су људи из разних крајева. У рано јутро 13. јуна цео град био је на ногама. Почетак трке заказан је за

ИАКО ЈЕ У ПОЧЕТКУ БИО ПОСЛЕДЊИ, ЏОН БЕРИ НИЈЕ ГУБИО СТРПЉЕЊЕ. РАЧУНАО ЈЕ ДА ЋЕ МНОГИ ОД ФАВОРИТА НАЈНЕОБИЧНИЈЕ ТРКЕ НА ДИВЉЕМ ЗАПАДУ ПРВИХ ДАНА ЗАМОРТИ СВОЈЕ КОЊЕ И ПОСУСТАТИ.

пет часова. Кад су такмичари појурили са старта, као ветар, испраћени пучњавом из револвера и пушака, све се запрашило.

НЕЋУ ДА ОДУСТАНОМ

Деветорица изабраних држали су се на окупу прва три дана, а онда су почели непредвиђени проблеми. Младом и неискусном Дагласу позлило је и морао је да се повуче. Коњ фаворита Дока Мидлтона повредио је тетиву, али њега су и даље убрајали међу тројицом најбољих. Уз Мидлтона ту су били још Гилеспи и Ретлснејк. Возач дилижанси Бери био је на последњем месту. Тих првих дана сви су се одмарали у станицама уз пут, само је Џо Гилеспи ноћивао под ведрим небом прерије.

Четвртог дана стигли су у Саукс Сити. И мало и велико изашло је да по-

здрави учеснике трке. Убедљиво најбољи био је Док Мидлтон, иако је његов коњ све теже издржавао оволики напор. Сви су га бурно поздрављали, девојке су бацале цвеће, а он је само елегантно одмахивао шеширом.

После неколико километара Мидлтонов коњ је због истегнуте тетиве готово сасвим посустао, али се његов газда није обесхрабрио.

— Све док имам коња са четири ноге, нећу да одустајем! — кочперно је одговарао свима који су сумњичаво вртили главом. Међутим, хвалисање није помогло, па су врло брзо у вођство прешли Ретлснејк и Гилеспи.

Иако у почетку последњи, Џон Бери је био веома стрпљив. Рачунао је на то да ће многи од фаворита првих дана заморити своје коње и посустати. Тако је прстигао остале и нашао се на челу. Али, Гилеспи је тада учинио нешто нео-

чекивано. Сјахао је, везао коње једног за другог, ухватио се једном за реп и наставио да трчи! Прстигао је Берија и у Форт Доу стигао први.

ВИСНИ ЗА КОЊА

Следећих дана почела је да пада киша, путеви су се расквасили и коњима су се копита заглављивала у блато тако дубоко да су их једва извлачили. Коњи су били измучени, јахачи

ЈЕЗИК БЕЗ РЕЧИ

ПЛЕС МРТВЕ ПЧЕЛЕ

У ТЕЛО УГИНУЛОГ ИНСЕКТА БИОЛОГ ЈЕ ПОСТАВИО ПАРЧЕ МЕТАЛА, А ЗАТИМ, ПОМОЋУ МАГНЕТА, ПОЧЕО ДА ГА ПОКРЕЋЕ. УСКОРО ЈЕ ЦЕО РОЈ СХВАТИО ПОРУКУ.

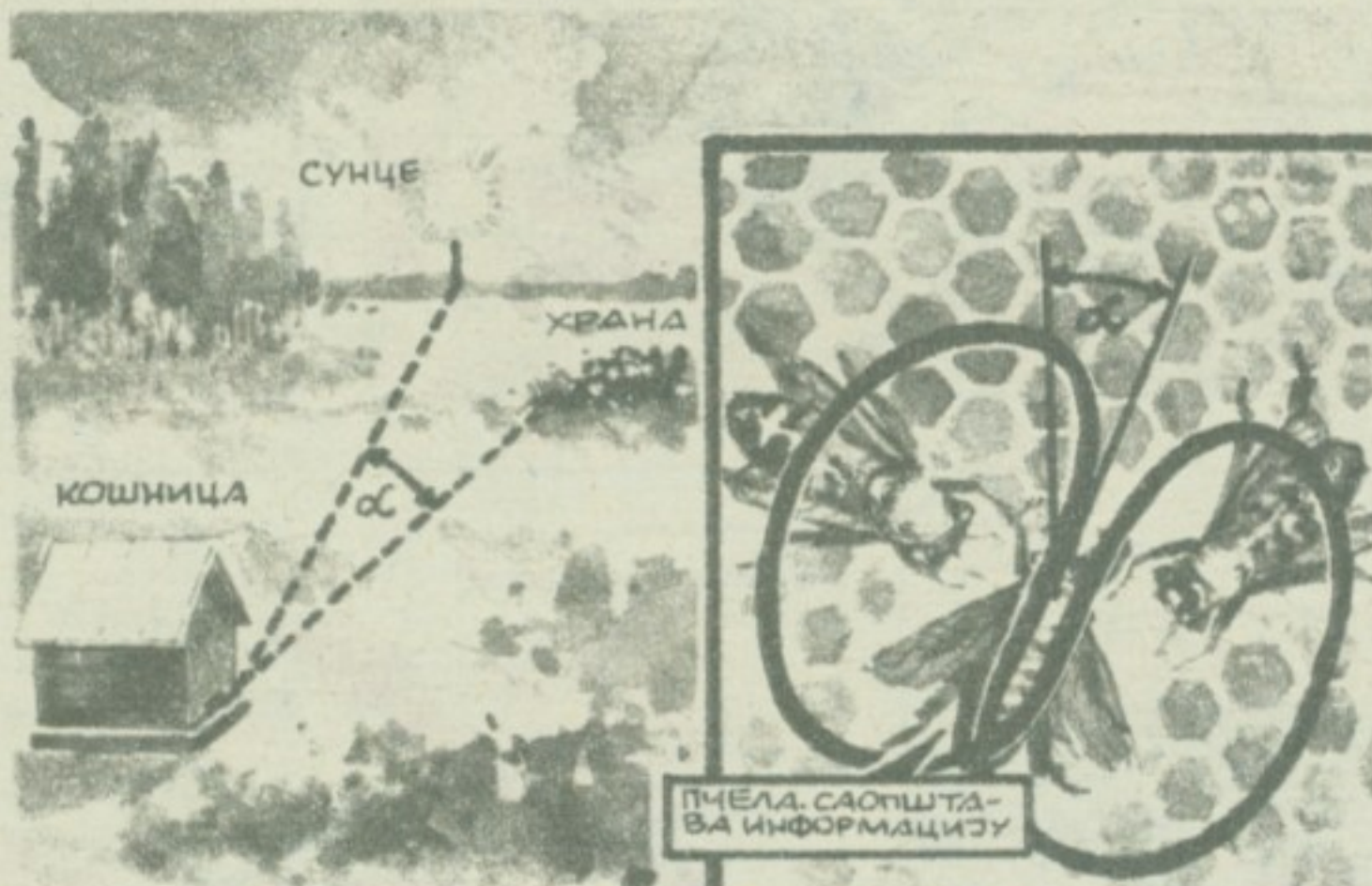
Пчеле су у стању да разговарају међу собом. Зависно од врсте и од предела у којем су одрасле, оне се споразумевају на различите начине, али увек тако да одлично могу да разумеју једна другу. Њихов опстанак у природи не зависи само од инстинкта и рефлексних радњи, већ и од њиховог споразумевања, као и „духовног живота“.

Тако бар тврди познати биолог професор Лекон који је са екипом својих сарадника у месту Бри-Сир Ивет, недалеко од

Париза, основао лабораторију за испитивање живота пчела. Ту већ годинама врши експерименте са овим, свакако најзанимљивијим, социјалним инсектима.

ОСМИЦЕ УМЕСТО ГЛАСА

— Пчеле се веома лако споразумевају између себе — каже професор Лекон. — Наравно, тај се говор не може поистоветити

Чим пронађе храну, пчела се враћа у кошницу да би о томе обавестила и остале радилице. Одмах почиње пред њима да игра, врти се у круг, а телом означава одређени угао чија једна страна иде према Сунцу а друга према месту на којем се налази храна.

са људским, јер док причају не употребљавају гласнице, већ разговарају различитим покретима тела. Оне су чак у стању да објасне и неке појмове за које се мислило да су само привилегија људског рода.

Пре пет година професор Лекон је дошао на идеју да врши експерименте са пчелама. Приметио је да се оне, чим пронађу неки извор хране, дуго не задржавају на њему, већ се одмах враћа-

ју у кошницу, да би о томе обавестила и остале своје „колегинице“ — пчеле радилице. Чим у њу улете, још на самом улазу почињу да — играју.

— Претпоставио сам да је тај необичан плес, заправо, говор пчела — каже професор Лекон. Покрети тела нису увек исти: зависно од онога шта ови инсекти желе да саопште, наизменично увлаче и извлаче трбух, лепршају крилима или ударају антенама једном о другу.

Да би привукла пажњу осталих инсеката, пчела која је у природи открила храну у почетку се врти само у круг. Чим је окруже, она почиње да се окреће у правцу казаљке на сату правећи при том осмице. Посматрајући те покрете, професор Лекон је дошао до изненађујућих резултата: вртећи се у круг пчела која је донела информацију својим телом обележава величину угла чија једна страна иде према Сунцу, а друга према извору хране. Ако је ближе, пчела — играчица брже ће увлачити и извлачити трбух, а њен плес биће темпераментнији.

Пошто неколико пута узастопце направи исту осмицу, остале пчеле схватиће њену поруку, па ће

РОВОМ

прозебли од ледене кише. Да би се што лакше кретао Гилеспи није хтео да поне-се капут, Бери је био гладан, јер из истих разлога није носио храну.

У Ајова Фолс стигао је ипак први, а за њим Гилеспи и Ретлснејк, који се одрекао једног коња због исцрпљености а другог је на пајао вискијем верујући да ће га тако ојекити. Кад је с коњем поделио пуну боцу овог жестоког пића, обојица су били толико пијани да нису могли ни да макну. Тако је и за Ретлснејка трка била завршена. Одмах иза Ајова Фолса

Бери се немало изненадио кад је уз бок угледао неког новинара, дописника из Чикага, који је уз њега јурио на — старинском бициклу с великим предњим точком. Од тог тренутка новинар се није одвајао од такмичара, сем у појединим местима када је морао да пошаље извештај својој редакцији. У једном од тих извештаја описао је Берија као „стрпљивог човека који јаше без бича и мамуза, али храбри коња нежним речима и тапшањем.“

Иако уморни, неки су искористили прилику да се за време одмора у успутним местима и забаве. Гилеспи је, на пример, у Манчестеру угледао циркус и пријавио се да укроти једног коња који је до тада избацио из седла све оне који су то покушали. Тако је зарадио 50 долара.

Забележено је да су функционери Друштва за заштиту животиња на хитно сазваној седници донели одлуку да у појединим градовима, око 100 километара испред циља, распореде своје чланове који ће у че-зама пратити такмичаре. Њихов задатак је био да воде рачуна о томе да се од преморених коња не тражи више него што они могу да пруже.

Бери је то једва дочекао, прихватио је ову строгу контролу па је у последњој етапи јахао „Отрова“. Њега је штедео за галоп у финишу.

Смит и Гилеспи, који су га следили, надмудрили су контролоре. Искористили су предах у граду да напоје коње али и да најме сва расположива кола како их

не би могли узети чланови комисије. Ипак, они су се снашли па су и даље пратили такмичаре.

ИЗ РУКЕ БУФАЛА БИЛА

У Чикаго је први стигао Бери. Једва се држао у седлу. Мичиген булевар био је пун света који му је раз-драгано махао, плескао и засипао га цвећем. На Америчкој изложби дочекао га је Буфало Бил и предао му награду.

Међутим, функционери Друштва за заштиту животиња опет су се јавили — хтели су да, са ветеринарима, прегледају „Отрова“ како би утврдили његово здравствено стање. Бери се само смешкао, знао је шта их очекује. И, једино у шта су се уверили било је то — да коњ не носи узалуд име „Отров“. Нису успели ни да му се приближе. Бесно је скакао, рзао, залетао се к њима пропињући се као да ће скочити на свакога ко приђе. Комисија је пожурила да брже-боље изјави како је коњ „у извршном стању“.

У овој јединственој каубојског трци Беријеви коњи прешли су, под заиста тешким околностима, 1665 километара за 13 дана и 16 часова, просечно 120 километара дневно. Последњег дана „Отров“ је прешао 240 километара, а последњих 128 за само 9 часова и 30 минута.

Оваква трка није се поновила и Беријев рекорд још није оборен.

В. У.

ускоро читав рој полетети према извору хране, често удаљеном и више километара, или ће, без застајкивања и непогрешиво, стићи тачно до њега.

— Сада ће сви пчелари моћи да разумеју језик ових инсеката — верује Лекон који се спрема да ускоро напише књигу о комуницирању пчела. — Занимљиво је да су оне у стању да означе и о каквој се храни ради, јер после слетања на неки цвет, на њиховом трбуху и ногама остају трагови хране — нектарска уља специфична за одређену биљку — које остале пчеле „њуше“.

ШТА КАЖЕ?

После овог открића професору Лекону је пало на памет да разговара са пчелама. У једну угинулу радилицу поставио је сићушно парче метала, а затим је унео у кошницу. Помоћу магнета натерао је угинулу пчелу на плес: ускоро је она осталим инсектима пренела поруку где се налази храна, у овом случају посуда са зашећереном водом. Друге су одмах разумеле шта је мртва пчела желела да им „каже“ и после неколико

минута одлетеле у правцу који им је професор означио преко свог угинулог помоћника.

Један од сарадника професора Лекона, млади биолог Анри Монтењ, успео је да рашичлани речник пчела. Камером је снимио покрете тела пчеле у тренутку када саопштава неку информацију, а затим је филм успорено пројектовао. Тако је дошао до закључка да пчеле у свом речнику имају педесет речи, односно различитих покрета тела: њима описују предмете из природе, али само оне које су навикле да виђају. Тако детаљно могу да опишту готово све пастелне боје, док црну или тамноплаву уопште не могу да разазнају. Сем тога, оне су у стању да препознају и обавесте рој о препреци или предмету који су угледале на пољани ако је облог облика, док у свом „речнику“ не поседују „речи“ за означавање оштрих ивица или углова.

Да би одгонетнуо језик пчела, Анри Монтењ је направио — кибернетичку пчелу, а нарочиту пажњу је обратио на израду антена: по величини, облику и боји биле су потпуно исте као оне које се налазе на главама ових инсеката.

Када је пчелу — робота натерао да антене држи усправно и њима брзо удара, био је то знак целом роју да је храна управо откривена и да обрате пажњу на покрете њеног тела. У случају да су антене биле размакнуте, на језику пчела то је значило да је овај инсект гладан и да ће ускоро поћи у потрагу за храном...

ОБРАЗОВАНИЈЕ НА ЕКВАТОРУ

— Језик пчела је веома сложен — каже млади научник. — Све пчеле не говоре истим „дијалектом“, јер им речник зависи од врсте полена и нектарских уља од којих праве мед, од старости, као и од поднебља у којем су одрасле. Пчеле које живе у топлијим крајевима имају више речи у свом речнику: природа је тамо много богатија биљним врстама, значи и различитим цветовима, па је животна средина имала велики утицај и на њихово „образовање“.

Б. Ј.

НЕСВРСТАНИ СВЕТ — ГАБОН

АФРИЧКИ КУВАЈТ

— КАДА ПОСТАНЕТЕ БОГАТИ, ОНДА ПРЕСТАЈЕТЕ ДА БУДЕТЕ МАЛИ — ДЕВИЗА ЈЕ КОЈА СЕ СТАЛНО ПОНАВЉА У РЕПУБЛИЦИ ГАБОН. ОВА ЗЕМЉА У ЗАПАДНОЈ АФРИЦИ ИМА СВЕ ПРЕДУСЛОВЕ ДА ОСТВАРИ ОВАКАВ ПОЛОЖАЈ НЕ САМО НА АФРИЧКОМ КОНТИНЕНТУ, ВЕЋ И У СВЕТУ УОПШТЕ. ГАБОН ЈЕ 1974. ГОДИНЕ ИМАО ДОХОДАК ОД 1420 ДОЛАРА ПО ГЛАВИ СТАНОВНИКА, А ТАЈ ПОДАТАК ГОВОРИ О ОГРОМНИМ ПОТЕНЦИЈАЛИМА ЈЕДНЕ ЗЕМЉЕ КОЈА ЈЕ ДО ПРЕ СЕДАМНАЕСТ ГОДИНА БИЛА КОЛОНИЈА.

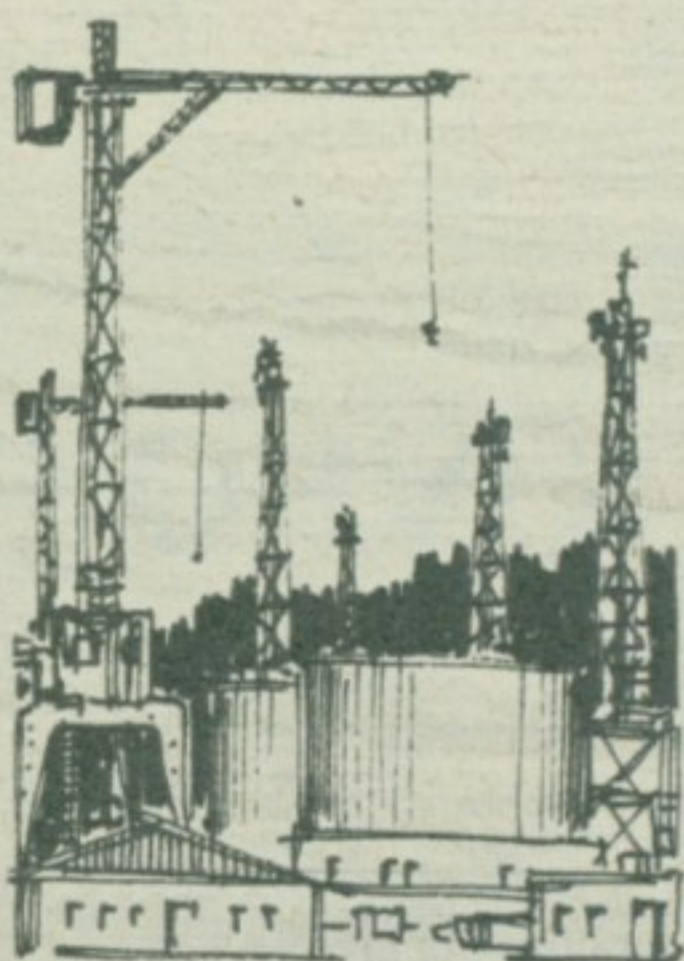
● Република Габон се простире на површини од 267.000 квадратних километара, а према подацима из 1973. године на његовој територији је живело око милион становника, тако да је један од најслабије насељених земаља овог дела афричког континента.

● Португалски освајачи овде долазе 1485. године и насељавају се на ушћу реке која протиче кроз непроходне шуме. Називају је Рио де Габао или Река — колиба према чему је цело друштво добило име. Они немилосрдно експлоатишу становништво и продају га као црно робље. Постоје подаци да је из тог дела света до 19. века „извезено“ око 20 милиона робова на амерички континент. Међутим, 1789. године долазе Французи. Племена им се снажно одупиру, али су освајачи, у периоду између 1879. до 1882. године, сломили њихов отпор и учврстили власт на целој габонској територији.

● Поробивши земљу, Французи Габон дају у закуп разним колонијалним компанијама које, завођењем принудног рада, јачају своју власт. Варварска експлоатација габонског народа доводи га до потпуне немаштине и бед. Габонци пружају отпор који је, све до другог светског рата, био неорганизован. А онда почињу да се јављају прве политичке партије и синдикалне организације које воде организовану борбу за независност.

● Тек у септембру 1958. године Габон постаје самоуправна република у оквиру Француске заједнице. Борба Габона не јењава. Године 1959. организован је велики оружани устанак и Француска је присиљена да јула 1960. године потпише сагласност о давању независности, која је у Либервилу проглашена 17. августа.

● Мада је половина габонског становништва зависна од пољопривредних производа (највише се гаји просо, кукуруз, пиринач, какао...), економика ове земље ослања се на експлоатацију дрвета и руда. Габонци извозе сирово дрво од којег добијају све већи девизни прилив. Ова земља има огромно рудно богатство, а државни буџет расте, пре свега, захваљујући продаји нафте. Године 1975. про изводња „црног злата“ износила је више од 12 милиона тона, па је то Габону донело назив „афрички Кувајт“. Резерве уранове руде су огромне, а залихе гвоздене руде процењују се на око 900 милиона тона.

● Габонска влада све више свестрано развија односе са афричким земљама, посебно са суседица. Поборник је политике несврставања и независности, и активно се бори и против утицаја блоковских сила.

КО ЈЕ ФАВОРИТ?

— Фаворит
је спортиста или
екипа
која има највише
изгледа за победу.

ШТА ЈЕ *Favorit?*

Favorit је име за богат и шаролик избор жвакаћих гума пријатног укуса,
у омотима с разноврсним занимљивим слицицама.
Између више врста и облика жвакаћих гума *Favorit* одаберите свог фаворита.
Favorit — НЕРЕЖИШЋА

ЈУНО ЈАБУКА У ЧАШИ СОКА

радост и после игре...
чаша сока од праве јабукe

НОВО

jabukan

старо име за
нови производ

jabukan

за младе
за све узрасте,
у свако доба
производи

Budinke

ЛП 5276 ЛЕО MARTIN: ЛАКУ НОЋ ДРАГА — десет композиција од којих је и: Збогом Кристина, Лаку ноћ, драги, лаку ноћ, драга, Једном кад се заљубиш. Цена 54,50 динара.

ЛП 5286 ПЕТНАЕСТ ГОДИНА ФЕСТИВАЛА БЕОГРАДСКО ПРОЛЕЋЕ — дванаест најуспешнијих композиција. Цена 54,50 динара

ЛП 55-5281 БОБА: АУТОПОРТРЕТ — Она, она она. Моја стара гитара, Лепа жена и још седам добрих нумера Бобе Стефановића. Цена 64,00 динара

ЛП 55-5292 TIME: ЖИВОТ У ЧИЗМАМА СА ВИСОКОМ ПЕТОМ, сребрни ЛП изванредне групе Даде Топића. Цена 64,00 динара

ЛП 5284 ВООМ 76, најбоље нумере са прошлогодишњег Бум — фестивала поп-музике одржаног у Београду. Цена 54,50 динара

ЛП 5295 ХИТ-ПАРАДА: NO 4 — најуспешније композиције са Четвртог фестивала Хит-парада. Цена 54,50 динара

ЛП 5265 ЈАДРАНКА — Музика је свирала, Чекала сам, Путовање и још шест успеха популарне Јадранке Стојаковић. Цена 54,50 динара

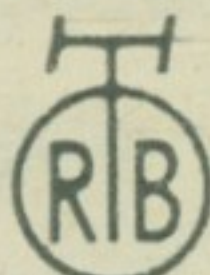
2 ЛП 5299/5300 ПОП ПАРАДА И и изванредне групе: TIME, ПАРНИ ВАЉАК, ПОП МАШИНА, ДРУГИ НАЧИН, ЗЛАТНИ ПРСТИ, ЦМОК ЦМОК, ДЕМОНИ, ЗДРАВО и ТАЧ. Цена 114,00 динара

ЛП 55-5307 СМАК: ЦРНА ДАМА — нови албум групе „Смак“ снимљен у Лондону. Цена 99,50 динара

ЛП 55-5251 TIME II — Да ли знаш да те волим, Док ја и мој миш свирамо цез, Алфа ромео ГТА и још три композиције. Цена 64,00 динара

ИЗМЕЂУ СВЕТЛОСТИ И ТАМЕ

По врло повољној цени Забавник је својим читаоцима обезбедио најновије грамофонске плоче наших врхунских интерпретатора забавне музике. Ту су Бисера Велетанлић, Нада Кнежевић, Арсен Дедић, Лео Мартин, Оливера Катарина, Мики Јевремовић, Корнелије Ковач... групе Тајм, Парни ваљак, Смак, Други начин...

Ово је могућност да по приступачним ценама обогатите своју дискотеку најбољим композицијама домаће забавне музике. Све плоче су велике, односно ЛП. Међутим, на наруџбеници не сме бити мање од две плоче јер трошкове паковања и поштарине не сносити ви. Потребно је само да попуните наруџбеницу и пошаљете је на нашу адресу и плоче ће вам стићи кући.

ПЛОЧЕ ЋЕТЕ ПЛАТИТИ ПОШТАРУ КАД ВАМ ИХ ДОНЕСЕ, ПОУЗЕЋЕМ!

ЛП 55-5252 ДРУГИ НАЧИН са композицијама Опет, На мом длану, Лиле су кише, Царство самоће, Жути лист и Стари град. Цена 64,00 динара

ЛП 55-5275 СЕПТЕМБЕР: ЗАДЊА АВАНТУРА — Остави траг, Ноћ крадљиваца, Поток и још четири нумере овог изванредног цез-рок састава. Цена 64,00 динара

ЛП 55-5305 КОРНЕЛИЈЕ КОВАЧ: ИЗМЕЂУ СВЕТЛОСТИ И ТАМЕ, соло албум Корнелија Ковача. Цена 64,00 динара

ЛП 5304 ПРЕДМЕСТЈЕ: БЕЗ НАСЛОВА — словеначка цез-рок група представља се са седам композиција. Цена 54,40 динара

ЛП 5233 ЛОЛА — Кап весела, Елдorado, Тишина и још девет композиција „вечне“ Лоле Новковић. Цена 54,50 динара

ЛП 5272 ДУШКО ЈАКИЋ: ОД ЈУЧЕ ДО СУТРА — коктел старих забавних песама и романси: Све моје јесени су тужне, Моја мала нема мане, Черге... Цена 54,50 динара

ЛП 5262 ХИТ ПАРАДА NO 3 — најуспешније композиције са Трећег фестивала Хит-парада. Цена 54,50 динара

ЛП 5228 ARSEN — Кад би сви људи на свијету, Два пријатеља, Ни ти ни ја и још девет изванредних композиција Арсена Дедића. Цена 54,50 динара

ЛП 5231 МИКИ — Пијем, Кад бих знао да је сама, Прославићу тај дан, Она је истина и још осам нумера Микија Јевремовића. Цена 54,50 динара

ЛП 5246 НАДА — Сети се наше љубави, Циганска ноћ, Идем у Канзас Сити... са изванредном Надом Кнежевић. Цена 54,50 динара

ЛП 5232 ОЛИВЕРА — Hehy тебе, Сулирам, Шу... Шу... са још девет успеха Оливере Катарине. Цена 54,50 динара

ЛП 5251 ANIMA: NEGRO SPIRITUALS & JAZZ: My lord is writing, Little la mb, Amen... Цена 54,50 динара

ЛП 4202 ТОНЕ ЈАНША — JAZZ КВАРТЕТ: Yudach, Скози облаке, Римска цеста и Vitt Qualle. Цена 54,50 динара

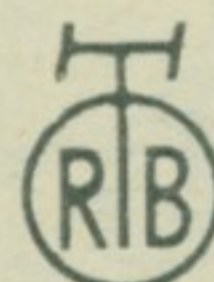
ЛП 55-5298 СУНЦА ЋЕ И ДАЉЕ БИТИ — МИША МАРКОВИЋ: Луде године, Због тебе, Музика остаје, Пустите ме да живим са још шест нумера познатог београдског певача. Цена 64,00 динара

ЛП 5239 ЛУТАЈУЋА СРЦА — Старац и море, Верглашева песма, Последње јутро... са још девет популарних композиција. Цена 54,50 динара

ЛП 5263 БИСЕРА — Ти си човек мој, Тужно поподне, Кад нежне свирке тихи замре тон и још седам изузетних композиција Бисере Велетанлић. Цена 54,50 динара

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК
11001 Београд, МАКЕДОНСКА 29

НАРУЏБЕНИЦА

За ГОТОВО неопозиво наручујем плоче под бројевима:

за укупну суму од _____ динара коју ћу платити поштару кад ми их донесе (поузећем).

(Презиме, очево име и име)

(Поштански број и место)

(Улица и број)

(Датум) (Потпис, број л. к. и место издавања)

У случају спора признајем надлежност Првог општинског суда у Београду

Наруџбеницу читко попунити, налепити је на дописницу и послати на горњу адресу

1 НИКУД БЕЗ БЛОКА — Томас Гензборо је рођен 1727. године у Садберију, у енглеској грофовији Сифолк, као једно од десеторо деце богатог произвођача вуне. Његова мајка, која се и сама помало бавила сликарством, усадила је дечаку љубав према овој уметности и брзо схватила да јој је син веома обдарен. Једно од првих дела малог Томаса био је портрет његовог оца, иначе познатог мачеваоца. Дечака није привлачило мачевање, он је највише од свега волео да крстари околним пољима са блоком за цртање и оловком у руци.

2 УЧЕНИК СЛИКАРА И ГРАВЕРА — Једном приликом као десетогодишњак, успео је да на брзину скицира лик неког крадљивца, кога је изненадио на делу у воћњаку својих родитеља, и то тако верно да је овај на основу те скице идентификован и ухапшен. Када је Томас напунио 13 година, отац га је послао у Лондон да студира уметност. Тамо је младић провео осам година као ученик сликара и гравера Хуберта Гравлоа и Френсиса Хејмана савладавши за то време све тајбе и вештине цртања и портретисања, а у исто време дошао је у контакт са фламанском традицијом.

3 ПИТОМИ ПРЕДЕЛИ — Када је завршио студије, вратио се у Садбери где, како изгледа, ништа не слика током читаве две следеће године. У међувремену, жени се Маргаретом Брус, младом и љупком, али сиромашном девојком. Настањује се у Ипсвичу и Томас се враћа свом првобитном опредељењу, портретисању. Али слободно време опет користи за обиласке питомог краја уз обале реке Орзел, у друштву свог великог пријатеља, такође сликара, Џошуе Кирбија. Обојица проводе сате и сате расправљајући о сликарству и уз пут праве скице предела.

4 ПОНОСНИ ОТАЦ — Томасов лични живот текао је мирно у савршеној слози са женом и кћеркама, Маргарет и Мери, које су му врло често биле модели за низ дивних портрета. Најуспелији од њих сада се налази у Националној уметничкој галерији у Лондону. Мада се ради о недовршеном делу, јер руке и шаке су само скициране, ипак је очигледно да је у ту слику унео не само сав свој таленат, знање и искуство које је стекао као сликар, већ и неизмерну љубав коју је осећао према деци. Био је поносан на њих.

5 ПОРОДИЧНА ИДИЛА — Док је живео у Ипсвичу осетио је све већу наклоност према сликању портрета у живописном пејзажу што ће и остати његова главна тема. Он је један од малобројних уметника, не само тог доба већ и уопште, који је достигао тако блистав домет у овој области сликарства. Једно од главних и најлепших дела из ове фазе датира од 1759. године. То је портрет Роберта Ендрјуса и његове супруге Мери. Овај властелински пар приказан је у врту своје куће. Господар се, очигледно, тек вратио из лова са својим верним псом и стоји испод неког столетног стабла лагано нагнут ка клупи на којој му седи жена, руку скрштених у крилу. У позадини, један питом пејзаж какве је Гензборо много волео. Рађен је у маниру великих фламанских мајстора и подсећа на Ван Дајка. Ово је, уједно, и последња слика коју је Томас урадио у Ипсвичу. Породица се убрзо преселила у Бат, монденско летовалиште у којем се окупља „крем“ енглеског друштва. Ту се, за разлику од идиличног и тихог Ипсвича, живи бучно и весело и салон познатог сликара постаје станица угледних личности које желе да њихови портрети буду урађени кичицом коју држи Томас Гензборо.

6 ПОРТРЕТ ЧУВЕНЕ ГЛУМИЦЕ — Популарност коју ужива сасвим је основана и сликар је и те како свестан своје вредности. Траже га на све стране и он гледа да то што боље уновчи. У Бату, 1760. године узима између 40 и 100 гвинеја за једну слику, зависно од тога да ли ради само портрет или целу фигуру. У Лондону, позван је да направи портрет чувене глумице тог времена Саре Сидонс који се сматра за једно од ремек-дела ове епохе. Мада је скупо наплаћивао свој рад, био је у суштини великодушан кроз цео живот — многим је поклањао своје слике.

7 ЗАДИВЉЕНИ ПОСЕТИОЦИ — Гензборо је био један од оснивача Краљевске академије, 1768. године. У то доба, његов је таленат у пуном процвату и он је важио за омиљеног дворског сликара, 1781. урадио је најпре портрет краља Џорџа III, а затим још десетак чланова краљевске породице. Овај великан енглеског сликарства посебно је волео свеже, живе боје. Најбољи доказ за то је његов чувени „Младић у плавом“. Признати сликар умро је 1788. у 61. години, али и данас, после готово две стотине година, посетиоци лондонских галерија застају задивљени пред сваким његовим делом.

ЛИНЗИ ДЕ ПОЛ И МАЈК МОРЕН

(LINSEY DE PAUL AND MIKE MORAN)

ПЕСМА за ОВУ НЕДЕЉУ

РОК БОТМ

(ROCK BOTTOM)

Музика и текст: Линзи де Пол
и Мајк Морен

Изводе: Линзи де Пол
и Мајк Морен

Where are we?
Rock bottom
Tragedies, we got 'em
Remedies?
Why don't we rub it out
And start again?
With a sympathy
I get it
Harmony
You said it
Where are we?
Rock bottom
Rub it out and start it again
Can you tell me? (can you
tell me?)
I don't know
Can you help me? (can you
help me?)
I don't know
All I know is we can do
Anything we want to

Композиција »Rock Bottom«, која је на последњем фестивалу Евровизије репрезентовала енглеску забавну музику и заузела у јакој конкуренцији друго место, уноси право освежење у помало учмали свет поп-музике. О дуету Линзи де Пол и Мајк Морен, који изводи ову песму, засад се још не зна много. Заједнички су почели да раде тек прошле године и док Линзи има извесно певачко искуство, Мајк је тек почетник. Многи познаваоци музике проричу лепу будућност и њима и њиховој ЛП плочи која треба да се појави почетком јесени.

Линзи, која је већ пре неколико година најављивана као велика нада енглеске забавне музике, има ла је неколико фестивалских победа од којих је свакако најзначајнија она у Токију 1973. године. Из тог времена је и њен велики хит „Бура у кашичици“ који је снимила уз музичку пратњу састава ФОРЧУНС. Рођена је 1950. године, има плаву косу и плаве очи. Одлично свира клавир и оргуље, воли класичну музику мада је, како каже, и ватрени присталица Битлса, Муди блуза, Елтона Џона и Даста Спрингфилда. Има два хобија: цртање стрипова и шах.

Своје музичко образовање добила је од баке још у четвртој години када је савладала основне елементе на клавиру да би се у седмој уписала у музичку школу. Када је почела да похађа колеџ донекле је запустила музику али је њен таленат за цртање дошао до изражаја. Једно време чак се сама издржавала цртајући стрипове. Како данас каже, у то време, само је слушала музику да би се одмориле од цртања, док јој данас цртање помаже да се одмори од певања.

Where are we?
Rock bottom...

Rock, rock, rock bottom
Rock, rock, rock bottom
Rock, rock, rock bottom
Can you tell me (Can you tell me?)

I don't know
All I know is we can do
Anything we want to
Where are we? (Where are we?)
Rock bottom...

Rock bottom
Rub it out and start it again
Where are we?
Rock bottom
Rub it out and start it again
Rock, rock, rock bottom
Rock, rock, rock bottom
Rock, rock, rock bottom
Rub it out and start it again,
Ooh, coh

Панк Рок (Punk Rock)

Многи наши читаоци молили су да им у „Забавнику“, на Хит-страни, кажемо нешто више о „панк року“ о коме се у последње време много говори и који је у неким европским земљама постао права помодна лудост. Прво питање које нам постављају гласи: Ко су ти млади људи чији је знак распознавања или поздрав ИСПЛАЖЕН ЈЕЗИК? Ко су ти младићи који окупљени по групама измишљају за своје саставе најчуднија имена, као, на пример, ЛУДИ, ГЕНЕРАЦИЈА Х, БЛОНДИ, ВИБРАТОРИ и слично?

Поред необичног понашања ови младићи и девојке разликују се од осталих по гардероби: носе старе кожне јакне, испрљане и поцепане мајице, док им је коса обојена (црвено, плаво, златно, зелено). Музика им је веома гласна, у ствари једноставни рок али одсвиран на агресиван начин. Омиљено пиће им је пиво, а састају се углавном по лондонским пабовима разговарајући веома гласно, на тренутке љутито и провокативно.

Типични представници панк-рока су чланови СЕКС ПИСТОЛСА и њихов шеф и певач Џони Ротен. Завршио је занат али није могао да нађе запослење. Са неколицином истомишљеника основао је састав који је имао јефтине инструменте и појачала. Али били су упорни, вежбали су свакодневно, тако да су временом добили један посебан звук.

О себи и својим друговима Џони каже: „Ми смо сами себи рекли, да уместо да живимо на улици морамо да радимо нешто, што би нам омогућило да бар поштено животаримо. У томе нам је помогла музика. Уосталом, тако је у почетку било и са БИТЛИСИМА, РОЛИНГСТОУНСИМА... Међутим, они су сада стари, веома богати и младима немају шта више да пруже. То данас можемо само ми“.

Данас „панкиста“ има све више. Из дана у дан стварају се нове групе, јављају се нови певачи који чак доспевају на топ-листе што смо говри да „панкери“ све више узимају маха.

ШОУЕДИВЕДИ

(SHOWADDYWADDY)

Чланови групе ШОУЕДИВЕДИ имали су овог лета пуне руке посла. О томе певач састава Дејв Бертрем каже: „Предстоји нам велика турнеја по Европи. То нас, разумљиво, радује али истовремено и ставља пред један велики проблем. Наиме, кад наступам по Енглеској ми се публици представљамо једним већ ухотаним шоу-програмом. Међутим, публика у Европи нас познаје само преко плоча и понеког ТВ-снимка и од нас много очекује. У шоу смо увргили наше прве хитове које у последње време уопште не свирамо. То су, на пример, нумере „Хеј рок ен рол“ (Hey Rock and Roll) и „Рокн рол Леди“

ЕМЕРСОН, ЛЕЈК И ПАЛМЕР (EMERSON, LAKE AND PALMER)

* Грег Лејк је каријеру гитаристе успешно започео у саставу КИНГ КРИМСОН (KING CRIMSON) одакле је на позив савног оргуљаша Емерсона дошао у тада новоосновани трио ЕМЕРСОН, ЛЕЈК и ПАЛМЕР. Има специфичан глас, допадљив и препознатљив.

* Сваки слободан тренутак Грег проводи у кругу породице којој је веома привржен. Трогодишњу кћеркицу Наташу често забавља свирајући јој на мандолини.

У прошлом броју Политикиног забавника у фото-причи вам је представљен бубњар групе ЕЛП Карл Палмер. Данас ћемо у фото-причи упознати другог члана трија ЕМЕРСОН, ЛЕЈК и ПАЛМЕР, ГРЕГА ЛЕЈКА.

Велики је љубитељ паса. Каже да га игра с њима одмара.

Грег је од 1974. године ожењен Регином Бучер која је за његову љубав напустила веома успешну каријеру фото-модела и манекена.

Најсрећнији је у кругу породице. Ако једног дана буде престао да се бави поп-музиком то ће бити само због тога што тешко подноси да за време турнеје живи одвојено од супруге и кћерке.

(Rock'n Roll Lady"). Старе композиције снимљене заједно са онима које су касније начињене као и наш најновији хит "Под месецом љубави" ("Under the Moon of Love") требало би да нас прикажу у најбољој светлости. Због тога ових дана без престанка вежбамо како бисмо на предстојећој турнеји били што бољи."

Двадесет петогодишњи певач и вођа састава Дејв Бертрем рођен је у Санта Ани, у Калифорнији, по мајци је Индијанац, док му је отац Енглец. Још као петогодишњи дечак са родитељима се доселио у Енглеску. Студирао је музику с великим амбицијама да једног дана постане класични пијаниста. Међутим, како сам каже, када је први пут чуо "рок ен рол" одлучио је да му се свим срцем посвети, што се и осећа у његовим композицијама и интерпретацијама.

НОВЕ ПЛОЧЕ

ПГП

ПОИНТЕР СИСТЕРС

После дужег времена у нашим продавницама се појавила и једна плоча састава Поинтер Систере. Ова четворочлана америчка вокална група представља нам се ЛП плочом "That's a Plenty" на којој се налази девет нумера.

МИКИ (МИСКУ)

Музика коју интерпретира популарни шпански певач Мики веома је привлачна. На малој плочи налазе се две нумере: композиција "Ensename a cantar", која је представљала Шпанију на Европском фестивалу и песма "Profundamente".

5000 ВОЛТИ (5000 VOLTS)

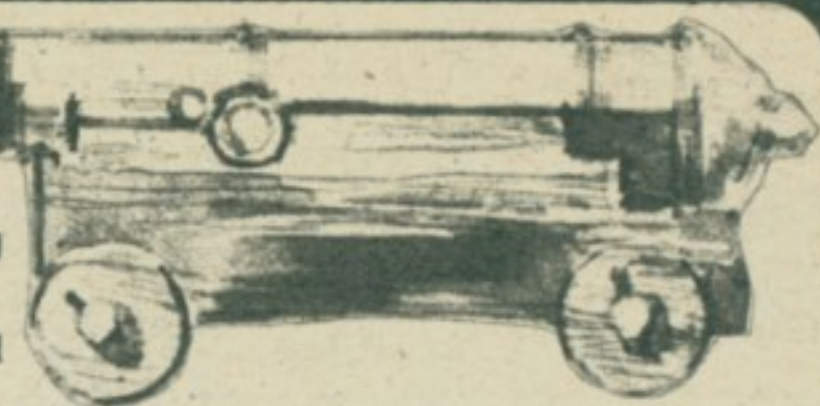
Састав 5000 ВОЛТИ, који је до сада имао неколико запажених успеха и чије су се песме често налазиле на топ-листама, представља нам се својом сингл-плочом на којој су две нумере: "Walkin' on a Love Cloud" и "The Late Show".

АТЛАНТА РИТМ СЕКЦИЈА (ATLANTA RHYTHM SECTION)

Име састава АТЛАНТА РИТМ СЕКЦИЈА вероватно вам ништа не говори јер многи од нас за њега чују први пут. Међутим, група је на добром путу да постане позната. Музика је одлична, тако да ова сингл-плоча са нумерама "So in to You" и "Everybody Gotta Go" неће бити сувишна у збиркама наших дискофила.

ТОП 3х

1. Домаћа листа

- НОЋАС ЋЕМО ЗЕМЉИ К'О МАТЕРИ РЕЋИ — Мишо Ковач — ЈУГОТОН

- МАЛИНКОНИЈА — Оливер Драгојевић — ЈУГОТОН
- ЦРНА ДАМА — Смак — ПГП РТВ
- ДОЋИ У ПЕТ ДО ПЕТ — Амбасадори — ДИСКОТОН
- ПОЉУБИ МЕ С ОБЈЕ БАНДЕ — Тереза Несовија — ЈУГОТОН
- АДИО, ЉУБАВИ, АДИО — Бисера Велетанлић — ПГП РТВ
- У ЈЕДНИМ ПЛАВИМ ОЧИМА — Indexi — ДИСКОТОН
- ПРВИ СНЕГ — Сунцокрет — РТВ ЉУБЉАНА
- ЈАСМИНА — Про арте — ЈУГОТОН
- МЈЕСЕЧЕ, ТИ СТАРИ ДРУЖЕ МОЈ — Мики Јевремовић — ЈУГОТОН

2. Страна топ-листа у домаћој продукцији

- L' OISEAU ET L' ENFANT — Marie Myriam — ПГП РТВ
- ROCK BOTTOM — Linsey de Paul and Mike Moran — ПГП РТВ
- MORE THAN A FEELING — Boston — SUZY
- IF YOU NEED ME — Rolling Stones — ЈУГОТОН
- PLAY THAT FUNKY MUSIC — Wild Cherry — SUZY

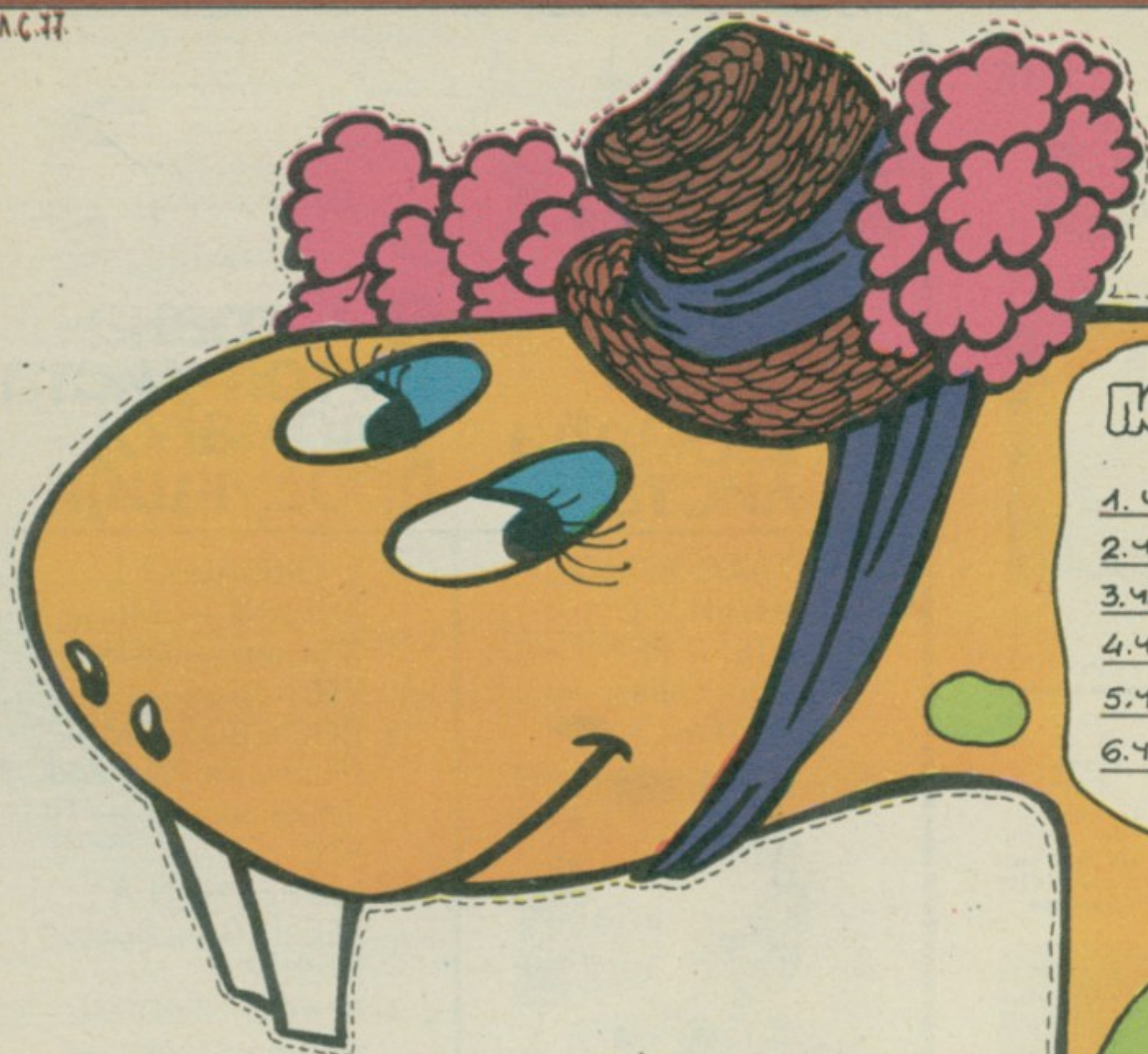
- LOVE CLOUD — 5000 Volts — ПГП РТВ
- I' LL MEET YOU AT MIDNIGHT — Smokie — ЈУГОТОН
- ENSENAME A CANTAR — Micky — ПГП РТВ
- KNOWING ME, KNOWING YOU — Abba — ПГП РТВ
- BOOGIE NIGHTS — Heatwave — ПГП РТВ

3. Енглеска

- GOD SAVE TXE QUEEN — Sex Pistols
- SHOW ME THE WAY TO GO — Jacksons
- YOU' RE MOVING TODAY — Carole Bayer Sager
- LUCILLE — Kenny Rogers
- A STAR IS BORN — Barbra Streisand
- I DON' T WANT TO

- TALK ... — Rod Stewart
- FANFARE FOR TE COMMON MAN — ELP
- TELEPHONE LINE — Electric Light Orchestra
- HALFWAY DOWN THE STARS — Muppets
- SO YOU WIN AGAIN — Hot Chocolate

ПОНЕДЕЉАК

- 1. ЧАС
- 2. ЧАС
- 3. ЧАС
- 4. ЧАС
- 5. ЧАС
- 6. ЧАС

СРЕДА

- 1. ЧАС
- 2. ЧАС
- 3. ЧАС
- 4. ЧАС
- 5. ЧАС
- 6. ЧАС

УТОРАК

- 1. ЧАС
- 2. ЧАС
- 3. ЧАС
- 4. ЧАС
- 5. ЧАС
- 6. ЧАС

ЧЕТВРТАК

- 1. ЧАС
- 2. ЧАС
- 3. ЧАС
- 4. ЧАС
- 5. ЧАС
- 6. ЧАС

ПЕТАК

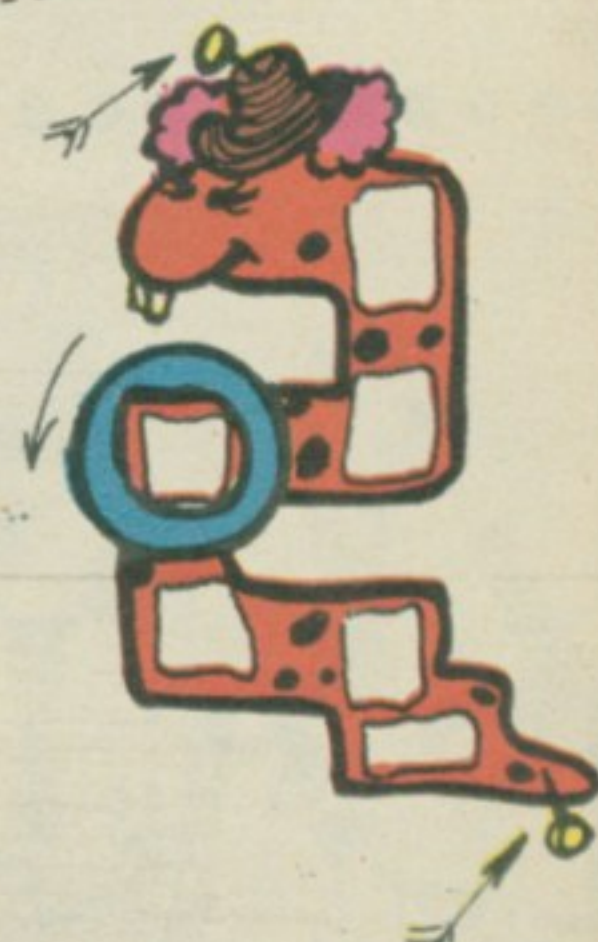
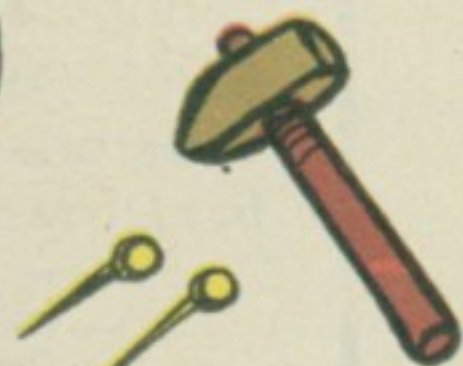
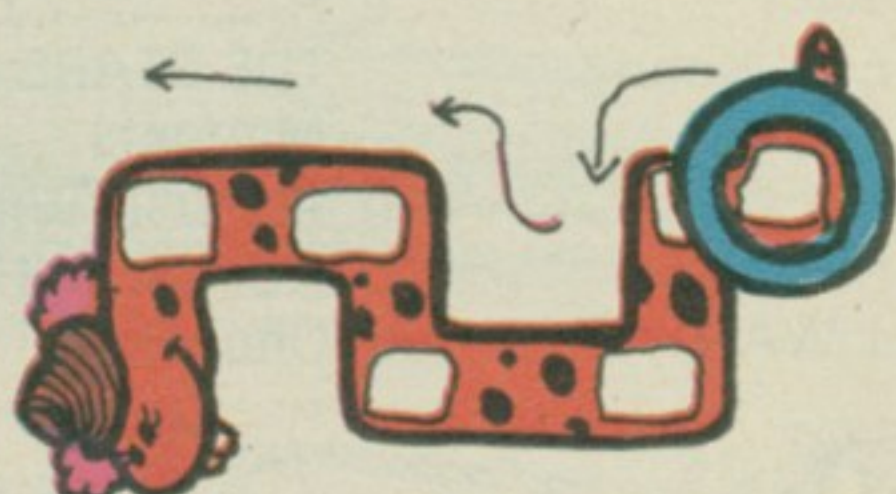
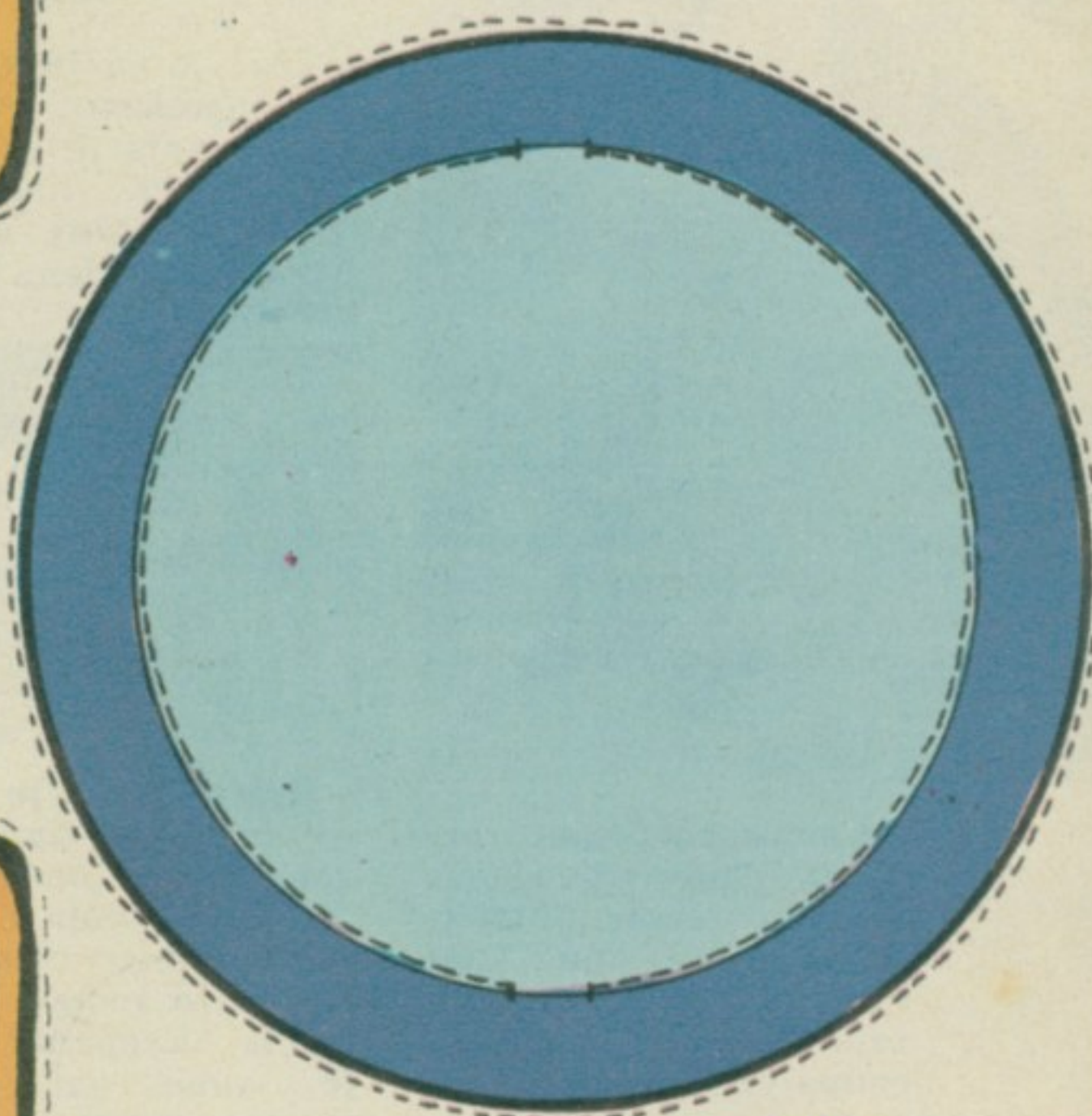
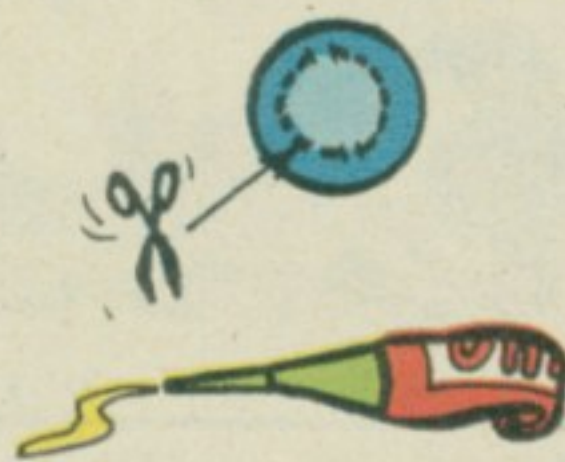
- 1. ЧАС
- 2. ЧАС
- 3. ЧАС
- 4. ЧАС
- 5. ЧАС
- 6. ЧАС

СУБОТА

- 1. ЧАС
- 2. ЧАС
- 3. ЧАС
- 4. ЧАС
- 5. ЧАС
- 6. ЧАС

ЗАБАВНИКОВ РАСПОРЕД ЧАСОВА

Залепите траку-распоред на картон или хамер, као и круг — показивач дана. Затим све исеците по цртицама (сл. 1). На кругу-показивачу дана просеците по цртицама по унутрашњем кругу (пазите да круг не пресечете скроз, у две тачке треба да остане непресечен). Круг навуците на траку (сл. 2). Змију закуцајте на зид, и то тако да један ексер држи шешир, а други реп (сл. 3).

КАЛКАЉЕРА ТЕРА КЕРА

КАДА ЈЕ ХТЕО ДА СЕ ЗАБАВЉА, ГАЂАО БИ ЗЛАТНИЦИМА ЖАБЕ, ИЛИ ДОВОДИО ИЗ БЕОГРАДА У СМЕДЕРЕВО ГЛУМАЧКУ ТРУПУ КОЈА ЈЕ ДАВАЛА ПРЕДСТАВЕ САМО ЗА ЊЕГА.

Сви у Смедереву су га поштовали и ценили. Истина, људи су знали да је велика тврдица, али и да никада никога није преварио тргујући, нити икоме остао дужан. Такав глас је уживао гвожђарски трговац Цинцарин Настас Калкаљера, пореклом однекуд из северне Грчке, мада се његова штељивост понекад претварала у неразумно цицијашење.

Живео је Настас свој живот и полако згртао богатство. Оно је толико нарасло, да су Смедеревци о њему причали читаве бајке. И одиста: у време када у Србији још није било железнице већ се од Београда на југ путовало таљигама јединим већим, али разлоканим путем, Настас је држао све друмске механе од Алексинца до Смедерева и трговао на велико предметима од гвожђа на простору од Смедерева до Ниша!

ДА СКОКНЕ ДО ГРОБЉА

Пошто је удао две кћери, Настас је дочекао старост са сином Милутином према коме је увек био слаб и испуњавао му сваку жељу. Уздао се да ће син поћи његовим стопама и разгранати посао. Међутим, у силној трци за новцем није стизао да уочи и рђаве навике које је стицао.

Једног дана 1880. године Настас је пао у постељу из које се није више дигао. На самерти је позвао Милутина и пружио му кључ од

сандука у којем је стајала његова уштеђевина: сто хиљада златника и сребрњака груписани по годинама издавања и величини! Измучен болешћу, једва чујно му је рекао:

— Синко, ено ти дуката! Со касика да ги јадис, нецес, синко, да ги појадис ако зивис и сто година! Цувај сто ти остављам и грицкај!

Двадесетогодишњи Милутин је обећао оцу да ће чувати и увећати имање, сахранио га и преузео трговину.

Али од обећања ништа. Научен на нерад и излежаване, а уз то још без икакве школе јер је стари Настас сматрао да је за трговину потребна мудрост а не писменост, Милутин је засео на огромну гомилу новца и почео да је „грицка“. Прво тако, затим да живи раскалашно, док једног дана није почео да стице славу највећег расипника у Србији.

Тај дан дошао је брзо, три године после Настасове смрти. Живећи у Београду и банчећи са ласкавцима и паразитима истог кова, Милутину је пало на памет да оде у Смедерево на годишњи помен оцу лађом која ће возити само њега! Што науимио то и учинио. Лађа је закупљена, отпловила низ Дунав, сачекала га у смедеревском пристаништу док је „скокнуо“ до гробља и вратила га у Београд.

Изгледа да несташном Милутину није много пријала београдска средина па се вратио кући у Смедерево. Било му је време за женидбу. Како је био ле-

пушкаст и један од најбогатијих људи тадашње Србије, нашао је добродојелу девојку из породице Барловац која је имала акције у Смедеревској кредитној банци. Венчање је било раскошно, дошло је и старо и младо. Град је брујао, о свадби се дуго причало.

ХОЋУ СВОЈ МАРШ!

Но, то као да је све било мало: Милутин Калкаљера је жудео за нечим атрактивнијим. И досетио се: санкаће младу иако је свадба одржана усред лета! Недостатак снега га није мучио. Уместо њега посуо је по свом винограду неколико вагона соли коју је наручио из Беча и провозао младу у санкама после венчања наочиглед згранутих Смедереваца.

Настасови златници и сребрњаци полако су нестајали. Разуме се, Калкаљера (што у слободном преводу са цинцарског значи — златна мамуза) није ништа радио већ само трошио и досађивао се. Да би одагнао досаду вечито је био окружен чанколицима и музикантима. Међутим, Милутину то није било доста. Какав је он богаташ кад нема свој марш, упитао је једног дана свираче и наредио им да га за неколико дана компоњују или да се

селе из Смедерева. Музиканти жељни новца прилегосе на посао и... наста марш... „Калкаљера тера кера“!

Марш је свиран Смедеревом скоро свако вече јер је Калкаљера свакодневно лумповоа. Често би му тада подало на памет да закупи цео локал, најури госте из њега и остане сам са музикантима у кафани.

Неком приликом, лешкарећи по подне на отоману, запитао је једног пријатеља:

— Је л' истина да у Београду постоји глумачка трупа?! Ако је има, дедер лађом уз Дунав па их доведи у недељу! Не питам колико кошта!

КРАЈ, АЛИ КАКАВ

Врхунац Милутиновог расипништва догодио се после једног ноћног банчења. Његова „дружина“ пожелела је у зору да се провоза фијакером. Подигли су из кревета неколико фијакериста и упутили се до обличје баре. Музиканти су свирали и заносно викали: „Калкаљера тера кера!“, а Милутин бацао око себе златнике. У једном тренутку приметио је у близини баре на ниском растојању жабу и викнуо колико га грло носи:

— Тишина...ааа!

Сви су ућутали. Милу-

тин се одмакао неколико корака, почео да вади златнике из џепа и њима гађа жабу. Рука га није слушала: златници су фијукали мимо жабе и падали у бару пуну муља. Када је испуцао сву „муницију“ из џепова, посегнуо је за кесом новца у фијакеру. Жаба је истог часа утекла.

— Штета! — рекао је разочаран, али остали то нису чули: сви су већ били у бари где су се ваљали по муљу тражећи бачене златнике и приређујући тако Калкаљери ново задовољство.

Овакав живот и расипништво нису могли трајати вечно. Кад је растурио сву очеву имовину, остао је, како то увек и бива у таквим приликама, сам. Жена га је напустила, пријатељи се изгубили правећи се да га не познају, а он без динара у цепу потражи службу да би очувао голи живот. Прво се запослио у Смедеревској задрузи за плату од 60 динара месечно, а онда доспео у унутрашњост где се злопатио и радио као цариник треће класе. Пред смрт се вратио у Смедерево. Ту је виђан како шета по кеју сам и замисљено испраћа лађе. Умро је у сиромаштву 1897. године и сахрањен без споменика. За њега није било новца!

М. Тодоровић

ПОТРЧКО; ДОБАР ЗАЛОГАЈ

ДА НАЂЕМ НЕКО
СКРОВИТО МЕСТО
ПА ДА ДОРУЧКУ-
ЈЕМ...

ДИРЕКТОР НЕ ДОЗВО-
ЉАВА ДА СЕ ЈЕДЕ
НА РАДНОМ МЕСТУ!

'ОКУ
ДА ПОПРАВИМ
ВРАТА!

ПРАВИ
САМ
МАЈСТОР!

ОЧАС САМ ИХ
СКИНУО!

А ТАКО СЕ ВИ
ПРИДРЖАВАТЕ
МОЈЕ НАРЕД-
БЕ!?!

ЈА...
МЉАЦ...
ГЛБ...

ЗБОГ ОВОГА ЋУ ВАМ
СМАЊИТИ ПЛАТУ ЗА
ДВАДЕСЕТ ХИЉАДА!

ДА... ДА...
ХЕ, ХЕ!

ГРРРР!

КРЧЕ МИ ЦРЕ-
ВА ОД ГЛАДИ!

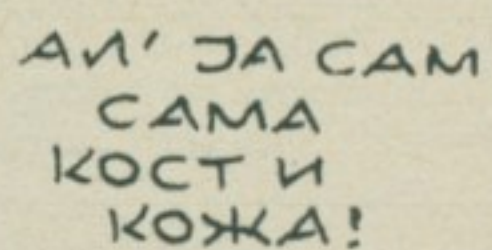
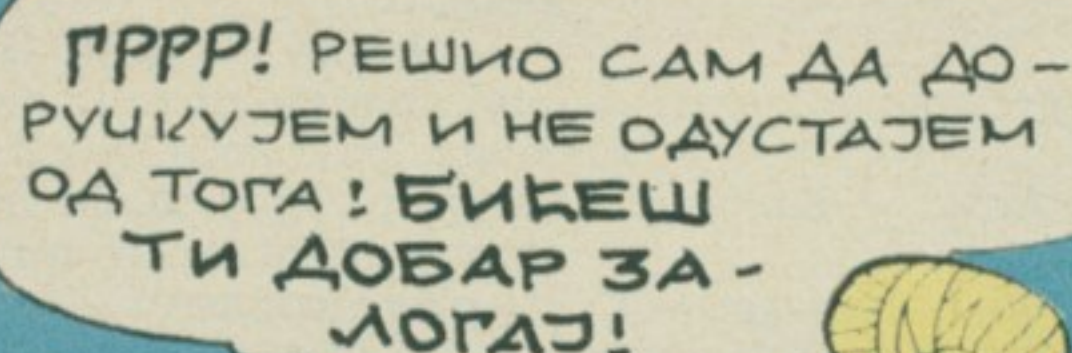
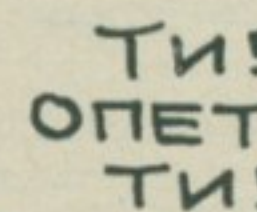
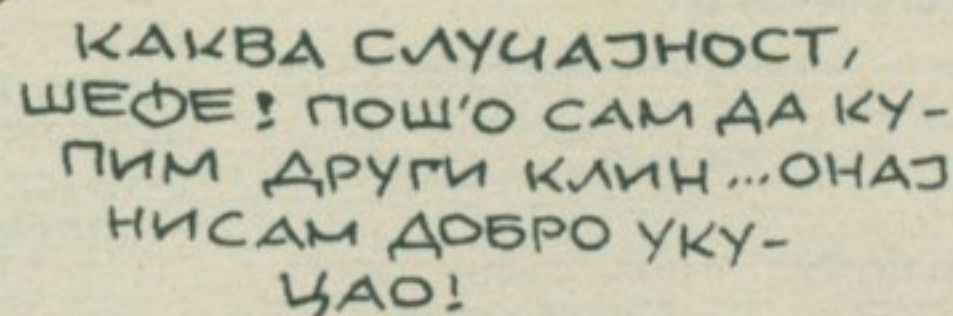
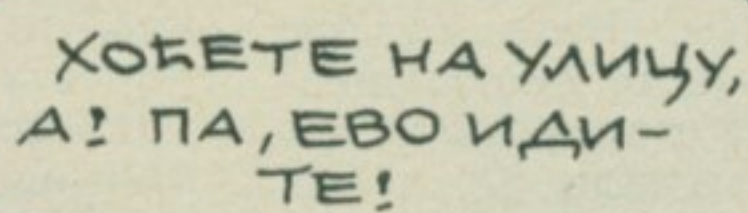
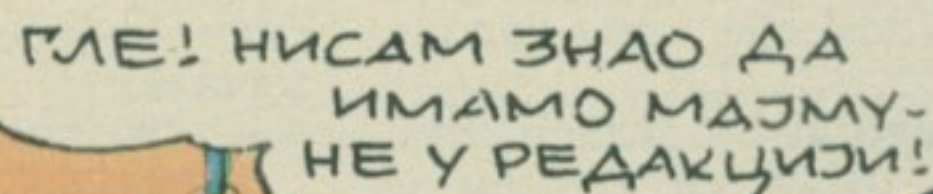
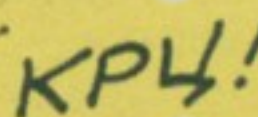
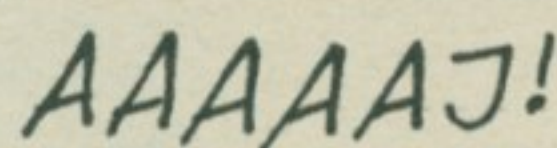
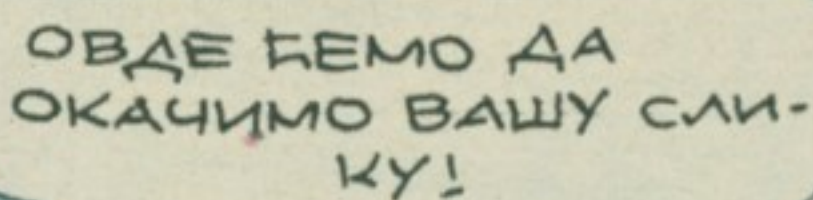
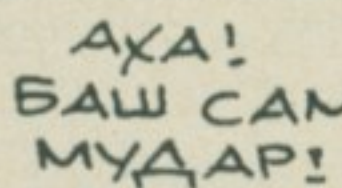
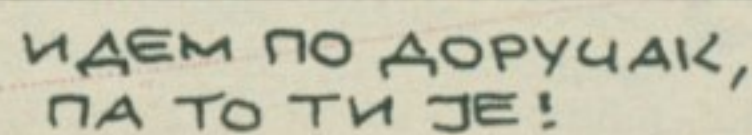
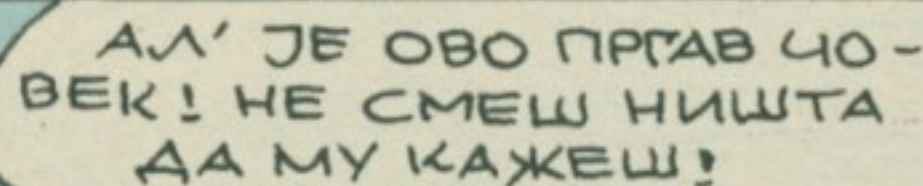
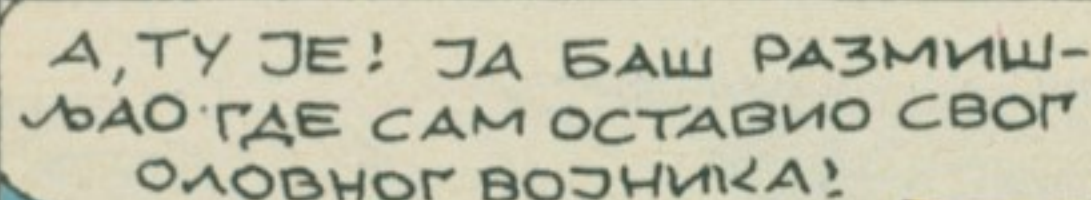
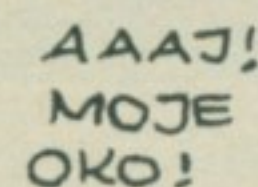
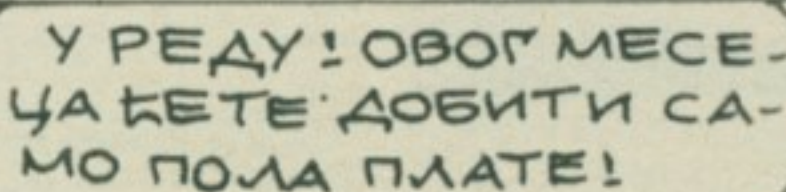
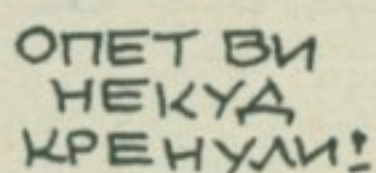
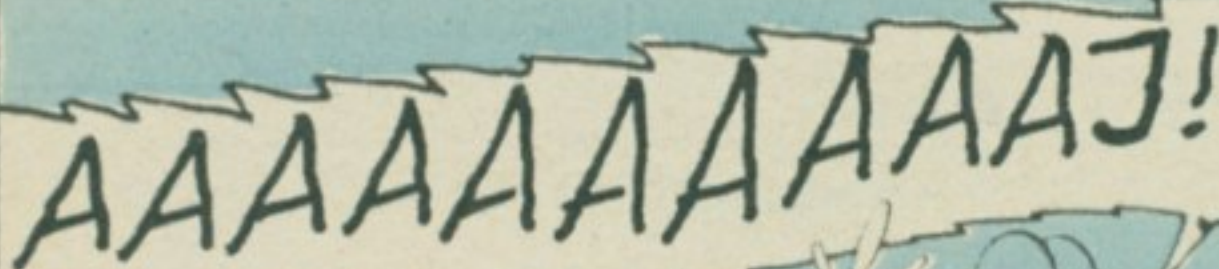
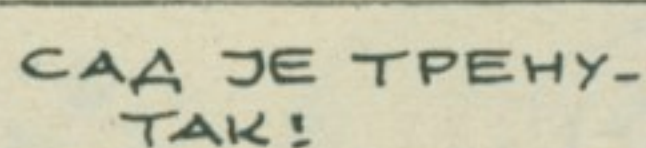
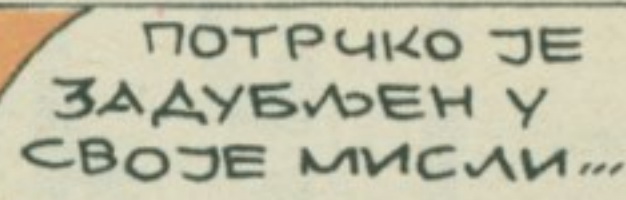
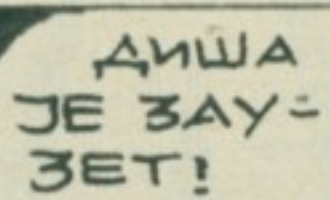
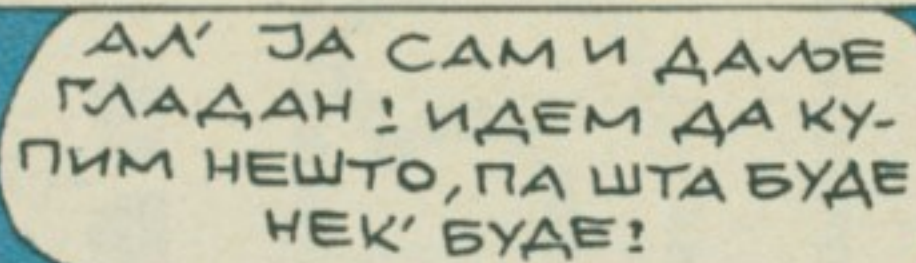
ИДЕМ ДА КУПИМ ДРУ-
ГИ ДОРУЧАК, ПА КУД
ПУКЛО ДА ПУКЛО!

НА СРЕЋУ, ПУТ МЕ НЕ ВОДИ ПОРЕД
ДИРЕКТОРОВЕ КАНЦЕЛАРИЈЕ!

ШЕФЕ, ПОГЛЕДАЈТЕ
КАКО ЈАКУ СВЕТОСТ
БАЦА ОВА ЛАМПА!

КУД СТЕ КРЕ-
НУЛИ, А?

ОДУЗИМАМ ВАМ ЈОШ
ДВАДЕСЕТ ХИЉАДА ОД
ПЛАТЕ ШТО СЕ ШЕТАТЕ
У РАДНО ВРЕМЕ!

ФАНТАС-
ТИЧНА

ПРИЧА

КРАЈ СВЕТА

СУНЦЕ ЈЕ ЗАШЛО. ЗВЕЗДЕ НИСУ БИЛЕ ТАМО ГДЕ СМО НАВИКЛИ ДА ЊИХ ВИДИМО. ЗВУЧНИК ЈЕ САОПШТИО ДА СМО УПРАВО ГЛЕДАЛИ СМРТ ПОСЛЕДЊЕГ ЗЕМАЉСКОГ БИЋА.

РОБЕРТ
СИЛВЕРБЕРГ

Ник и Џејн су били задовољни што су ишли да виде крај света. Сада су имали нешто посебно да испричају на Мајковој и Рубиној забави.

Мајк и Руби су приређивали необичне пријеме. Кућа им је изузетна, једна од најлепших у судству.

Ник и Џејн су сачекали док се, како су мислили, није сакупило довољно људи. Џејн гурну лактом Ника и он рече весело:

— Знате ли шта смо радили прошле недеље! Еј, ишли смо да видимо крај света!

— Крај света? — запита Хенри.

— Ишли сте то да видите? — запита Хенријева жена Синтија.

— Како ти је успело? — хтела је да зна Пола.

— Још од марта је то могуће — рече јој Стен. — Мислим да се тиме бави један одељак Америчког експреса.

— Мора да је веома скупо — рече Марша.

— Нагло снижавају цене — рече Џејн. — Прошле године су ишли само милионери. Стварно, зар нисте за то чули раније?

Прво

Њушовање

— Шта сте видели? — упита Хенри.

— У почетку, кроз отвор, само сивило — рече Ник — и неко лепшање.

Сви су гледали у њега. Уживао је у општој пажњи.

— Онда се магла разишла. Глас преко звучника је рекао да смо стигли до самог краја времена, да је живот на Земљи постао немогућ. Наравно, ми смо били смештени у нешто налик на подморницу. Гледали смо напоље и видели обалу, пуну обалу. И чудну сиву воду с ружичастим одсјајима. Појавило се Сунце. Било је црвено, као понекад при заласку. Сада је остало црвено и када је стигло на средину неба. Изгледало је стврдло и улегнуто по ободу. Стврдло и улегнуто. Хладан ветар је дувао преко обале.

— Ако сте били затворени у подморници, откуд знаш да је ветар био хладан? — упита Синтија.

Џејн је пресече погледом. Ник рече:

— Видели смо како се песак разлеће наоколо. Изгледало је хладно. Сив океан, као у зиму.

— Испричај им о раку — рече Џејн.

Руби, можда ћемо о томе разговарати са агентом за путовања.

Мајков и Рубин дванаестогодишњи син уђе у собу и сачека крај разговора. Рече:

— Управо сам слушао вести. Мутиране амебе су побегле из владиног истраживачког центра и дочепале се језера Мичиген. Носе вирусе који уништавају ткиво. Сва

— Када сте ви били тамо? — упита Еди Ника.

— У недељу по подне. Мислим да смо били међу првима.

— А ви нисте видели рака? — рече Џејн. — Мора да смо били на различитим местима.

Мајк рече:

— Еди, шта си ти видео?

Еди загрли Синтију.

— Да, и рак. Последњи облик живота на Земљи. Није то био прави рак. Било је то нешто шездесетак сантиметара широко и три десетак високо. Имало је дебео, сјајнозелен оклоп, можда неколико ногу и неке уздигнуте, изувијане рожнате делове. Полако се кретао, здесна улево, пред нама. Требало му је читав један дан да пређе плажу. У сумрак је угнуо. Хитин се опустио и престао је да се креће. Сунце је зашло. Месеца није било. Звезде нису биле где смо навикли да их видимо. Звучник је саопштио да смо управо гледали смрт последњег земаљског живог бића.

— Како језиво! — викну Пола. — Јесте ли дуго били тамо? — упита Руби.

— Три сата — рече Џејн. — Могуће је данима или недељама гледати крај света уз, наравно, посебну цену.

— То је стварно нешто — рече Мајк. — Видети крај света! Хеј,

ко ко користи воду, мора је прокувати пре употребе, до даљих упутстава.

Звоно на вратима се огласи. Рубин оде и врати се са Едијем и Фран.

Друго

Њушовање

Паула рече:

— Ник и Џејн су ишли да виде крај света. Управо су нам о томе причали.

— О — рече Еди. — И ми смо, у четвртак увече.

Руби рече:

— Јесте ли и ви све видели? Рака и све?

— Рака? — рече Еди. — Каквог рака? Нисмо то видели.

— Мора да је угнуо раније — рече Пола — када су Ник и Џејн били.

— Ставили су нас у малу капсулу са отвором и много инструмената.

— То смо чули — рече Пола.

— Шта сте видели?

— Крај света — рече Еди. — Све је било под водом. Сунце и Месец су били на небу, истовремено.

— Ми уопште нисмо видели Месец — примети Џејн. — Једноставно, није га било.

— Он је био на једној, а Сунце на другој страни — настави Еди. — Месец је био ближи но што је требало, необичне боје, скоро бронзане. Океан је растао. Пола света смо обишли и само смо воду видели.

— Чудно — рече Џејн. — И ми смо видели океан, али била је и обала, рак који је пузао, и Сунце, потпуно црвено. Је ли сунце било црвено када сте га ви видели?

— Бледозелено — рече Фран.

— Разговарате ли ви то о крају света, људи? — упита Том. Он и

ЧИТАШ

Здраво!

ИМАШ ПРАВО!

Харијета су стајали на вратима и скидали капуте.

— Значи, и ти си тамо био — рече Џејн промукло.

— Прве две недеље — рече Том. — Посредник за путовања ме назвао и рекао: „Чујте шта нудимо сада: крај проклетог света!“ И поред свих издатака, то стварно много не кошта. Отишли смо у канцеларију у суботу, мислим. Или је то био петак? Онога дана када је изгорео Сент Луис.

Треће путовање

— Била је субота — рече Синтија. — Сећам се, враћала сам се из куповине када сам чула на радију да је употребљено нуклеарно оружје...

— Да, субота — рече Том. — Казали смо им да хоћемо да путујемо и они су нас послали.

— Јесте ли видели обалу са раковима или свет под водом? — запита Стен.

— Ни једно ни друго. Личило је на ледено доба. Глечери су све прекрили. Нигде океана, нигде планина. Летели смо око Земље. Цела је била у леденом загрљају. Морали су да осветљавају из возила, јер сунца није било.

— Мислила сам да видим како Сунце виси на небу — упаде Харијета. — Личило је на лопту од жара. Али, водич рече да нико не може видети Сунце.

— Како то да је свако видео другачији крај света? — упита Хенри.

Зазвони телефон. Руби оде да се јави. Стигли су Фил и Изабела. Чули су да Том и Фран причају о путовању. Изабела рече да су она и Фил ишли прекјуче.

— До ђавола — рече Том. — Како је било на путу?

Руби се вратила у собу.

— Јавља се моја сестра из Фреона. Каже да је све у реду. Френо није захваћен земљотресом.

— Земљотресом? — упита Пола.

— У Калифорнији — рече јој Мајк. — Данас по подне. Ниси знала? Уништио је скоро цели Лос Анђелес и све до обале, практично до Монтереја. Мисли се да је то због подземних нуклеарних експлозија у пустињи Мохаве.

— Увек су у Калифорнији некакве страшне несреће — рече Марша.

— Добро је што се оне амебе изгубише према истоку — рече Ник. — Замислите какве би те-

шкоће настале да нападну Лос Анђелес.

— Нападне — рече Том.

— Као тифусне клице у новембру — рече Џејн.

Четврто путовање

— Почели смо — рече Фил — да причамо Тому и Фран какав је крај света. Сунце је постајало Нова. Не знам колико је то милиона година од сада. Дрвеће је било измењено, имало је плаве љуске и изувјане гране, животиње су личиле...

— Ох, невероватно — упаде Синтија.

Фил не обрати пажњу на њу.

— Нисмо видели никакав знак присуства људских бића. Ни кућа, ни телефонских стубова, ничег. Зато претпостављам да је живот угашен много раније. Рекли су нам да је атмосфера непогодна па нисмо излазили из времеплова. Постепено Сунце је почело да се разлива. Били смо нервозни, зар не? Замислите да су нешто погрешно прорачунали. Цело путовање је потпуно нова ствар па, може бити и прешака. Сунце је постајало све веће. Доживели смо отприлике два минута експлозије. Осећали смо све већу врућину. Тада смо отпловили неколико година унапред. Сунце је имало свој нормални облик, само је било мање. Мало бело Сунце, уместо великог и црвеног. Од Земље је остао само пепео.

— Пепео — рече Изабела значајно.

— Личило је на Детроит после пожара. Само, много, много горе. Целе планине су биле истопљене, океани исушени. Свуда пепео.

— Сва жива бића су изгорела — рече Изабела. Почела је да јеца.

— Питам се зашто свакоме изгледа другачије? — рече Стен. — Лед, потоп, експлозија Сунца, или оно што су Ник и Џејн видели.

— Чини ми се — рече Ник — Земља се суочавала са различитим природним катастрофама, па не постоји само један крај света. Они то знају и шаљу људе да гледају различите катастрофе. Ниједног тренутка нисам посумњао да сам видео истинит догађај.

Мајк укључи музику. Ник је играо са Полом, Еди је играо са Синтијом. Хенри је заспао. Том је играо са Харијетом. Мајкова и Рубина девојчица се пробудила и дошла да поздрави госте. Мајк ју је послао поново у кревет. У даљини се чуо звук експлозије.

Требало је да Лу и Џенет дођу вечерас — Руби рече Поли. — Али њихов млађи дечак се вратио из Тексаса са неком новом врстом болести, па су морали да остану.

— Наше путовање је било веома лепо — рече Џејн. — Без грубих призора. Само велико, црвено Сунце, плима и тај рак што је пузао обалом. Обоје смо били дубоко узбуђени.

— Зачуђујуће је шта наука може данас да постигне — рече Фран.

Забава се ближила крају. Ник и Џејн одоше рано на спавање.

Ујутру, недељне новине нису стигле. Радио је упозорио да су амебе доспеле до језера и да свако у тој области мора да прокува воду за пиће. Ник и Џејн су се договарали куда ће на одмор.

— Како би било да поново видимо крај света? — предложи Џејн.

Ник се дуго смејао.

укрштене речи

ПОЗНАТА КЊИЖЕВНА ДЕЛА:

1. Богородична црква у Паризу, Јадници; 2. Песме невиности, Песме искуства, 3. Господа Глембајеви, Заставе; 4. Процес, Замак, написали су:

АУТОР: ВЕ-МАК	2	ЗАВРШИ ТИ ОРА- ЊЕ	ПОСТОЈ- БИНА ОДИСЕЈА „КЛАСА“	РЕКА У СССР-У	ТУКИ БИЧЕМ, ШИКА- ТИ	ПОТЦЕ- ЊИВА- ТИ
1						
ОСОБА КОЈА ИЗЛАЖЕ						ТУЖНО, ЖАЛО- СНО
РЕКА У КИНИ			3 4			
НАШ ПЛУМАЦ, МЕНСУР				ТАЛАС		
СРЦБА, ЖАРОСТ				ПОТОВО, ЗАМАЛО		
ГРЧКО СЛОВО				СОВЈЕТ, КОСМО- НАУТ, ГЕРМАН		
				ИВО АНДРИЋ	ВРСТА ВРЕБЕ	
ПИСАЦ, ВИКТОР ЦАР		ЦАНКАР ИВАН		ПОСУДА ЗА КУ- ВАЊЕ	НАШЕ ОСТРВО	ПЕВАЧИ- ЦА ЕВА
„БОР“		ЗАДТО (ФР.)				
ВЕЗАН САМО ЗА СВОЈЕ МЕСТО				ТОКСИН		
				ИВАН ВАЗОВ		
МЕРИЛО		ЗАВРШИ ЦА ТРКЕ				ХЕМИЈ. ЗНАК СКАНДИ- ЈУМА
		100 m ²			ЕСТО- НАЦ (СКР.)	
БИЛО КАКВА	ХЕМИЈ. ЗНАК РАДИ- ЈУМА		ЉУДИ ЈЕДНЕ РАСЕ			

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

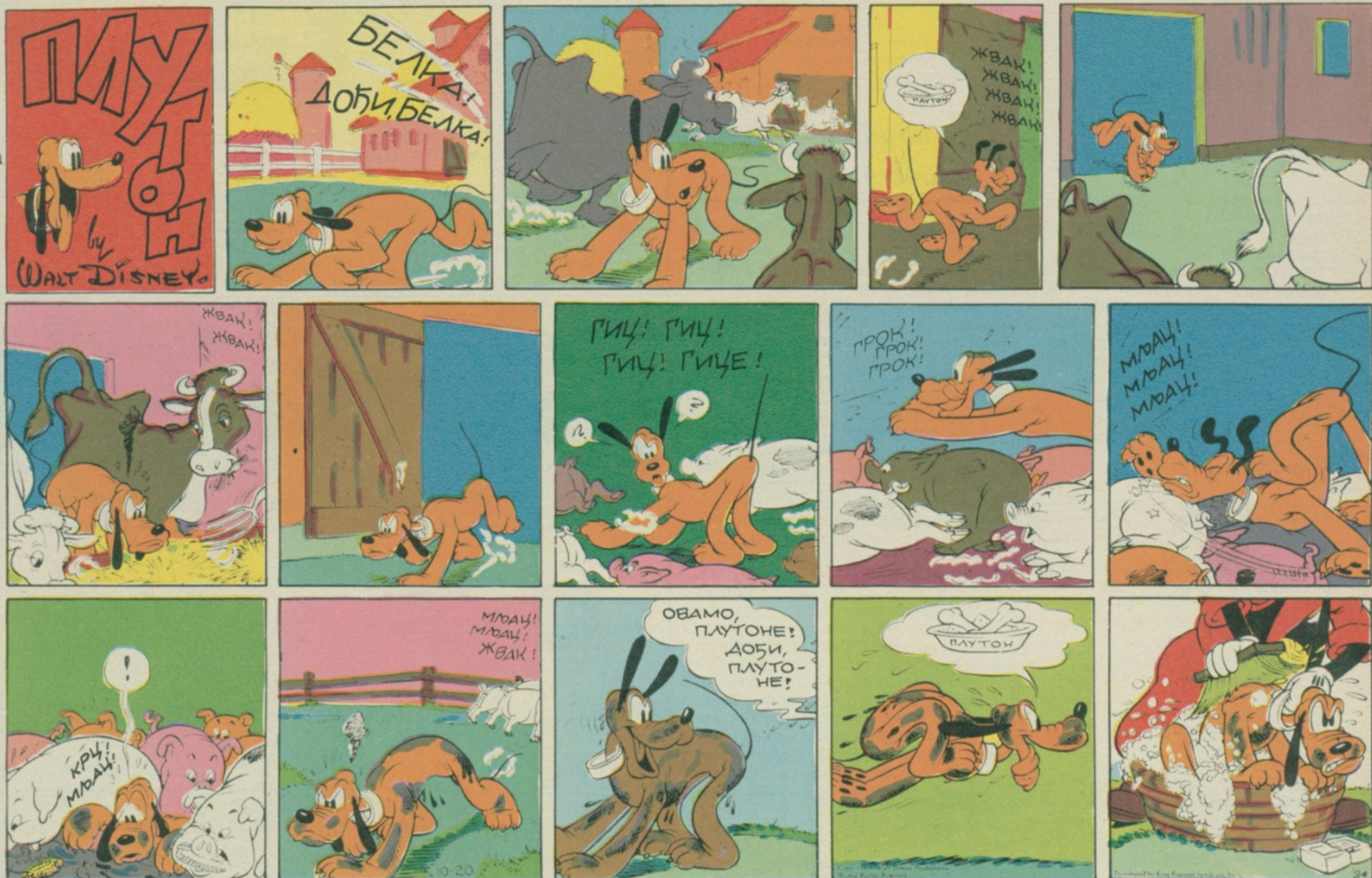
ВОДОРАВНО: С, изгредник, сарадници, крај, етар, Раос, ВР, К, ЕД, Канада, насадити, о, опаки, П, м, т, чр, проициљиво, Сеница, трг, Дака, р, сл, Ока, ЛАСТА, ВОДЕНИ КОС.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“, Македонска 29, 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИТИКА“ Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“ Живо-рад Стојановић. Уредници: Кринка Виторовић, телефон 324-191/525. Нурихана Ђоџић, телефон 324-483. Технички уредник Владимир Горбунов, телефон 326-620. Секретаријат: телефон 324-191/523. Претплата за нашу земљу: тромесечна 66,00 дина, полугодишња 132,00 дина, годишња 264,00 дина. Претплата за иностранство: тромесечна 132,00 дина, полугодишња 264,00 дина, годишња 528,00 дина. Текући рачун за уплате из земље број 60801-601-822. Годишња претплата у иностранству: Долар 29.—, ДМ 68.—, Фр. 143.—, СФр. 73.—, Шкр. 125.—. Девизне уплате слати преко Београдске банке — Београд, на рачун број 60811-620-292-32000-000-00054, са обавезном назнаком за „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/II, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973 године не плаћа се порез.

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Само дух и разум могу по својој природи и вољи прелазити прено сваке препрене.

(Марно Аурелије)

Играјте се Сладите се

Когд**PEZ**-а је
увек нешто ново!

Ако бољим PEZ домбон
и ако се радо играш PEZ
фигурама, пошаљи нам
5 амота PEZ домбона, а
ми ћемо ти послати лепо
PEZ чланску картицу.

Као пријатељ PEZ-а
користићеш све погодности,
које ћемо ти нудити из

месеца у месец.

Читај сваког мейка на
обом месту о новостима
за пријатеље PEZ-а

Наша адреса је:
"PEZ ПРИЈАТЕЉ"
61111 Љубљана и.и.в

Купи пошту штампаним словима, изрежи и обавезно налепи на дописницу.

Презиме и име (обавезно штампаним словима)

Улица и кућни број

Место

Поштански бр.

датум рођења

HP Kolinska
Ljubljana

ПОШТАНИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Граин Забавниче,

ПРИЧЉИВО ОСТРВО

У којој се земљи у свету говори највише језика?

Мирослав Никић, Нови Пазар

Највише језика говори се на Новој Гвинеји, острву другом по величини у свету после Гренланда. Западни део острва припојен је Индонезији а источни се налази под аустралијском управом. Мада је велико колико Француска и СР Немачка, заједно има само око 2 милиона становника. Најновија испитивања показују да на острву живи 767 племена која говоре различитим језицима, а неким се слу- же прупе од само педесетак људи.

ЛЕДЕНИ МЕТЕОР

Да ли је тачно да је пре неколико година на земљу пао ледени мете- ор?

Марко Борисављевић, Кладово

Сваких десет минута на Земљину површину падне по један метеор, али се ретко дешава да се пронађу њихови остаци који се најчешће састоје од гвожђа и других минерала. Још теже је про- наћи остатке метеорита од леда који се образовао на веома ниским температурама у космосу. Ипак, 8. маја 1970. године, становници гра- да Јаготина у Кијевској области СССР-а, били су очевици пада ле- деног метеорита: комад леда, те- жак око 15 килограма распао се на

једној улици овог града, у стотине парчића зеленкасте боје. Један део парчади је скупљен, а остатак се отопио остављајући на тлу бели прах сличан соли. У то време било је сасвим ведро, тако да је искључена свака могућност да је то било огромно зрно града. И касније анализе показале су да, сем воде, у леду има и оних супстанци које с космичком прашином сачиња- вају језгро метеора.

ПОТОК У САТУ

Са другарицом сам се класила да је Клепсида грчка богиња, док она тврди да је то посебна врста часовника. Која је од нас двије у праву?

Мирјана Николић, Бихаћ

Ниси у праву! Клепсида је на- зив за водени сат који се употреб- љавао у античкој Грчкој. Употреб- љавао се приликом сушења, када је сваком учеснику расправе одме- равано време за говор. Из посуде са купастим дном истицала је вода са доње стране, у другу посуду, а сваки говорник је добијао посебну посуду са водом: чим би она поче- ла да истиче започињао је говор. Касније су постојале клепсидре које није требало пунити пре него што би појединац започео да даје изјаву пред судом, већ је вода не-

престано текла кроз суд до краја расправе: на њима је била исцртана скала са које се могло прочитати количина истекле воде. Постојало је правило да се водени сат зауставља док су читани списи или саслушавани сведоци.

РАГБИСТИ — ПРВИ КОШАРКАШИ

Волим кошарку, па ме интересује кад се ова игра појавила и код нас.

Васил Петковски, Кочани

Творац кошарке је Американац Џејмс Најсмит, тренер рагбија. Он је, као допунску игру својим игра- чима рагбија, увео и убацивање лопте у кош 1891. године.

Код нас је ову игру увео први пут изасланик Црвеног крста Ви- лијам Виланд и то 1923. у Београ- ду. Међутим, нова игра није одмах прихваћена па је извесно време готово пала у заборав. Поново се појављује 1933. у запребачким спортским друштвима „Сокол“. Ра- ширеност и популарност у нашој земљи кошарка доживљава тек после другог светског рата.

КРИВИНЕ КРИВЕ ДРИНЕ

Интересује ме колико је дугачка Дри- на.

Милорад Милић, Трстеник

Дрина је највећа притока Саве и по количини воде и снази једна од најбогатијих наших река. Својим током Дрина је дугачка 346, а ваз- душном линијом 175 километара. И по односу ове две цифре види се колико Дрина меандрира и колико је заиста „крива Дрина“.

МЕЊАМО, ПОКЛАЊАМО, ТРАЖИМО

Хтео бих да употпуним ком- плет Забавника те молим пријатеље да ми пошаљу бројеве 1257, 1261, 1265, 1296. Узвраћам значкама по из- бору. Марио Кузманић, 58000 Сплит, Кончарова 41

За разгледницу узвраћам раз- гледницом. Оливера Шуман, 78212 Челинац, Маршала Ти- та 39

У немогућности сам да увек долазим до Забавника па мо- лим читаоце да ми пошаљу своје прочитане бројеве. За- узврат шаљем разгледнице. Владан Николић, 38230 Уро- шевац, 17. новембра 98

За један Забавник дајем три маркице разних земаља и једну разгледницу. Петар Ба- хун, 21000 Нови Сад, Змаје- ва 6

Нудим разгледнице свог ме- ста за следеће бројеве Заба- вника: 901, 902, 1025, 1205 и 1316. Снежана Станић, 37220 Брус, Маршал Тита 75

За један велики постер да- јем пет разгледница а за ма- њи три. Невенка Бајић, 48250 Д. Лапац, Г. Лапац

За једну значку шаљем шест салвета. Оливера Вукадино- вић, 81000 Титоград, Н. Н. Толоши 109

мини формуле макси успех!

Формат: мини
(5x6cm)
Страница: 225
Цртежа: 150
Изашло из штампе

НАРУЧУЈЕМ

____Ком

Формат: мини
(5x6cm)
Страница: 220
Цртежа: 140
Илази ускоро

НАРУЧУЈЕМ

____Ком

СВЕ ФОРМУЛЕ

из математике физике и хемије за основце, средњошколце и студенте налазе се у ове 2 књиге мини формата.

Цена једне књиге 30 дин.
Обе књиге комплет 50 дин.
Два комплета само 80 дин.

МИНИ ФОРМУЛЕ
Поштански фах 64.
71000 САРАЈЕВО

